

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

o d b o r š k o l s t v í

**VÝROČNÍ ZPRÁVA O STAVU A ROZVOJI
VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI**

ZA ŠKOLNÍ ROK 2016/2017

březen 2018

Obsah

1.	Hodnocení stavu jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy	5
1.1	Školy a školská zařízení v KHK ve školním roce 2016/2017	7
1.2	Předškolní vzdělávání.....	9
1.3	Základní vzdělávání a povinná školní docházka.....	12
1.4	Střední vzdělávání.....	16
1.5	Vyšší odborné vzdělávání.....	31
1.6	Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných	35
1.6.1	Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	35
1.6.2	Děti a žáci se zdravotním postižením v běžných třídách	38
1.6.3	Děti a žáci se zdravotním postižením zařazení do tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona	40
1.6.4	Školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.....	41
1.6.5	Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných.....	45
1.7	Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání	47
1.7.1	Základní umělecké vzdělávání.....	47
1.7.2	Jazykové vzdělávání.....	50
1.7.3	Zájmové vzdělávání	50
1.7.4	Tělovýchova a sport	52
1.7.5	Děti a mládež – volný čas	56
1.7.6	Spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi.....	58
1.8	Poradenské služby	58
1.9	Školská zařízení	60
1.9.1	Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	60
1.9.2	Školská poradenská zařízení.....	60
1.9.3	Školská zařízení pro zájmové vzdělávání.....	60
1.9.4	Školská účelová zařízení	65
1.9.5	Školská výchovná a ubytovací zařízení.....	67
1.9.6	Zařízení školního stravování.....	67

1.9.7	Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči	71
1.10	Pracovníci ve školství	72
1.11	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	72
1.12	Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení	74
1.13	Prevence sociálně patologických jevů, environmentální a multikulturní výchova, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin, výchova k udržitelnému rozvoji.....	75
1.13.1	Prevence sociálně patologických jevů.....	75
1.13.2	Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta a výchova k udržitelnému rozvoji.....	79
1.13.3	Multikulturní výchova a vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin.....	81
1.14	Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech.....	83
1.15	Realizace projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji.....	84
2.	Ekonomika a péče o majetek	86
2.1	Výdaje na školy a školská zařízení zřízené krajem	87
2.2	Výdaje na školy a školská zařízení zřizované obcemi	90
2.3	Výdaje na soukromé školy a školská zařízení	91
2.4	Struktura rozpočtu dotace na přímé výdaje na vzdělávání dle jednotlivých druhů škol a školských zařízení.....	92
3.	Závěry Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji 2016/2017	94

Úvod

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji za školní rok 2016/2017 (dále také jen „VZ“) je zpracována a předkládána v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, v platném znění.

Obsahem VZ je hodnocení stavu a změn jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji (dále také jen „KHK“) bez ohledu na zřizovatele, popis vzdělávací soustavy, hodnocení naplňování dlouhodobého záměru v kraji, jeho cílů a opatření v uplynulém období, včetně hodnocení souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (2015-2020). Další součástí VZ je i oblast ekonomická a závěr, který zdůrazňuje priority jednotlivých oblastí a shrnuje poznatky z jednotlivých kapitol.

Základními strategickými a koncepčními dokumenty pro rozvoj vzdělávací soustavy v KHK ve sledovaném období (školní rok 2016/2017) byly zejména:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (2015-2020), schválený vládou ČR v roce 2015 (dále také jen „DZ ČR 2015-2020“),
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (2016-2020) (dále také jen „DZ KHK 2016“) schválený orgány KHK v roce 2016,
- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020,
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018.

Odbor školství Krajského úřadu KHK se ve školním roce 2016/2017 zaměřil podobně jako v uplynulém období na následující priority:

- zvyšování kvality a efektivity vzdělávání,
- podpora odborného vzdělávání, a to zejména ve vybraných oborech vzdělání s výučním listem,
- pokračování optimalizačních změn v síti škol a školských zařízení a v oborové struktuře středních škol,
- podpora práce center odborného vzdělávání (dále také jen „COV“),
- zajišťování rovných příležitostí ve vzdělávání zaměřeném zejména na děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také jen „SVP“) a na cizince,
- podpora zájmového vzdělávání, tělovýchovy a sportu jako prevence rizikového chování žáků,
- zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků,
- podpora dalšího vzdělávání širší veřejnosti i pedagogů organizovaného ve školách a školských zařízeních v KHK a ve Školském zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků KHK (dále také jen „ŠZ DVPP“).

Výroční zpráva se skládá ze tří základních částí:

1. Hodnocení stavu jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy
2. Ekonomika a péče o majetek
3. Závěr

Výroční zpráva popisující období školního roku 2016/2017 obsahuje číselné údaje a informace, jejichž zdrojem jsou kromě statistických výkazů škol za jednotlivé školní roky i údaje poskytnuté odborem školství Krajského úřadu (dále také jen „OŠ KÚ“) KHK, odborem regionálního rozvoje, grantů a dotací KÚ (dále také jen „ORRGD KÚ“) KHK, Národním ústavem pro vzdělávání (dále také jen „NÚV“), zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků ŠZ DVPP, popř. získané z výročních zpráv o činnosti škol v KHK za školní rok 2016/2017.

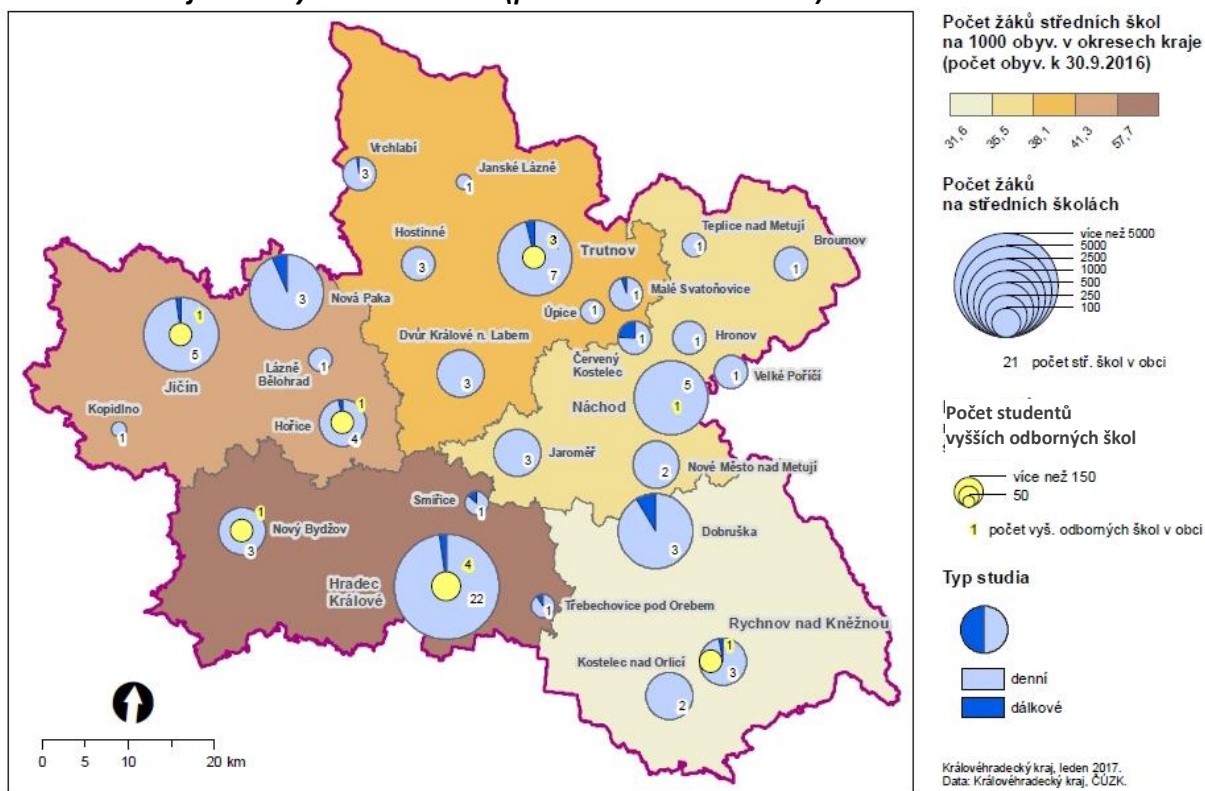
1. Hodnocení stavu jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy

Priority v oblasti školství v KHK stanovil DZ KHK 2016 schválený Zastupitelstvem KHK dne 21. 3. 2016 (usnesení ZK/27/1908/2016).

Ve školním roce 2016/2017 došlo v souladu s demografickým vývojem počtu živě narozených dětí ke stagnaci počtu dětí v mateřských školách a nárůstu počtu žáků základních škol především na prvním stupni. Výrazněji se projevily z pohledu uchazečů přijímaných do 1. ročníku středních škol změny oborové struktury schválené v uplynulém období a konání jednotné přijímací zkoušky v rámci přijímacího řízení do všech oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou v denní formě (včetně nástavbového studia) v prvním kole přijímacího řízení. V mnoha případech byli uchazeči přijímáni i do jednotlivých zaměření jednoho oboru vzdělání dle rámcového vzdělávacího programu (dále také jen „RVP“) v souladu s odlišným školním vzdělávacím programem (dále také jen „ŠVP“). Na všech středních školách probíhá reformovaná maturitní zkouška a na některých jednotná závěrečná zkouška. Celkové počty nabízených volných míst na základních i středních školách vysoko přesahovaly počty dětí a žáků vstupujících do příslušného stupně vzdělávací soustavy.

V Královéhradeckém kraji plní zřizovatelskou funkci u základních škol převážně města a obce, u středních a vyšších odborných škol především kraj. Vzdělávací nabídku doplňují školy soukromé, církevní a státní (zřizované MŠMT).

Obrázek 1: Počty žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol ve školním roce 2016/2017 v jednotlivých obcích v KHK (podle stavu k 30. 9. 2016)

Zdroj: OŠ KÚ KHK

1.1 Školy a školská zařízení v KHK ve školním roce 2016/2017

Rejstřík škol a školských zařízení

Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje bylo podáno ve sledovaném období celkem 213 žádostí o zápis, změnu zápisu nebo výmaz údajů v rejstříku škol a školských zařízení. Nejvíce žádostí o zápis změn v údajích v rejstříku škol a školských zařízení se týkalo zvýšení nejvyššího povoleného počtu žáků v základních školách, školních družinách, dětí v mateřských školách, dále zápisů a výmazů míst poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb škol a školských zařízení a zápisů elektronických adres škol a školských zařízení do rejstříku škol a školských zařízení. Dále se změny týkaly snížení nejvyššího povoleného počtu žáků ve středních školách a úpravy nejvyššího povoleného počtu žáků v jednotlivých oborech vzdělání a výmazu oborů vzdělání, pro které byly vydány rámcové vzdělávací programy.

Tabulka 1: Počet žádostí o zápis, změnu zápisu nebo výmaz údajů v rejstříku škol a školských zařízení ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017

Zřizovatel právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení	Počet žádostí 2015/2016	Počet žádostí 2016/2017
Královéhradecký kraj	84	55
Fyzická či právnická osoba	32	40
Církev	2	11
MŠMT	4	0
Obec	126	107
Celkem	248	213

Zdroj: OŠ KÚ KHK

V následujících odstavcích jsou popsány nejvýznamnější změny v Rejstříku škol a školských zařízení u právnických osob, které vykonávají činnost škol a školských zařízení, rozdělených podle zřizovatele.

Zřizovatel Královéhradecký kraj

- ke dni 1. 7. 2017 byly sloučeny příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461 a Základní škola, Jaroměř, Komenského 392; nástupnickou organizací se stala Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana, Náchod, Jiráskova 461
- ke dni 1. 7. 2017 byly sloučeny příspěvkové organizace Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485 a Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515; nástupnickou organizací se stala Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485
- **změny názvů** příspěvkových organizací zřizovaných Královéhradeckým krajem:
ke dni 1. 9. 2016 byl změněn název Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549 na Vyšší odborná škola, Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549

ke dni 18. 10. 2016 byl změněn název příspěvkové organizace Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje na Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje

ke dni 1. 11. 2016 byl změněn název Základní školy speciální a Praktické školy, Jaroměř na Dětský domov, Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř

ke dni 1. 11. 2016 byl změněn název Základní školy praktická, Jaroměř, Komenského 392 na Základní škola, Jaroměř, Komenského 392

ke dni 1. 11. 2016 byl změněn název Mateřská škola speciální, Trutnov, Na Struze 124 na Mateřská škola, Trutnov, Na Struze 124

Zřizovatel obec

- ke dni 1. 8. 2017 byly sloučeny příspěvkové organizace Zařízení školního stravování Jaroměř a Školní jídelna Jaroměř-Josefov, Vodárenská 370 zřizované městem Jaroměř; nástupnickou organizací se stala příspěvková organizace Zařízení školního stravování Jaroměř,
- ke dni 1. 1. 2017 byla městem Jičín zřízena a do rejstříku škol a školských zařízení zapsána právnická osoba s názvem Mateřská škola U Kina, Jičín, 17. listopadu 46, příspěvková organizace, která vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny; činnost mateřské školy a školní jídelny byla na nově zřízenou příspěvkovou organizaci převedena z příspěvkové organizace s názvem Základní škola a mateřská škola, Jičín, 17. listopadu 109; nový název organizace zní Základní škola, Jičín, 17. listopadu 109, příspěvková organizace.

Zřizovatel fyzická či právnická osoba – soukromý sektor

- ke dni 1. 9. 2016 byla do rejstříku škol a školských zařízení zapsána školská právnická osoba s názvem Základní škola Mraveniště, se sídlem Velké Svatoňovice, Markoušovice 113, která vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny – výdejny,
- ke dni 1. 9. 2016 byla do rejstříku škol a školských zařízení zapsána školská právnická osoba s názvem Základní škola Hučák, se sídlem Lochenice, čp. 83, která vykonává činnost základní školy a školní družiny,
- ke dni 1. 9. 2016 byla do rejstříku škol a školských zařízení zapsána školská právnická osoba s názvem Soukromá základní škola a mateřská škola, Úlibice, okres Jičín, se sídlem Úlibice, čp. 53, která vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny – výdejny.

Zřizovatel církev

- ke dni 1. 9. 2016 byl změněn název Střední odborná škola sociální – Evangelická akademie na Střední odborná škola sociální a zdravotnická – Evangelická akademie

Konkurzní řízení ve školách a školských zařízeních zřizovaných KHK

Ve školním roce 2016/2017 (1. 9. 2016 - 31. 8. 2017) se uskutečnila 2 konkurzní řízení na obsazení pracovních míst ředitelů/ředitelky příspěvkových organizací v oblasti školství zřizovaných KHK.

V obou případech se ředitelky škol vzdaly vedoucího pracovního místa a Rada KHK tak vyhlásila konkurzní řízení na obsazení těchto míst.

Dne 30. 5. 2017 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště. Ředitelka školy byla Radou KHK jmenována od 1. 9. 2017.

Dne 11. 7. 2016 se uskutečnilo konkurzní řízení na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky příspěvkové organizace Dětský domov, Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř. Ředitelka školy byla Radou KHK jmenována od 1. 8. 2017.

1.2 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je institucionálně zajišťováno mateřskými školami, popř. je realizováno v přípravných třídách základních škol nebo přípravných stupních základních škol speciálních.

Hlavním cílem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, maximálně podporovat individuální rozvojové možnosti dětí a usnadňovat jim jejich další životní a vzdělávací cestu. Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let.

V Královéhradeckém kraji bylo ve školním roce 2016/2017 zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení celkem 315 mateřských škol. Z uvedeného počtu je 158 mateřských škol samostatným právním subjektem a 157 součástí jiného právního subjektu. V celkovém počtu mateřských škol (315) jsou zahrnuty školy zřizované obcemi (289), registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy (3), Královéhradeckým krajem (10) a jinými právními osobami nebo fyzickými osobami (13).

I nadále pokračuje trend úbytku dětí v mateřských školách. Ve školním roce 2015/2016 se v mateřských školách všech zřizovatelů vzdělávalo 19 876 dětí, tento počet ve školním roce 2016/2017 poklesl o 536 dětí.

KÚ KHK na žádost zřizovatelů v mimořádných termínech zvyšoval nejvyšší povolené počty dětí v mateřských školách v rejstříku škol a školských zařízení a zapsal jeden nový subjekt, jehož zřizovatelem je jiná právní osoba nebo fyzická osoba.

Tabulka 2: Přehled počtu dětí, tříd a pedagogických pracovníků v mateřských školách v KHK ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017

Zřizuje	Okres	Školní rok 2015/2016				Přepočtený počet učitelů	Školní rok 2016/2017				
		děti	třídy	z toho ve speciálních třídách			děti	třídy	z toho ve speciálních třídách		Přepočtený počet učitelů
				děti	třídy				děti	třídy	
Obec	HK	5 615	234	59	5	434,7	5 506	233	34	3	431,1
	JC	2 837	121	90	7	224,4	2 703	119	68	6	221,6
	NA	3 858	820	51	4	305,6	3 706	812	46	4	300,3
	RK	2 898	125	12	1	225,9	2 839	123	0	0	226,3
	TU	3 952	173	117	10	310,3	3 874	172	127	11	306,2
	Celkem	19 160	820	329	27	1500,9	18 628	812	275	24	1485,5
Církev		139	7	0	0	16,1	137	7	0	0	14,1
Kraj		288	28	288	28	63,3	269	26	269	26	61,1
Jiná právnická/fyzická osoba		289	18	49	5	29	306	20	45	5	34,5
Celkem		19 876	873	666	60	1 609,3	19 340	865	589	55	1 595,2

Poznámka: údaje k 30. 9. 2015 a 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 2 porovnávající údaje o počtu dětí, tříd a pedagogických pracovníků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- celkový počet dětí všech mateřských škol bez ohledu na zřizovatele klesl o 536 dětí,
- v mateřských školách zřizovaných obcemi klesl počet dětí oproti školnímu roku 2015/2016 o 532 dětí, naopak v mateřských školách zřizovaných jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou došlo ke zvýšení o 17 dětí,
- přepočtený počet úvazků učitelů v mateřských školách bez ohledu na zřizovatele klesl o 14,1 úvazku.

Tabulka 3: Přehled počtu mateřských škol v KHK ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017

Zřizuje	Okres	Školní rok 2015/2016			Školní rok 2016/2017		
		Počet škol	v tom		Počet škol	v tom	
			samo- statné	součástí právního subjektu spolu se ZŠ		samo- statné	součástí právního subjektu spolu se ZŠ
Obec	HK	67	35	32	67	35	32
	JC	51	32	19	51	33	18
	NA	62	32	30	62	32	30
	RK	55	25	30	55	25	30
	TU	54	23	31	54	23	31
	Celkem	289	147	142	289	148	141
Církev		3	1	2	3	1	2
Kraj		10	2	8	10	2	8
Jiná právnická/fyzická osoba		12	7	5	13	8	5
Celkem		314	157	157	315	159	156

Poznámka: údaje k 31. 8. 2016 a 31. 8. 2017

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 3 porovnávací údaje o počtu mateřských škol ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- celkový počet mateřských škol zřizovaných obcemi, krajem a církví se nezměnil,
- vznikla jedna mateřská škola, jejímž zřizovatelem je jiná právnická osoba nebo fyzická osoba (Soukromá základní škola a mateřská škola, Úlibice, okres Jičín); tento subjekt vykonával ve školním roce 2016/2017 pouze činnost mateřské školy,
- jedna mateřská škola, která byla součástí základní školy, se stala samostatným právním subjektem (Mateřská škola U Kina, Jičín, 17. listopadu 46, příspěvková organizace).

Tabulka 4: Celkový počet dětí zařazených do mateřských škol zřizovaných obcemi KHK a průměrný počet dětí na třídu (včetně speciálních tříd) ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017

	2015/2016	2016/2017	rozdíl	%
Počet dětí	19 160	18 628	-532	-2,8
Průměrný počet dětí na běžnou třídu	23,7	23,3	-0,4	-1,7
Přepočtený počet učitelů	1 500,9	1 485,5	-15,4	-1

Poznámka: údaje k 30. 9. 2015 a 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 4 porovnávací údaje o počtu dětí v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- celkový počet dětí v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK se snížil o 532 dětí (-2,8 %),
- počet přepočtených úvazků učitelů v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK se snížil o 15,4 (-1 %),
- průměrný počet dětí na třídu v mateřských školách zřizovaných obcemi KHK se snížil o 0,4 (-1,7 %)

1.3 Základní vzdělávání a povinná školní docházka

Základní vzdělávání vede žáky k osvojení potřebných strategií učení a na jejich základě k motivaci k celoživotnímu učení a tvořivému myšlení. Cílem základního vzdělání je, aby se žáci naučili řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické a duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Základní vzdělání poskytují především základní školy, a dále je žáci mohou získat i úspěšným absolvováním nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Po splnění povinné školní docházky lze základní vzdělání získat rovněž úspěšným ukončením kursu pro získání základního vzdělání uskutečňovaného v základní nebo střední škole.

Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku a vztahuje se na státní občany České republiky a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů, jakož i na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

V níže uvedených tabulkách týkajících se vzdělávání v základních školách jsou základní školy zřízené při zdravotnických zařízeních zahrnuty pouze do počtu škol, neboť žáci v těchto školách pobývají pouze dočasně a zůstávají žáky svých kmenových škol.

Tabulka 5: Počty základních škol všech zřizovatelů

		2015/2016		2016/2017	
Zřizuje	Okres	počet škol**	z toho	počet škol**	z toho
			pouze 1. st.		pouze 1. st.
Obec	HK	48	18	48	18
	JC	36	15	36	15
	NA	50	26	50	27
	RK	45	24	45	24
	TU	50	19	50	19
	Celkem	229	102	229	103
Církev		5	1	5	1
Kraj		22	1	20	1
Jiná právnická/fyzická osoba*		9	1	11	3
Celkem		265	105	265	108

Poznámka: údaje platné k 31. 8. 2016 a 31. 8. 2017

Zdroj: MŠMT, OŠ KÚ KHK

* tzv. soukromé školy

** včetně právních subjektů vykonávajících zároveň činnost dětského domova nebo střední školy a včetně škol při zdravotnických zařízeních

Z tabulky 5 porovnávající školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- v KHK bylo ve školním roce 2016/2017 celkem 265 základních škol, z nichž 108 bylo tvořeno pouze ročníky prvního stupně – oproti roku předchozímu nově zahájily činnost dvě soukromé základní školy (Základní škola Hučák, Základní škola Mraveniště) a došlo ke sloučení dvou základních škol zřizovaných KHK s jinými (Základní škola, Jaroměř, Komenského 392, Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515); kromě toho jedna základní škola zřizovaná obcí přestala poskytovat základní vzdělávání v ročnících druhého stupně (Základní škola a mateřská škola Martínkovice, okres Náchod).

Tabulka 6: Počty žáků základních škol ve školním roce 2015/2016

Zřizuje	Okres	Školní rok 2015/2016						
		Žáci v ZŠ celkem		z toho na 1. stupni		Navíc		
		počet žáků	z toho ve spec. třídách*	počet žáků	z toho ve spec. třídách*	ind. vzdělávání	plní PŠD v zahraničí	s hlubokým MP
Obec	HK	12 682	25	8 014	25	1	51	0
	JC	6 444	38	4 018	19	14	23	0
	NA	9 265	37	5 724	13	6	31	0
	RK	6 452	7	3 949	3	11	14	0
	TU	9 703	185	6 009	92	12	30	0
	Celkem	44 546	292	27 714	152	44	149	0
Církev		579	21	352	16	93	1	0
Kraj		1 288	1 288	651	651	1	0	3
Jiná právnická/fyzická osoba**		639	146	364	78	1	3	1
Celkem		47 052	1 747	29 081	897	139	153	4

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015

Zdroj: MŠMT

* třídy zřízené pro žáky podle § 16 odst. 9 školského zákona

** tzv. soukromé školy

Tabulka 7: Počty žáků základních škol ve školním roce 2016/2017

		Školní rok 2016/2017						
Zřizuje	Okres	Žáci v ZŠ celkem		z toho na 1. stupni		Navíc		
		počet žáků	z toho ve spec. třídách*	počet žáků	z toho ve spec. třídách*	ind. vzdělávání	plní PŠD v zahraničí	s hlubokým MP
Obec	HK	13 174	20	8 280	20	1	65	0
	JC	6 645	33	4 200	15	13	25	0
	NA	9 442	32	5 867	12	21	58	0
	RK	6 618	7	4 037	1	46	13	0
	TU	9 857	93	6 173	43	10	42	0
	Celkem		45 736	185	28 557	91	91	203
Církev		555	40	368	23	161	5	0
Kraj		1 230	1 230	641	641	0	0	2
Jiná právnická/fyzická osoba**		721	168	441	110	3	5	1
Celkem		48 242	1 623	30 007	865	255	213	3

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

* třídy zřízené pro žáky podle § 16 odst. 9 školského zákona

** tzv. soukromé školy

Tabulka 8: Celkový počet žáků základních škol Královéhradeckého kraje a průměrný počet žáků na třídu

Zřizovatel obec	2015/2016	2016/2017	Rozdíl	%
Počet žáků	44 546	45 736	1 190	2,7
z toho ve speciálních třídách	292	185	-107	-36,6
Počet tříd	2 147	2 173	26	1,2
z toho speciální třídy	33	20	-13	-39,4
Průměrný počet žáků na běžnou třídu	20,9	21,2	0,2	1,1
Všichni zřizovatelé				
Počet žáků	47 052	48 242	1 190	2,5
z toho ve speciálních třídách	1 747	1 623	-124	-7,1
Počet tříd	2 415	2 260	-155	-6,4
z toho speciální třídy	223	211	-12	-5,4
Průměrný počet žáků na běžnou třídu	20,7	22,8	2,1	10,1

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015 a 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulek 6, 7 a 8 charakterizujících školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- v roce 2016/2017 došlo v porovnání s rokem předchozím ke zvýšení celkového počtu žáků základních škol o 2,5 %, přičemž:
- počet žáků prvního stupně vzrostl o 3,2 %,
- počet žáků druhého stupně se zvýšil o 1,7 %,

- počet tříd se ve školním roce 2016/17 snížil o 6,4 %, pravděpodobně v důsledku integrace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a systému podpůrných opatření od 1. 9. 2016, neboť
- celkový počet tříd zřízených pro žáky podle § 16 odst. 9 školského zákona (speciální třídy) poklesl o 5,4 %; v případě škol zřizovaných obcemi byl ovšem pokles výrazně vyšší, a sice o 39,4 % (přestože celkový počet tříd se v těchto školách zvýšil o 1,2 %)
- průměrný počet žáků v běžné třídě se zvýšil o 1,6 %.

Tabulka 9: Počty žáků, kteří odešli ze základní školy

Zřizuje	Okres	Žáci, kteří ve školním roce					
		2015/2016			2016/2017		
		ukončili povinnou školní docházku	z toho v nižším než 9. r.	přešli do středních škol**	ukončili povinnou školní docházku	z toho v nižším než 9. r.	přešli do středních škol**
Obec	HK	1 065	37	183	1 097	40	176
	JC	583	29	70	602	45	63
	NA	848	46	110	892	46	98
	RK	610	19	49	603	25	46
	TU	919	40	119	888	31	116
	Celkem	4 025	171	531	4 082	187	499
Církev		52	0	8	47	0	10
Kraj		162	16	0	177	24	0
Jiná právnická/fyzická osoba*		71	3	2	58	0	1
Celkem		4 310	190	541	4 364	211	510

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2016 a 30. 9. 2017

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromé školy

** od následujícího školního roku plní povinnou školní docházku na víceletém gymnáziu nebo ve víceleté konzervatoři

Z tabulky 9 porovnávající školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- v roce 2016/2017 přešlo do víceletých gymnázií či víceletých konzervatoří 4,9 % žáků 5. a 7. ročníků oproti 5,5 % v roce předchozím,
- povinnou školní docházku v roce 2016/2017 v nižším než 9. ročníku v KHK ukončilo 4,8 % žáků, v roce 2015/2016 to byla 4,4 % z celkového počtu žáků.

1.4 Střední vzdělávání

Zřizovatelem většiny středních škol na území kraje je Královéhradecký kraj. Vedle středních škol zřizovaných KHK působí v kraji i střední školy soukromé (zřizované fyzickými nebo právnickými osobami), školy církevní, školy zřizované MŠMT a jedna střední škola zřizovaná obcí.

Ve školním roce 2016/2017 bylo na území Královéhradeckého kraje zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení celkem 86 středních škol, z nich poskytovalo střední vzdělání 83 škol. K 1. 9. 2016 nevykonávaly svoji činnost a nevzdělávaly žádné žáky 3 střední školy, jejichž zřizovatelem byla jiná právnická nebo fyzická osoba. Tyto 3 střední školy zapsané v rejstříku škol a školských zařízení byly v insolvenčním řízení. Jednalo se o Střední školu hotelnictví a podnikání SČMSD, Hronov, s.r.o., CZECH SALES ACADEMY – vyšší odborná škola a střední odborná škola s.r.o. a CZECH SALES ACADEMY Trutnov – střední odborná škola s.r.o.

KHK sledoval ve středních školách, které zřizuje jako příspěvkové organizace, jejich ekonomickou prosperitu a dodržování právních norem (vlastní kontroly, kontroly České školní inspekce) a prostřednictvím písemných výstupů České školní inspekce (dále také jen „ČŠI“) i úroveň a efektivitu jejich hlavní činnosti, a to výchovy a vzdělávání. KHK podporoval školy v jejich aktivní grantové politice při získávání dalších finančních prostředků pro zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu.

Jednou z priorit v oblasti středního školství v KHK je rovný přístup ke vzdělávání, proto byla věnována značná pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, a to zejména z pohledu zvýšení efektivity jejich vzdělávání. Informace o vzdělávání těchto žáků jsou uvedeny v kapitole 1.6. Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných.

V následující tabulce je uveden přehled počtu středních škol všech zřizovatelů v Královéhradeckém kraji, které byly vedeny k 1. 9. 2016 v rejstříku škol a školských zařízení.

Tabulka 10: Počty SŠ v KHK podle zřizovatelů podle stavu k 1. 9. 2016

Zřizovatel školy	Počet středních škol v KHK	Podíl z celku
KHK	63	73,3 %
jiná právnická nebo fyzická osoba	16	18,6 %
církev	4	4,7 %
stát	2	2,3 %
obec	1	1,1 %
Celkem	86	100 %

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení

Tabulka 11: Počet SŠ v jednotlivých okresech KHK zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení podle stavu k 1. 9. 2016

Okres	Zřizovatel					
	KHK	Jiná právnická nebo fyzická osoba	Církev	MŠMT	Obec	CELKEM
Hradec Králové	17	8	2	0	0	27
Jičín	12	2	0	0	0	14
Náchod	13	2	1	0	0	16
Rychnov nad Kněžnou	7	1	0	0	0	8
Trutnov	14	3	1	2	1	21
CELKEM	63	16	4	2	1	86

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení

Ve sledovaném období nedošlo ke změně v počtu středních škol v KHK zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení.

V následujícím textu i v tabulkách jsou v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, v platném znění, používána tato označení kategorií dosaženého vzdělání:

Tabulka 12: Přehled oborů dle zařazení do kategorie dosaženého vzdělání

Kategorie dosaženého vzdělání	Označení skupin oborů a dosažené vzdělání
Gymnázium 4leté (K/4)	K - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	K - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou
Obory s MZ (M, L/0)	M - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou L/0 - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou, u kterých je součástí vzdělávání i odborný výcvik
Obory s VL (E, H)	E - dvouleté a tříleté obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem (určené hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním) H - obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem
Nástavbové studium (L/5)	L/5 - obory vzdělání nástavbového studia poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou
Praktická škola (C)	C - obory vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá a 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá poskytující střední vzdělání

Zdroj: Nařízení vlády č. 211/2010 Sb.

V následujících tabulkách jsou vždy odděleně porovnávány počty žáků (popř. absolventů) středních škol ve dvou školních letech v denní formě vzdělávání a v ostatních formách vzdělávání (informace je vždy uvedena v záhlaví tabulky). Souhrnné počty žáků ve všech formách vzdělávání jsou uvedeny v následující přehledové tabulce.

Tabulka 13: Rozdělení žáků podle formy vzdělávání

Forma vzdělávání	Školní rok 2015/2016		Školní rok 2016/2017	
	Počet žáků	% z celku	Počet žáků	% z celku
denní	23 016	96,8	22 907	97,3
dálková	730	3,1	615	2,6
distanční	25	0,1	19	méně než 0,1
kombinovaná	6	méně než 0,1	10	méně než 0,1
Celkem	23 777		23 551	

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 13 je patrné, že převážná většina žáků SŠ se vzdělává v denní formě vzdělávání.

V ostatních formách se ve školním roce 2016/2017 vzdělávalo jen 2,7 % žáků, z toho nejvíce žáků v dálkové formě - 95,5 %, v distanční formě 3,0 % a v kombinované formě vzdělávání 1,5 %.

Počet žáků středních škol v KHK v denní formě vzdělávání

Tabulka 14: Přehled počtu tříd a žáků v jednotlivých oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání ve středních školách v KHK ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel/Obor vzdělání	Školní rok 2015/2016			Školní rok 2016/2017		
	Počet tříd	Počet žáků	Ø počet žáků na třídu	Počet tříd	Počet žáků	Ø počet žáků na třídu
Zřizovatel: KHK						
Gymnázium 4leté (K/4)	77	2 162	28,1	78	2 190	28,1
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	126	3 345	26,5	126	3 367	26,7
Obory s MZ (M, L/0)	385,5	8 681	22,5	387,9	8 631	22,3
Obory s VL (E, H)	252,7	5 072	20,1	246,7	4 824	19,6
Nástavbové studium (L/5)	25,5	433	17,0	23,7	404	17,0
Praktická škola (C)	17,3	114	6,6	16,2	114	7,0
Celkem – KHK	884	19 807	22,4	878,5	19 530	22,2
Zřizovatel: církev						
Gymnázium 4leté (K/4)	6,7	182	27,2	6,8	189	27,8
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	16	469	29,3	16	467	29,2
Obory s MZ (M, L/0)	12,3	294	23,9	15,2	307	20,2
Obory s VL (E, H)	-	-	-	1	18	18,0
Nástavbové studium (L/5)	-	-	-	-	-	-
Praktická škola (C)	1	5	5	2	12	6,0
Celkem – církev	36	950	26,4	41	993	24,2
Zřizovatel: Jiná právnická nebo fyzická osoba						
Gymnázium 4leté (K/4)	9,68	146	15,1	11,6	160	13,8
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	7,32	177	24,2	8,4	181	21,5
Obory s MZ (M, L/0)	70	1 561	22,3	75	1 639	21,9
Obory s VL (E, H)	6	100	16,7	8	116	14,5
Nástavbové studium (L/5)	6	85	14,2	4	66	16,5
Praktická škola (C)	1	8	8,0	2	15	7,5
Celkem – jiná právnická nebo fyzická osoba	100	2 077	20,8	109	2 177	20,0
Zřizovatel: obec						
Gymnázium 4leté (K/4)	-	-	-	-	-	-
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	7	123	17,6	7	141	20,1
Obory s MZ (M, L/0)	3	59	19,7	4	66	16,5
Obory s VL (E, H)	-	-	-	-	-	-
Nástavbové studium (L/5)	-	-	-	-	-	-
Praktická škola (C)	-	-	-	-	-	-
Celkem – obec	10	182	18,2	11	207	18,8
Celkem v KHK	1 030	23 016	22,3	1 040	22 907	22,0

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 14 porovnávající počet žáků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- celkový počet žáků všech středních škol bez ohledu na zřizovatele v denní formě vzdělávání klesl o 109 žáků,
- celkové počty žáků se zvýšily v oborech vzdělání Gymnázium 4leté (K/4), Gymnázium víceleté (K/6, K/8), obory s MZ (M, L/0) a praktická škola (C),

- v ostatních oborech vzdělání se počet žáků snížil, nejvíce v oborech vzdělání s výučním listem o 214 žáků,
- došlo k nárůstu celkového počtu tříd o 10,
- snížil se celkový průměrný počet žáků na třídu o 0,3,
- při zohlednění zřizovatele školy byl nejvyšší úbytek počtu žáků ve školách zřizovaných Královéhradeckým krajem, a to v oborech s výučním listem (E a H) o 248 žáků. K nejvyššímu nárůstu počtu žáků došlo u škol zřizovaných jinou právnickou nebo fyzickou osobou v oborech s maturitní zkouškou (M a L/0) o 78 žáků.

Pokles počtu žáků středních škol v KHK je dlouhodobě způsoben negativním demografickým vývojem v KHK.

Tabulka 15: Přehled změn v počtech žáků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 ve středních školách jednotlivých zřizovatelů (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel	Počet žáků ve školním roce		Rozdíl	Změna v %
	2015/2016	2016/2017		
KHK	19 807	19 530	-277	-1,4%
církev	950	993	43	4,5%
jiná fyzická nebo právnická osoba	2 077	2 177	100	4,8%
obec	182	207	25	13,7%
Celkem	23 016	22 907	-109	-0,5%

Poznámka 1: Údaje platné k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Poznámka 2: Při výpočtech procentních změn jsou jako základ považovány údaje za školní rok 2015/2016

Z tabulky 15 porovnávací změny v počtech žáků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- jedinými školami, kde došlo k poklesu počtu žáků, jsou střední školy zřizované KHK,
- počet žáků církevních středních škol se zvýšil o 43,
- počet žáků střední školy zřizované obcí se zvýšil o 25.

Počet žáků středních škol v KHK v ostatních formách vzdělávání

Ostatními formami vzdělávání se rozumí v souladu s § 25 školského zákona dálková, večerní, distanční a kombinovaná forma vzdělávání. Ve večerní formě nebyli vzdělávání žádní žáci.

Jejich další dělení vzhledem k nízkému počtu žáků by bylo matoucí, proto ve zbytku textu budou souhrnně označovány jako ostatní formy vzdělávání.

Tabulka 16: Přehled počtu žáků v jednotlivých oborech poskytujících střední vzdělání ve středních školách v KHK ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 (ostatní formy vzdělávání)

Obory	Školní rok 2015/2016					Školní rok 2016/2017				
	KHK	Církev	Jiná právnícká nebo fyzická osoba	Obec	Celkem	KHK	Církev	Jiná právnícká nebo fyzická osoba	Obec	Celkem
Gymnázium 4leté (K/4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obory s MZ (M, L/0)	110	62	33	0	205	118	22	23	0	163
Obory s VL (E, H)	83	0	0	0	83	74	0	0	0	74
Nástavbové studium (L/5)	275	0	198	0	473	244	0	163	0	407
Praktická škola (C)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem v KHK	468	62	231	0	761	436	22	186	0	644

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 16 porovnávací změny v počtech žáků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- celkový počet žáků všech středních škol bez ohledu na zřizovatele v ostatních formách vzdělávání poklesl o 117,
- počty žáků nástavbového studia se snížily o 66,
- počet žáků v oborech vzdělání s MZ se snížil o 42,
- počet žáků v oborech vzdělání s VL se snížil o 9,
- v oborech vzdělání gymnázium a praktická škola nebyli v ostatních formách vzdělávání vzdělávání žádní žáci,
- žáci střední školy zřizované obcí se vzdělávali ve sledovaném období pouze v denní formě vzdělávání.

Tabulka 17: Přehled změn v počtech žáků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 ve středních školách jednotlivých zřizovatelů (ostatní formy vzdělávání)

Zřizovatel	Školní rok 2015/2016	Školní rok 2016/2017	Rozdíl	Změna v %
KHK	468	436	-32	-6,8%
církev	62	22	-40	-64,5%
jiná fyzická nebo právnícká osoba	231	186	-45	-19,5%
obec	0	0	0	-
Celkem	761	644	-117	-15,4%

Poznámka 1: Údaje platné k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Poznámka 2: Při výpočtech procentních změn jsou jako základ považovány údaje za školní rok 2015/2016

Z tabulky 17 porovnávací počty žáků za školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- došlo k poklesu počtu žáků v ostatních formách vzdělávání o 117,
- počet žáků středních škol v ostatních formách vzdělávání zřizovaných krajem poklesl o 32,
- ve středních školách soukromých zřizovatelů počet žáků klesl o 45,
- církevní střední školy zaznamenaly meziroční pokles počtu žáků o 40.

Počty absolventů oborů vzdělání středních škol v KHK v denní formě vzdělávání

Tabulka 18: Počet absolventů oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání ve středních školách v KHK ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 (denní forma vzdělávání)

Obory	Školní rok 2015/2016					Školní rok 2016/2017				
	KHK	Církev	Jiná právnícká nebo fyzická osoba	Obec	Celkem	KHK	Církev	Jiná právnícká nebo fyzická osoba	Obec	Celkem
Gymnázium 4leté (K/4)	510	29	50	0	589	521	39	39	0	599
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	459	57	21	19	556	436	48	21	0	505
Obory s MZ (M, L/0)	1 891	24	295	14	2 224	1 622	39	239	8	1 908
Obory s VL (E, H)	1 428	0	29	0	1 457	1 240	0	22	0	1 262
Nástavbové studium (L/5)	106	0	4	0	110	69	0	9	0	78
Praktická škola (C)	17	0	2	0	19	27	4	4	0	35
Celkem	4 411	110	401	33	4 955	3 915	130	334	8	4 387

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2016 a k 30. 9. 2017

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 18 porovnávací počty absolventů středních škol ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- meziročně poklesl počet absolventů všech středních škol bez ohledu na zřizovatele o 568,
- počet absolventů středních škol zřizovaných KHK klesl o 496,
- počet absolventů církevních středních škol vzrostl o 20,
- počet absolventů soukromých středních škol poklesl o 67,
- počet absolventů střední školy zřizované obcí klesl o 25,
- největší meziroční pokles počtu absolventů bez ohledu na zřizovatele je u oborů s maturitní zkouškou (M, L/0), a to o 316 žáků,
- meziroční nárůst počtu absolventů bez ohledu na zřizovatele je u oboru Gymnázium 4leté (K/4), a to o 10 a Praktická škola o 16.

Tabulka 19: Procentní podíly počtu absolventů jednotlivých oborů poskytujících střední vzdělání ve středních školách všech zřizovatelů v KHK z celkového počtu absolventů všech oborů poskytujících střední vzdělání ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 (denní forma vzdělávání)

Kategorie dosaženého vzdělání	Podíl z celkového počtu absolventů (v %)		Změna procentního podílu
	Školní rok 2015/2016	Školní rok 2016/2017	
Obory s MZ (K)	23,1	25,2	2,1
Obory s MZ (M, L/0)	44,9	43,5	-1,4
Obory s VL (E, H)	29,4	28,8	-0,6
Nástavbové studium (L/5)	2,2	1,8	-0,4
Praktická škola (C)	0,4	0,8	0,4

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2016 a k 30. 9. 2017

Zdroj: tabulka 18

Z tabulky 19 porovnávající školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- procentní podíly absolventů s maturitní zkouškou (M, L/0), učebních oborů (E, H) a oborů nástavbového studia (L/5) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se snížily,
- procentní podíly absolventů oborů gymnázií (K) a oborů praktická škola (C) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se zvýšily.

Počty absolventů středních škol v KHK v ostatních formách vzdělávání

Tabulka 20: Počet absolventů oborů poskytujících střední vzdělání ve středních školách v KHK ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 (ostatní formy vzdělávání)

Obor vzdělání	Školní rok 2015/2016					Školní rok 2016/2017				
	KHK	Církev	Jiná právnická nebo fyzická osoba	Obec	Celkem	KHK	Církev	Jiná právnická nebo fyzická osoba	Obec	Celkem
Gymnázium 4leté (K/4)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obory s MZ (M, L/0)	32	36	23	0	91	5	12	10	0	27
Obory s VL (E, H)	24	0	0	0	24	31	0	37	0	68
Nástavbové studium (L/5)	37	0	36	0	73	27	0	0	0	27
Praktická škola (C)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	93	36	59	0	188	63	12	47	0	122

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2016 a k 30. 9. 2017

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 20 porovnávající počty absolventů středních škol v jiných než denních formách vzdělávání ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- celkový počet absolventů všech středních škol bez ohledu na zřizovatele klesl o 66,
- počet absolventů maturitních oborů vzdělání a nástaveb (M, L/0) ve středních školách bez ohledu na zřizovatele klesl o 64,
- počet absolventů nástavbového studia (L/5) všech středních škol bez ohledu na zřizovatele poklesl o 46,
- počet absolventů oborů s výučním listem (E a H) všech středních škol bez ohledu na zřizovatele vzrostl o 44,
- počet absolventů krajských středních škol klesl o 30,
- počet absolventů soukromých středních škol klesl o 12.

Tabulka 21: Procentní podíl počtu absolventů jednotlivých oborů poskytujících střední vzdělání z celkového počtu absolventů všech oborů poskytujících střední vzdělání ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 (ostatní formy vzdělávání)

Kategorie dosaženého vzdělání	Podíl z celkového počtu absolventů (v %)		Změna % podílů
	Školní rok 2015/2016	Školní rok 2016/2017	
Obory s MZ (M, L/0)	48,4	22,1	-26,3
Obory s VL (E, H)	12,8	55,7	42,9
Nástavbové studium (L/5)	38,8	22,1	-16,7

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2016 a k 30. 9. 2017

Zdroj: tabulka 20

Z tabulky 21 porovnávající školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- procentní podíl absolventů maturitních oborů (M, L/0) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se snížil (o 26,3 %),
- procentní podíl absolventů nástavbového studia (L/5) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol se snížil (o 16,7 %),
- procentní podíl absolventů učebních oborů (E, H) všech středních škol (bez ohledu na zřizovatele) z celkového počtu všech absolventů středních škol vzrostl (o 42,9 %).

Přezkumy společné části maturitní zkoušky

V souladu s § 82 školského zákona KÚ na základě podané písemné žádosti přezkoumává průběh a výsledek maturitní zkoušky, s výjimkou dílčí zkoušky společné části konané formou didaktického testu. Přezkoumání profilové části MZ provádí KÚ v součinnosti s ČŠI a přezkum společné části MZ ve spolupráci s CERMATem.

Tabulka 22: Počet podaných žádostí o přezkoumání výsledků MZ 2016 po podzimním zkušebním období

Část MZ	Forma zkoušky	Předmět	Počet žádostí
Profilová část	-	odborný předmět	0
Společná část	písemná práce	český jazyk a literatura	1
		anglický jazyk	3
		německý jazyk	0
	ústní zkoušení	český jazyk a literatura	0
Celkem			4

Zdroj: OŠ KÚ KHK

V tomto termínu maturitních zkoušek nebyla podána žádná žádost o přezkoumání profilové části MZ. Všechny 4 žádosti o přezkum maturitní zkoušky se v podzimním termínu týkaly písemných prací. U všech žádostí byla potvrzena původní rozhodnutí.

Tabulka 23: Počet podaných žádostí o přezkoumání výsledků MZ 2017 po jarním zkušebním období

Část MZ	Forma zkoušky	Předmět	Počet žádostí
Profilová část	-	odborný předmět	0
Společná část	písemná práce	český jazyk a literatura	49
		anglický jazyk	17
		německý jazyk	2
	ústní zkoušení	český jazyk a literatura	1
Celkem			69

Zdroj: OŠ KÚ KHK

V tomto termínu maturitních zkoušek nebyla podána žádná žádost o přezkoumání profilové části MZ.

U 24 žádostí (tj. 34,78 %) z celkových 69 společné části MZ bylo navýšeno bodové hodnocení, ve čtyřech případech byl změněn výrok z „neuspěl“ na „uspěl“. Změna navýšení bodového hodnocení se týkala 22 žádostí o přezkum výsledku písemné práce z českého jazyka a literatury a 2 žádostí o přezkum výsledku písemné práce z anglického jazyka. V jednom případě přezkumu výsledku písemné práce z českého jazyka a literatury došlo k navýšení bodového ohodnocení, přesto nebyla překročena bodová hranice úspěšnosti (12 bodů) v této dílčí zkoušce, proto bylo potvrzeno původní rozhodnutí. U jedné žádosti o přezkum výsledku písemné práce z českého jazyka a literatury bylo nařazeno opakování zkoušky, neboť bylo zjištěno pochybení na straně SPC, které vydalo ne zcela správné doporučení pro uzpůsobení podmínek pro konání MZ. Ostatní rozhodnutí byla potvrzena.

Nově přijatí žáci do prvních ročníků středních škol

Pro školní rok 2016/2017 bylo do 1. ročníků všech středních škol v Královéhradeckém kraji nově přijato 6 250 žáků, z toho 5 987 do denní formy vzdělávání. Největší část těchto žáků byla přijata do oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou (M, L/O).

Tabulka 24: Počet žáků nově přijatých do 1. ročníků středních škol všech zřizovatelů v KHK pro školní rok 2015/2016 (denní forma vzdělávání)

Počet žáků nově přijatých do 1. ročníků středních škol pro školní rok 2015/2016						
Obory vzdělání		Zřizovatel				Celkem v oborech
		KHK	Církev	Jiná právnícká nebo fyzická osoba	Obec	
Gymnázia (K)	4letá	549	40	35	0	624
	6letá	173	0	40	0	213
	8letá	312	62	0	20	394
Maturitní obory (M, L/O)		2 197	99	485	15	2 796
Obory s VL (E, H)		1 683	0	35	0	1 718
Praktické školy (C)		39	0	1	0	40
Nástavby (L/5)		247	0	47	0	294
Celkem v 1. ročníku		5 200	201	643	32	6 079

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

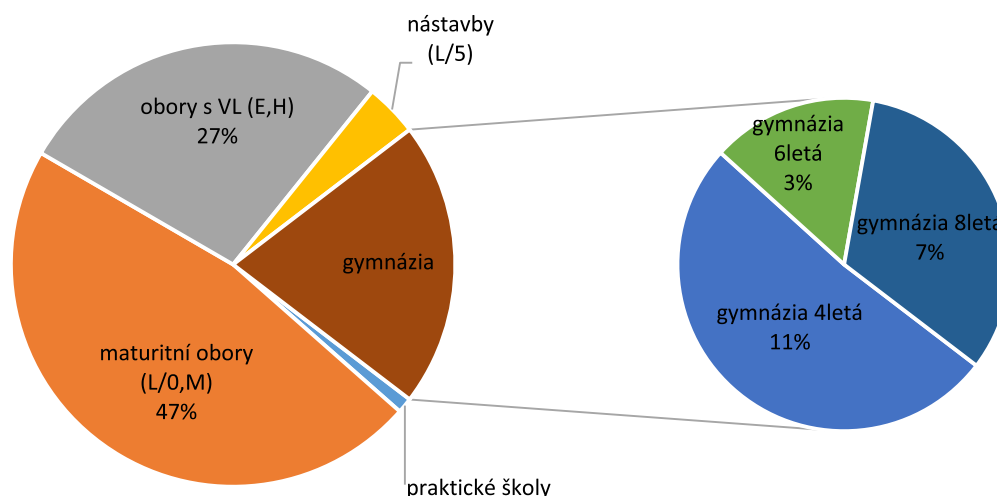
Tabulka 25: Počet žáků nově přijatých do 1. ročníků středních škol všech zřizovatelů v KHK ve školním roce 2016/2017 (denní forma vzdělávání)

Počet žáků nově přijatých do prvních ročníků středních škol – školní rok 2016/2017						
Obory vzdělání		Zřizovatel				Celkem v oborech
		KHK	Církev	Jiná právnícká nebo fyzická osoba	Obec	
Gymnázia (K)	4letá	547	45	46	0	638
	6letá	169	0	31	0	200
	8letá	321	60	0	24	405
Maturitní obory (L/O, M)		2 237	77	476	16	2 806
Obory s VL (E, H)		1 588	15	38	0	1 641
Praktické školy (C)		51	6	10	0	67
Nástavby (L/5)		208	0	22	0	230
Celkem v 1. ročníku		5 121	203	623	40	5 987

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Graf 1: Rozdělení žáků nově přijatých do 1. ročníků středních škol v KHK podle oborů vzdělání ve školním roce 2016/2017 (denní forma vzdělání)

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Tabulka 26: Přehled počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků středních škol jednotlivých zřizovatelů v KHK ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017

Nově přijatí žáci do 1. ročníků středních škol			
Forma vzdělávání	Zřizovatel	Školní rok 2015/2016	Školní rok 2016/2017
denní forma vzdělávání	KHK	5 200	5 121
	obec	35	40
	jiná právnická nebo fyzická osoba	643	623
	církev	201	203
	Celkem nově přijatých žáků	6 079	5 987
ostatní formy vzdělávání	KHK	141	180
	obec	0	0
	jiná právnická nebo fyzická osoba	62	83
	církev	0	0
	Celkem nově přijatých žáků	203	263
Celkem za školní rok		6 282	6 250

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

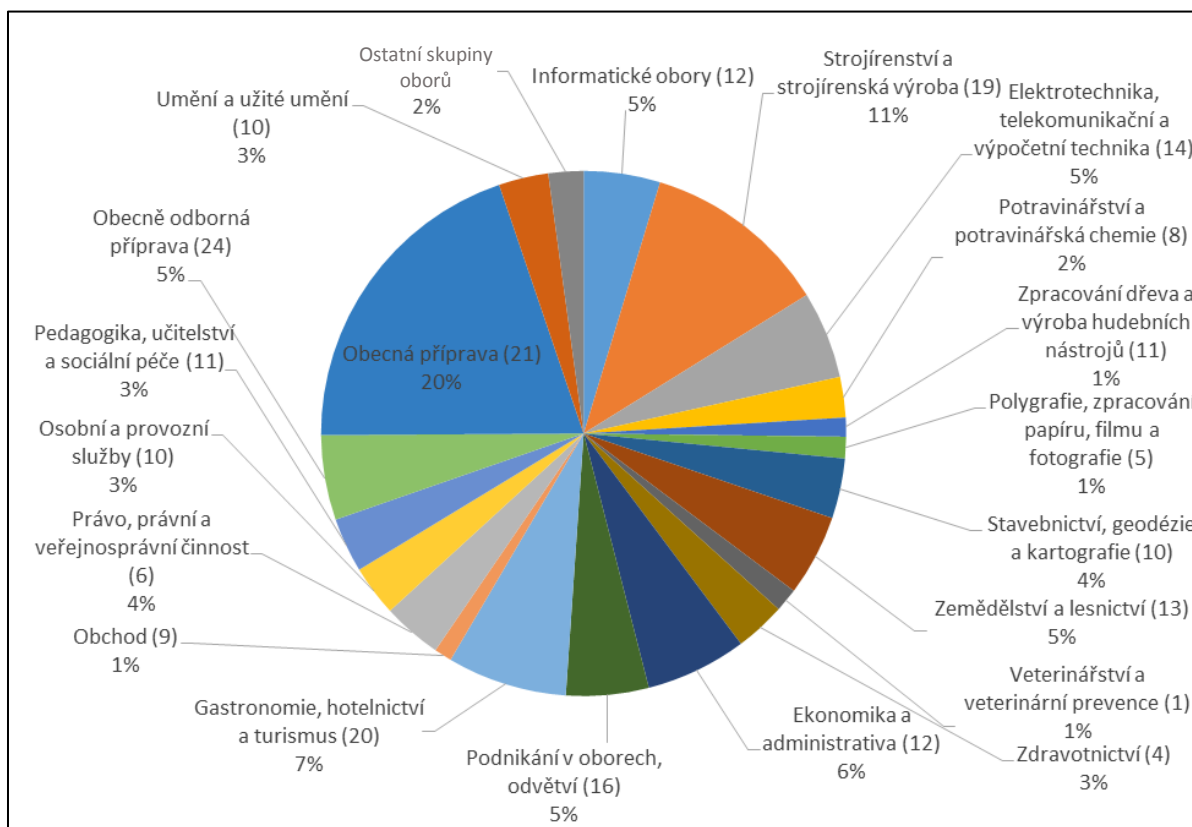
Z tabulky 26 porovnávající počty nově přijatých žáků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- celkový počet nově přijatých žáků meziročně klesl,
- počet nově přijatých žáků do denní formy vzdělávání klesl o 92,
- počet nově přijatých žáků do ostatních forem vzdělávání vzrostl o 60,

- oproti školnímu roku 2007/2008 (8 899 nově přijatých) byl ve školním roce 2016/2017 úbytek nově přijatých žáků 29,8 %.

Nově přijatými žáky do 1. ročníku středních škol jsou především absolventi devátých ročníků základních škol (4 195).

Graf 2: Rozdělení nově přijatých žáků do 1. ročníků středních škol v KHK podle skupiny oboru vzdělání ve školním roce 2016/2017 (denní forma vzdělávání)

Poznámka 1: Údaje platné k 30. 9. 2016

Zdroj: OŠ KÚ KHK, MŠMT

Poznámka 2: Skupiny oborů, které se na celku podílejí méně než 1 %, jsou zahrnuty ve skupině ostatní a celkem tvoří 2,2 % všech nově přijatých žáků.

Poznámka 3: Do skupiny oborů Obecně odborná příprava patří lycea a praktické školy

Přijímací řízení pro školní rok 2016/2017 do oborů v denní formě vzdělávání

Novinkou v oblasti přijímacího řízení do středních škol bylo povinné konání jednotné zkoušky do oborů vzdělání s maturitní zkouškou (s výjimkou oborů vzdělání s talentovou zkouškou a do zkráceného studia). Jednotná zkouška obsahovala písemný test z českého jazyka a literatury a písemný test z matematiky a jejích aplikací. Přípravu zadání testů, jejich distribuci, zpracování a hodnocení výsledků zajišťovalo Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. Povinnost konat v rámci přijímacího řízení jednotnou zkoušku se vztahovala pouze na 1. kolo přijímacího řízení. Pokud uchazeč podal dvě přihlášky ke vzdělávání, konal jednotnou zkoušku dvakrát, přičemž na obou školách se započítal vždy

lepší výsledek jednotného testu. Minimální bodová hranice nutná pro přijetí nebyla centrálně stanovena.

Tabulka 27: Souhrnné výsledky po 1. kole přijímacího řízení pro školní roky 2015/2016 a 2016/2017 do oborů středního vzdělání rozdělené podle kategorie dosaženého vzdělání ve středních školách v KHK bez ohledu na zřizovatele k 31. 5. a stav žáků v prvních ročnících k 30. 9. daného školního roku (denní forma vzdělávání)

Kategorie dosaženého vzdělání	Přijímací řízení pro školní rok 2015/2016				Přijímací řízení pro školní rok 2016/2017			
	Počet				Počet			
	přihlášky	přijetí	zápisové lístky	žáků v prvním ročníku	přihlášky	přijetí	zápisové lístky	žáků v prvním ročníku
Gymnázium 4leté (K/4)	1 254	610	617	626	1 288	770	611	597
Gymnázium víceleté (K/6, K/8)	1 326	649	597	607	1 337	641	590	590
Obory ukončené MZ (M, L/O)	4 881	3 858	2 574	2 862	5 020	3 858	2 569	2 751
Obory ukončené VL (E, H)	2 457	2 261	1 324	1 861	2 347	2 124	1 260	1 789
Praktická škola (C)	35	35	33	77	50	50	49	99
Celkem	9 953	7 613	5 145	6 033	10 042	7 443	5 079	5 826

Poznámka 1: Údaje platné k 31. 5. 2015, popř. 31. 5. 2016 a k 30. 9. 2015, popř. 30. 9. 2016 Zdroj: MŠMT

Poznámka 2: Do údajů uvedených v tabulce nejsou zahrnuti žáci nástavbových oborů

Rozdíl v počtu žáků, kteří odevzdali zápisový lístek a žáků, kteří se vzdělávají v prvním ročníku středních škol, je způsoben žáky opakujícími první ročník a přestupujícími z jiné střední školy apod.

Z tabulky 27 porovnávací údaje týkající se přijímacího řízení pro školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- téměř dvojnásobný počet přihlášek oproti počtu odevzdaných zápisových lístků je dán možností podat v prvním kole přijímacího řízení dvě přihlášky ke vzdělávání ve střední škole,
- počet přihlášek do prvního kola přijímacího řízení se zvýšil o 89,
- počet odevzdaných zápisových lístků po 1. kole přijímacího řízení se snížil o 66,
- počet odevzdaných zápisových lístků do gymnaziálních oborů se meziročně téměř nezměnil.

Finanční podpora žáků vybraných oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem

Rada KHK schválila dne 30. 1. 2008 (usnesení RK/3/95/2008) opatření na podporu středního vzdělání s výučním listem v oborech strojírenských, elektrotechnických a stavebních. Od 1. 9. 2008 začala být vyplácena žákům vybraných oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem v průběhu jejich profesní přípravy finanční podpora z rozpočtu KHK. Mezi vybrané obory byly zařazeny obory strojírenské (zámečnický, strojírenská výroba – stroje a zařízení, nástrojař, klempíř – strojírenská výroba, obráběč kovů, strojírenská výroba), elektrotechnické (elektrikář, elektrikář – silnoproud) a stavební (instalatér, klempíř – stavební výroba, tesař, zedník). Tato finanční podpora byla v průběhu let rozšířena o další obory středního vzdělání s výučním listem (kategorie E a H), a to vždy počínaje následujícím 1. ročníkem.

Finanční podpora žákům je odstupňována: 1. ročník – 300 Kč/měsíc, 2. ročník – 400 Kč/měsíc, 3. ročník – 500 Kč/měsíc. Každá střední škola má vypracovanou směrnici pro vyplácení finanční podpory a v té jsou uvedeny podmínky, za jakých je finanční podpora vyplácena. Žákovi, který je klasifikován z odborného výcviku na konci školního roku známkou 1 či 2, přísluší ještě jednorázová odměna, která je také odstupňována podle známky a ročníku od 500 Kč do 3 000 Kč.

K 1. 9. 2016 bylo do tohoto systému zařazeno celkem 25 oborů vzdělání, z toho 5 strojírenských (strojírenská výroba, nástrojař, klempíř, obráběč kovů, strojírenská výroba), 3 elektrotechnické (elektrikář, elektrikář – silnoproud, elektromechanik pro zařízení a přístroje), 1 potravinářský (řezník - uzenář), 1 chemický (chemik), 1 textilní (krejčí), 8 stavebních (instalatér, kominík, tesař, zedník, pokrývač, malířské a natěračské práce, tesařské práce, zednické práce), 1 interdisciplinární (malíř a lakýrník) a 5 zemědělských (zemědělec – farmář, zahradník, zemědělské práce, zahradnické práce a lesní mechanizátor).

I přes podporu Královéhradeckého kraje se ve školním roce 2016/2017 nepodařilo otevřít obory vzdělání 39-41-H/01 Malíř a lakýrník (v RŠŠZ mají zapsány dvě střední školy) a 36-69-H/01 Pokrývač (v RŠŠZ má zapsán jedna střední škola).

1.5 Vyšší odborné vzdělávání

V KHK bylo ve školním roce 2016/2017 celkem 12 vyšších odborných škol (dále také jen „VOŠ“), z nichž 9 je zřizovaných KHK a 3 jinou právnickou nebo fyzickou osobou. U všech vyšších odborných škol v KHK je vždy součástí organizace také střední škola, na jejíž odborné vzdělávání vyšší odborná škola navazuje. Vyšší odborná škola CZECH SALES ACADEMY - vyšší odborná škola a střední odborná škola s.r.o. je v insolvenčním řízení od 22. 12. 2014.

Celkový počet vyšších odborných škol v KHK bez ohledu na zřizovatele

Tabulka 28: Počty vyšších odborných škol v KHK ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017

Zřizovatel / okres	Školní rok 2015/2016	Školní rok 2016/2017
Zřizovatel: KHK	8	9
Hradec Králové	2	3
Jičín	2	2
Náchod	1	1
Rychnov nad Kněžnou	1	1
Trutnov	2	2
Zřizovatel: církev	0	0
	0	0
Zřizovatel: obec	0	0
	0	0
Zřizovatel: jiná právnická nebo fyzická osoba	3	3
Hradec Králové	2	2
Trutnov	1	1
Celkem	11	12

Poznámka: Údaje platné k 1. 9. 2015 a k 1. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Do rejstříku škol a školských zařízení byla k 1. 9. 2016 zapsána VOŠ, jejíž činnost vykonává právnická osoba Vyšší odborná škola, Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549, s vyučováním akreditovaným vzdělávacím programem 75-33-N/02 Tlumočnictví českého znakového jazyka.

Tabulka 29: Seznam vyšších odborných škol v KHK ve školním roce 2016/2017

Zřizovatel: KHK
Okres Hradec Králové
Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234
Vyšší odborná škola a Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869
Vyšší odborná škola, Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549
Okres Jičín
Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Jičín, Pod Koželuhy 100
Okres Náchod
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931
Okres Rychnov nad Kněžnou
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166
Okres Trutnov
Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola
Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Trutnov, Procházkova 303
Zřizovatel: jiná fyzická nebo právnická osoba
Okres Hradec Králové
Střední škola a vyšší odborná škola aplikované kybernetiky s.r.o.
Obchodní akademie, Střední pedagogická škola, Vyšší odborná škola cestovního ruchu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o.
Okres Trutnov
CZECH SALES ACADEMY - vyšší odborná škola a střední odborná škola s.r.o.

Zdroj: MŠMT

Celkový počet studentů, počet studentů 1. ročníku a počet absolventů vyšších odborných škol v KHK

Tabulka 30: Přehled o celkovém počtu studentů, absolventů a studentů 1. ročníku VOŠ v KHK ve školním roce 2015/2016

Zřizovatel	Počet studijních skupin	Počet studentů ve školním roce 2015/2016		Počet studentů v 1. ročníku ve školním roce 2015/2016		Počet absolventů za školní rok 2015/2016	
		denní studium	dálkové a kombinované studium	denní studium	dálkové a kombinované studium	denní studium	dálkové a kombinované studium
KHK							
Celkem	32	652	103	246	20	191	12
Jiná fyzická nebo právnická osoba							
Celkem	6	70	0	21	0	20	0
VOŠ celkem	38	722	103	267	20	211	12

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2015 a k 31. 10. 2016

Zdroj: MŠMT

Tabulka 31: Přehled o celkovém počtu studentů, absolventů a studentů 1. ročníku VOŠ v KHK ve školním roce 2016/2017

Zřizovatel	Počet studijních skupin	Počet studentů ve školním roce 2016/2017		Počet studentů v 1. ročníku ve školním roce 2016/2017		Počet absolventů za školní rok 2016/2017	
		denní studium	dálkové a kombinované studium	denní studium	dálkové a kombinované studium	denní studium	dálkové a kombinované studium
KHK							
Celkem	29	577	96	227	43	170	38
Jiná fyzická nebo právnická osoba							
Celkem	6	66	0	24	0	16	0
VOŠ celkem	35	643	96	251	43	186	38

Poznámka: Údaje platné k 31. 10. 2016 a k 31. 10. 2017

Zdroj: MŠMT

Z tabulek 30 a 31 porovnávacích počty studentů a absolventů VOŠ ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- stejně jako v minulém období se celkový počet studentů všech VOŠ bez ohledu na zřizovatele v denní formě vzdělávání snížil o 79 a v dálkové formě vzdělávání o 25 studentů,
- počet studentů 1. ročníků VOŠ bez ohledu na zřizovatele se v denní formě vzdělávání snížil o 16, naopak v dálkové formě vzdělávání počet studentů vzrostl o 23,
- celkový počet absolventů VOŠ se snížil o 1.

Změny v počtech studentů vyšších odborných škol po absolvování 1. ročníku

Tabulka 32: Procentní úbytek počtu studentů VOŠ po absolvování 1. ročníku studia, a to ve dvou následujících školních letech, 2015/2016 a 2016/2017, popř. 2016/2017 a 2017/2018 (denní forma vzdělávání)

Zřizovatel	Počet studentů VOŠ (denní studium)					
	1. ročník ve šk. roce 2015/2016	2. ročník ve šk. roce 2016/2017	úbytek studentů ve 2. roč. (v %)	1. ročník ve šk. roce 2016/2017	2. ročník ve šk. roce 2017/2018	úbytek studentů ve 2. roč. (v %)
KHK						
Celkem	254	184	27,6 %	227	211	7,0 %
Jiná fyzická nebo právnická osoba						
Celkem	22	22	0 %	24	18	25 %
VOŠ celkem	276	206	25,4 %	251	229	8,8 %

Poznámka: Údaje platné k 30. 9. 2015, k 31. 10. 2016 a k 31. 10. 2017

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 32 porovnávací změny v počtech studentů VOŠ po absolvování 1. ročníku studia (školní roky 2015/2016 a 2016/2017, popř. 2016/2017 a 2018/2018) vyplývá:

- snížil se procentní úbytek studentů všech VOŠ bez ohledu na zřizovatele po absolvování 1. ročníku (z 25,4 % na 8,8 %),

Na základě uvedených statistických údajů v kapitole 1.5 Vyšší odborné vzdělávání je možno konstatovat, že zájem o studium oborů na VOŠ ve školním roce 2016/2017 poklesl. Ve VOŠ zřizovaných Královéhradeckým krajem došlo k výraznému poklesu počtu studentů, kteří po 1. ročníku ukončili vzdělávání.

1.6 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných

1.6.1 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

V souladu s novelizovaným § 16 školského zákona se dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami rozumí osoby, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Výše uvedená právní úprava stanovuje podmínky k tomu, aby bylo dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami umožněno se vzdělávat společně s ostatními ve školách hlavního vzdělávacího proudu (tzv. společné vzdělávání). Teprve v případě, kdy školské poradenské zařízení posoudí, že by samotná podpůrná opatření nepostačovala k naplňování jejich vzdělávacích možností a k uplatnění práva na vzdělávání, mohou být děti, žáci a studenti s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem zařazeni do školy nebo v běžných školách do třídy, oddělení a studijní skupiny zřízené pro daný druh znevýhodnění (dále také jen „školy a třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona“).

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných dále upravuje nově od 1. 9. 2016 vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Ta mimo jiného požaduje, aby nejpozději do 2 let ode dne nabytí její účinnosti školy neposkytovaly podpůrná a vyrovnávací opatření podle dřívějších právních předpisů a aby dětem, žákům a studentům zařazeným do školy, třídy, oddělení nebo studijní skupiny zřízené pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením bylo vydáno nové doporučení k zařazení do školy a třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona (tzv. rediagnostika).

Školy při zdravotnických zařízeních

V souvislosti se změnou definice dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a zrušením vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, přestaly být od 1. 9. 2016 školy při zdravotnických zařízeních jedním z typů speciálních škol a nově jsou považovány za školy běžné, přestože vzdělávají téměř výhradně děti a žáky se SVP. Z důvodu zachování kontinuity se staršími výročními zprávami jsou údaje o počtech dětí a žáků ve školách při zdravotnických zařízeních uváděny v této kapitole.

Tabulka 33: Průměrný počet dětí a žáků za školní roky 2015/2016 a 2016/2017 ve školách při zdravotnických zařízeních zřizovaných KHK

Průměrný počet dětí/žáků za školní rok	2015/2016	2016/2017
Mateřská škola	101	95
1. stupeň základní školy	144	142
2. stupeň základní školy	94	101
Celkem	339	338

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2016, popř. k 30. 9. 2017

Zdroj: MŠMT

Počty dětí, žáků a studentů se SVP

Podle školského zákona je dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Jedná se tedy nejen o děti, žáky a studenty mentálně, tělesně, zrakově či sluchově postižené, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem, ale také o děti, žáky a studenty se zdravotním oslabením, dlouhodobě nemocné či s lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování, anebo o ty, kteří pocházejí z odlišného kulturního prostředí, jiných životních podmínek nebo děti, žáky a studenty, jejichž mateřským jazykem není čeština.

Jak bylo uvedeno výše, v souvislosti s novou právní úpravou musí být děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami nejpozději do 31. 8. 2018 re-diagnostikováni školským poradenským zařízením. Ve školním roce 2016/2017 jsou tak podle nové metodiky ve statistikách vykazováni současně děti a žáci s novými i původními diagnózami a doporučeními. Údaje za školní rok 2015/2016 v níže uvedené struktuře nejsou k dispozici.

Tabulka 34: Děti se SVP v mateřských školách

	2016/2017
se zdravotním postižením dle § 16 odst. 9 školského zákona	795
s jiným zdravotním znevýhodněním	22
se znevýhodněním souvisejícím s kulturním prostředím nebo jinými životními podmínkami dítěte, které brání v naplnění jeho vzdělávacích možností na rovnoprávném základě s ostatními	40
Děti se SVP celkem	846

Poznámka 1: Údaje platné 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Poznámka 2: Dítě je uvedeno v tolika řádcích, kolik je druhů příčin jeho speciálních vzdělávacích potřeb

Z celkového počtu 19 340 dětí v mateřských školách bylo 4,4 % dětí se SVP.

Tabulka 35: Žáci se SVP v základních školách

	2016/2017
se zdravotním postižením dle § 16 odst. 9 školského zákona	5 683
s jiným zdravotním znevýhodněním	13
se znevýhodněním souvisejícím s kulturním prostředím nebo jinými životními podmínkami dítěte, které brání v naplnění jeho vzdělávacích možností na rovnoprávném základě s ostatními	114
Žáci se SVP celkem	5 794

Poznámka 1: Údaje platné 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Poznámka 2: Žák je uveden v tolika řádcích, kolik je druhů příčin jeho speciálních vzdělávacích potřeb

Z celkového počtu 48 242 žáků základních škol v KHK je 12,0 % žáků se SVP.

Tabulka 36: Žáci se SVP ve středních školách v denní formě vzdělávání

	2016/2017
se zdravotním postižením dle § 16 odst. 9 školského zákona	1 387
s jiným zdravotním znevýhodněním	32
se znevýhodněním souvisejícím s kulturním prostředím nebo jinými životními podmínkami dítěte, které brání v naplnění jeho vzdělávacích možností na rovnoprávném základě s ostatními	0
Žáci se SVP v denní formě vzdělávání celkem	1 419

Poznámka 1: Údaje platné 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Poznámka 2: Žák je uveden v tolika řádcích, kolik je druhů příčin jeho speciálních vzdělávacích potřeb

Z celkového počtu 22 907 žáků středních škol v denní formě vzdělávání v KHK bylo 6,2 % žáků se SVP.

Ve vyšších odborných školách se ve školním roce 2016/2017 v Královéhradeckém kraji nevzdělávali žádní studenti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pouze děti a žáci se zdravotním postižením uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona se mohou vzdělávat jak v běžných třídách, tak také ve třídách pro ně speciálně zřízených. Školu, která má pouze třídy zřízené pro děti a žáky se zdravotním postižením uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona, označujeme jako školu podle § 16 odst. 9 školského zákona nebo někdy též speciální školu.

Podpůrná opatření

Novinkou od školního roku 2016/2017 ve vzdělávání žáků se SVP je poskytování podpůrných opatření, která mají umožnit jejich vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními. Druhy a podmínky jejich poskytování jsou stanoveny vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Ve školách a školských zařízeních v KHK bylo ve školním roce 2016/2017 poskytnuto celkem 6 072 podpůrných opatření, z nichž bylo 2 977 personálního charakteru a 3 095 ve formě učebních a kompenzačních pomůcek. Ze skupiny personálních podpůrných opatření se jednalo nejčastěji o předměty speciálně pedagogické péče (1 112), asistenty pedagoga (911) a pedagogickou intervenci (793).

Porovnání údajů s loňským školním rokem je vzhledem ke změně právních předpisů a systému vykazování možné pouze u asistentů pedagoga určených pro žáky se zdravotním postižením, uvedených ve výkazech o ředitelství škol. Ve školním roce 2015/2016 (podle stavu k 30. 9. 2015) bylo

ve školách celkem 297,1 úvazků asistentů pedagoga přepočtených na plně zaměstnané. Ve školním roce 2016/2017 (podle stavu k 30. 9. 2016) bylo výhradně pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona 350,64 úvazků asistentů pedagoga přepočtených na plně zaměstnané.

1.6.2 Děti a žáci se zdravotním postižením v běžných třídách

V Královéhradeckém kraji je dlouhodobě většina dětí a žáků se SVP integrována v běžných třídách. S novou právní úpravou účinnou od 1. 9. 2016, umožňující poskytování nových podpůrných opatření, se podmínky pro jejich vzdělávání zlepšily a do budoucna je možné očekávat další zvýšení jejich podílu v běžných třídách. V následujících tabulkách jsou uvedeny počty dětí a žáků podle druhu zdravotního postižení v běžných třídách.

Tabulka 37: Počty individuálně integrovaných dětí se zdravotním postižením v běžných třídách mateřských škol

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		11	20
z toho	středně těžké	4	12
	těžké	1	1
Sluchové postižení		3	2
Zrakové postižení		22	20
Závažné vady řeči		88	101
Tělesné postižení		10	17
Souběžné postižení více vadami		11	14
Závažné vývojové poruchy		14	15
Autismus		28	31
Celkem		187	220

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Ze 795 dětí se zdravotním postižením dle § 16 odst. 9 školského zákona jich bylo ve školním roce 2016/2017 vzděláváno 27,7 % v běžných třídách. Dlouhodobě se jedná nejčastěji o děti s vadami řeči.

Tabulka 38: Počty individuálně integrovaných žáků se zdravotním postižením v běžných třídách základních škol

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		84	95
z toho	středně těžké	5	3
	těžké	0	0
Sluchové postižení		31	39
Zrakové postižení		60	59
Závažné vady řeči		150	190
Tělesné postižení		44	48
Souběžné postižení více vadami		20	32
Závažné vývojové poruchy učení		3 183	3 080
Závažné vývojové poruchy chování		311	362
Autismus		139	156
Celkem		4 022	4 061

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z 5 683 žáků základních škol se zdravotním postižením dle § 16 odst. 9 školského zákona jich bylo ve školním roce 2016/2017 vzděláváno 71,5 % v běžných třídách. Nejčastěji jde o žáky s vývojovými poruchami učení, i když se jejich počet meziročně snížil.

Tabulka 39: Počty individuálně integrovaných žáků se zdravotním postižením v běžných třídách středních škol

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		4	6
z toho	středně těžké	1	1
	těžké	0	0
Sluchové postižení		12	7
Zrakové postižení		5	4
Závažné vady řeči		2	2
Tělesné postižení		14	12
Souběžné postižení více vadami		4	7
Závažné vývojové poruchy učení		581	527
Závažné vývojové poruchy chování		18	10
Autismus		12	16
Celkem		652	591

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z 1 387 žáků středních škol se zdravotním postižením dle § 16 odst. 9 školského zákona v denní formě vzdělávání jich bylo ve školním roce 2016/2017 vzděláváno 42,6 % v běžných třídách. Podobně jako v základních školách jsou to nejčastěji žáci s vývojovými poruchami učení.

1.6.3 Děti a žáci se zdravotním postižením zařazení do tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona

Podmínkou pro zařazení do třídy zřízené pro děti a žáky se zdravotním postižením uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona je písemná žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka, doporučení školského poradenského zařízení a soulad tohoto postupu se zájmem dítěte nebo žáka.

V mateřských školách se podle potřeby zřizují speciální třídy, ve kterých jsou vzdělávány nejvíce děti s vadami řeči a s postižením více vadami. Zahrnujeme sem i třídy speciálních mateřských škol.

Tabulka 40: Počty dětí ve speciálních třídách mateřských škol podle zdravotního postižení

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		21	21
z toho	lehké	17	15
	středně těžké	3	4
	těžké	1	2
Sluchové postižení		10	18
Zrakové postižení		53	46
Závažné vady řeči		410	339
Tělesné postižení		4	7
Souběžné postižení více vadami		76	71
Závažné vývojové poruchy chování		20	12
Autismus		61	61
Celkem		655	575

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Oproti školnímu roku 2015/2016 se počet dětí ve speciálních třídách mateřských škol snížil o 12,2 %. Nejvíce ubylo dětí se závažnými vadami řeči, počet autistů zůstal i přes pokles celkového počtu dětí ve speciálních třídách stejný.

Tabulka 41: Počty žáků ve speciálních třídách základních škol podle zdravotního postižení

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		893	806
z toho	lehké	704	609
	středně těžké	165	164
	těžké	24	32
	hluboké	0	1
Sluchové postižení		29	35
Zrakové postižení		19	23
Závažné vady řeči		145	149
Tělesné postižení		8	10
Souběžné postižení více vadami		193	184
Závažné vývojové poruchy učení		192	150
Závažné vývojové poruchy chování		48	49
Autismus		195	216
Celkem		1 722	1 622

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Také ve speciálních třídách základních škol došlo v meziročním porovnání k poklesu celkového počtu žáků, a to o 5,8 %. Největší absolutní úbytek byl vykázan u žáků s lehkým mentálním postižením a se závažnými vývojovými poruchami učení. Naopak počet žáků s těžkým mentálním postižením a s autismem se zvýšil.

Tabulka 42: Počty žáků ve speciálních třídách středních škol v denní formě vzdělávání podle zdravotního postižení

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		511	484
z toho	lehké	434	402
	středně těžké	70	72
	těžké	7	10
Sluchové postižení		70	60
Zrakové postižení		8	5
Závažné vady řeči		6	6
Tělesné postižení		2	4
Souběžné postižení více vadami		45	49
Závažné vývojové poruchy učení		145	135
Závažné vývojové poruchy chování		20	20
Autismus		28	33
Celkem		835	796

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Počet žáků středních škol zařazených ve speciálních třídách se meziročně také snížil, a to o 4,7 %. Nejvíce se snížily počty žáků s mentálním postižením, se sluchovým postižením a se závažnými vývojovými poruchami učení, nejvíce vzrostly počty autistů.

1.6.4 Školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona

Kraj měl podle školského zákona platného ve školním roce 2016/2017 povinnost zajistit vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. KHK byl podle stavu k 1. 9. 2016 zřizovatelem 25 organizací určených pro vzdělávání dětí a žáků se SVP, z nichž 10 vykonávalo činnost mateřské školy, 22 vykonávalo činnost základní školy a 11 vykonávalo činnost střední školy. Z toho dvě organizace byly samostatnými základními a mateřskými školami při zdravotnických zařízeních a dvě základní a jedna mateřská škola jsou součástí organizací, které vykonávají činnost i školského zařízení pro výkon ústavní výchovy (dětské domovy).

KHK není jediným, kdo v kraji zřizoval školy určené výhradně pro děti a žáky se SVP. Další speciální školy v KHK jsou soukromé, církevní i obecní. Jejich přehled je v následující tabulce:

Tabulka 43: Školy samostatně zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ostatních zřizovatelů

Zřizovatel	Název organizace
privátní sektor	Mateřská škola, základní škola a střední škola Daneta, s.r.o.
	PROINTEPO - Střední škola, Základní škola a Mateřská škola s.r.o.
	Mateřská škola a Základní škola speciální NONA, o.p.s.
	Základní škola speciální Neratov
obec	Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení, Trutnov 3, Voletiny 1
církev	Základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Vrchlabí

Zdroj: Výkazy MŠMT a Rejstřík škol a školských zařízení

Tabulka 44: Struktura žáků speciálních mateřských škol zřizovaných KHK podle zdravotního postižení

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		12	12
z toho	lehké	11	10
	středně těžké	1	1
	těžké	0	1
Sluchové postižení		8	15
Zrakové postižení		35	27
Závažné vady řeči		156	128
Tělesné postižení		1	0
Souběžné postižení více vadami		32	29
Závažné vývojové poruchy		12	7
Autismus		32	39
Celkem		288	257

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Ve školním roce 2016/2017 se v krajských mateřských školách vzdělávalo ve 26 třídách celkem 269 dětí se SVP, z nichž 257 mělo zdravotní postižení uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

Do předškolního vzdělávání řadíme i přípravný stupeň základní školy speciální. V těchto třídách jsou připravovány děti se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem na vzdělávání v základní škole speciální. O zařazení dítěte do této třídy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Vzdělávání v přípravném stupni může trvat nejvýše 3 školní roky.

Tabulka 45: Počty tříd a dětí přípravného stupně základní školy speciální (všech zřizovatelů)

	2015/2016	2016/2017
Počet tříd	2	0
Počet dětí	16	19
z toho nově zařazených	3	12

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Vykázaný nulový počet tříd přípravného stupně je z důvodu zařazení těchto dětí do jedné třídy s žáky prvního ročníku základní školy speciální.

KHK zřizoval speciální základní školy buď jako samostatné příspěvkové organizace, nebo jako součást organizací, které vykonávají ještě činnost mateřské či střední školy. Vlivem legislativních změn a demografického vývoje nadále dochází k úbytku žáků především s lehkým mentálním postižením, čímž klesá i celkový počet žáků ve školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Tyto školy se nejvíce zaměřují na vzdělávání žáků s mentálním postižením. V Hradci Králové má dále kraj školu pro žáky se sluchovým postižením a pro žáky s vadami řeči, která přijímá žáky z celé republiky. Dosah za hranice kraje mají i Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická, Choustníkovo Hradiště 161 a Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují.

Tabulka 46: Struktura žáků základních škol zřizovaných KHK podle zdravotního postižení

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		785	695
z toho	lehké	624	540
	středně těžké	143	134
	těžké	18	21
Sluchové postižení		28	35
Zrakové postižení		4	4
Závažné vady řeči		131	141
Tělesné postižení		1	1
Souběžné postižení více vadami		105	106
Závažné vývojové poruchy učení		62	57
Závažné vývojové poruchy chování		37	39
Autismus		135	151
Celkem		1 288	1 229

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Ve školním roce 2016/2017 se v krajských základních školách vzdělávalo ve 158 speciálních třídách celkem 1 230 žáků se SVP, z nichž 1 229 mělo zdravotní postižení uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona. 294 žáků se vzdělávalo v oboru vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální a 936 v oboru vzdělání 79-01-C/01 Základní škola, z nichž 323 ještě podle přílohy RVP pro žáky s lehkým mentálním postižením.

Tabulka 47: Struktura žáků speciálních tříd základních škol ostatních zřizovatelů podle zdravotního postižení

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		108	111
z toho	lehké	80	69
	středně těžké	22	30
	těžké	6	11
	hluboké	0	1
Sluchové postižení		1	0
Zrakové postižení		15	19
Závažné vady řeči		14	8
Tělesné postižení		7	9
Souběžné postižení více vadami		88	78
Závažné vývojové poruchy učení		130	93
Závažné vývojové poruchy chování		11	10
Autismus		30	65
Celkem		434	393

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Podle údajů z výkazů jsou speciální třídy součástí jednak 6 výše uvedených samostatně zřízených základních škol pro žáky se SVP. Dále jsou speciální třídy součástí 7 běžných základních škol. Nejčastěji se v nich, podobně jako v krajských školách, vzdělávají žáci s mentálním postižením a závažnými vývojovými poruchami učení.

KHK zřizuje i střední školy pro žáky se SVP. V každém okrese je zajištěno pokračování vzdělávání žáků ze speciálních základních škol v dvouletých a tříletých učebních oborech typu „E“. Kraj dále zřizuje střední školu pro žáky s vadami sluchu v Hradci Králové a disponuje také solidní sítí praktických škol, tedy škol pro absolventy základních škol praktických a základních škol speciálních se středně těžkým a těžkým mentálním postižením.

Tabulka 48: Struktura žáků speciálních tříd středních škol podle zdravotního postižení

		2015/2016	2016/2017
Mentální postižení		511	484
z toho	lehké	434	402
	středně těžké	70	72
	těžké	7	10
Sluchové postižení		70	60
Zrakové postižení		8	5
Závažné vady řeči		6	6
Tělesné postižení		2	4
Souběžné postižení více vadami		45	49
Závažné vývojové poruchy učení		145	135
Závažné vývojové poruchy chování		20	20
Autismus		28	33
Celkem		835	796
z celku v soukromých školách		18	24
z celku v církevních školách		5	12

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015, popř. k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Také ve speciálních třídách středních škol se potvrdil trend snižování počtu žáků s lehkým mentálním postižením, jichž meziročně ubylo 7,4 %.

1.6.5 Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných

Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných je od 1. 9. 2016 upraveno také v nové vyhlášce MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění. Za nadaného se považuje především dítě, žák nebo student, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného se považuje ten, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadané děti, žáci a studenti se mohou vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu nebo mohou být přeřazeni do vyššího ročníku.

Tabulka 49: Počty nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů

		2016/2017		
		MŠ	ZŠ	SŠ
Nadaní		0	40	14
z toho	mimořádně nadaní	0	40	14
IVP pro mimořádně nadané		X	29	11
Mimořádně nadaní přeřazeni do vyššího ročníku		X	5	1

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Údaje o počtech nadaných studentů nejsou ve výkaznictví MŠMT obsaženy. Podle IVP pro mimořádně nadané studenty se ve školním roce 2016/2017 nevzdělával žádný student. Žádný student ani nebyl na základě mimořádného nadání přeřazen do vyššího ročníku. Vzhledem k nové právní úpravě a změně výkaznictví není možné správné meziroční porovnání počtu nadaných s loňským školním rokem.

Podpora talentů KHK v oblasti vzdělávání a volnočasových aktivit

Aktivity vedoucí ke smysluplnému využívání volného času, aktivnímu zapojení do společnosti, naplnění ambicí při výběru budoucího povolání žáků a studentů mají v Královéhradeckém kraji podporu v rámci formálního, zájmového a neformálního vzdělávání.

Královéhradecký kraj podporuje práci s nadanými dětmi formou dotačního programu v oblasti Vzdělávání s názvem Rozvoj talentů, který umožňuje školám a školským zařízením KHK motivovat nadané děti, žáky a studenty k zapojení do aktivit a činností, které jejich nadání umožňují prohlubovat, využívat a rozvíjet. Krajský úřad Královéhradeckého kraje je také příjemce dotace z rozvojového programu MŠMT Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání pro rok 2017. Organizováním těchto soutěží kraj přispívá k naplnění záměru tohoto programu zapojit do soutěží a přehlídek co nejvíce dětí, žáků a studentů, kteří zde mohou uplatnit svůj talent a nadání ve svém preferovaném předmětu či v oboru SOČ. Královéhradecký kraj úzce spolupracuje s organizací Mensa v Hradci Králové a podporuje její aktivity s cílem rozvíjet lidskou inteligenci např. spoluprací při organizování Logické olympiády.

Koncepce podpory nadání a péče o nadané na období 2014 – 2020 schválená MŠMT definuje formu soutěží jako nedílnou součást výchovně vzdělávací práce s talentovanou mládeží na úseku školství.

Krajské sítě podpory nadání

Zavádění Krajských sítí podpory nadání (KSPN) vychází také z Koncepce podpory nadání a péče o nadané na období 2014 – 2020. Cílem systému podpory nadání je maximální rozvoj a plné využití potenciálu všech dětí, žáků a studentů včetně rozvoje jejich tvořivosti, a to již od předškolního věku. Tato podpora je dlouhodobá a systematická. Zahrnuje oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání. V Královéhradeckém kraji byla zřízena KSPN, prostřednictvím které jsou široké veřejnosti podávány informace o tom, jak pracovat s nadanými. Jejím cílem je na krajské úrovni propojit ty, kteří o talenty pečují, a ty, kteří rozhodují o politikách a strategiích.

Krajská síť podpory nadání zahrnuje zástupce z pracovišť – škol každého typu (MŠ, ZŠ I, ZŠ II, SŠ, VŠ), školských zařízení (zvl. SVČ), nevládních a neziskových organizací (NNO), které se věnují nebo hodlají systematicky věnovat práci s nadanými, a dále zahrnuje psychology a speciální pedagogy, koordinátory pro oblast soutěží, koordinátory podpory nadání a vzdělávání pedagogů, inspektory ČŠI.

KÚ KHK je zastoupen pracovníkem OŠ. Pracovní setkání U kulatého stolu k podpoře nadání, která v roce 2017 probíhala v prostorách krajského pracoviště Národního institutu pro další vzdělávání v Hradci Králové, se konají za přítomnosti odborníků a zkušených pedagogů z praxe. Na společných setkáváních definují potřeby, komunikují postupy, sdílejí zkušenosti z poraden a zástupců škol a školských zařízení, nyní např. k uplatnění vyhlášky č. 27/2016, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, která vychází z příslušných paragrafů školského zákona, nebo ke strategii společného vzdělávání. Tato pracovní setkání přinášejí další nápady a možnosti postupného rozvíjení KSPN pro nadané děti, žáky a studenty, umožňují výměnu zkušeností mezi odbornými pracovníky, vytvářejí nové podněty pro rozvoj oblasti podpory nadání v Královéhradeckém kraji a stanovují priority pro další období.

V rámci projektu KAP – Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji, jehož cílem je zlepšení řízení škol, rozvoj hodnocení kvality vzdělávání a plánování strategických kroků vedoucích ke zvýšení kvality vzdělávací soustavy kraje i jednotlivých škol, proběhla v říjnu 2017 v prostorách krajského úřadu konference s názvem Možnosti a hranice společného vzdělávání. Mezi hlavní body této konference patřil vstup vztahující se k podpoře nadání na téma Možnosti práce s nadanými žáky a jejich rodiči. Přednášející Ing. Miriam Janyšková, MBA, zakladatelka nadačního fondu Qiido, a Mgr. Jitka Kmentová, ředitelka Gymnázia, Praha 5, Na Zatlance 11, svými praktickými zkušenostmi a výsledky své práce z oblasti nadání seznámily účastníky konference, zodpověděly případné dotazy či obohatily účastníky konference náměty vedoucími k podpoře práce s nadanými dětmi, žáky a studenty.

Další aktivity vedoucí k podpoře nadání v Královéhradeckém kraji probíhaly v roce 2017 ve Středisku volného času Děčko Náchod (dále jen Děčko). Na základě rozhodnutí MŠMT byla podruhé poskytnuta SVČ finanční částka ve výši 100 000 Kč v dotačním programu Podpora nadaných žáků základních a středních škol 2017. Centrum podpory talentů Náchod (dále jen CPTN), jehož náplní je soustředit talentované děti a mládež, umožňovat jim setkávání s ostatními talentovanými dětmi, cílí na rozvoj nadaných žáků a studentů především v přírodovědných a technických oborech. Zásadním krokem je také propojení talentovaných žáků a studentů s odborníky, se kterými budou moci žáci a studenti v budoucnu spolupracovat a rozvíjet svůj talent. Projekt CPTN 2017 navázal na tyto aktivity započaté v roce 2016 a dále je rozvíjel. Zaměřil se na individuální potřeby studentů, poradenství, síťování, korektury prací, spolupráci s firmami atd. Podařilo se propojit práci s nadanými žáky do mezinárodních aktivit Děčka a vytvořit dva kvalitní mezinárodní projekty zaměřené na bezpečný internet a projektový management. Vedlo to k výraznému rozšíření znalostí účastníků v této oblasti a také k rozvoji jejich komunikačních dovedností v angličtině. Tyto mezinárodní aktivity byly plně financovány z projektů Erasmus+.

Hlavními aktivitami roku 2017 se staly individuální podpory nadaných žáků a uspořádání několika společných aktivit. CPTN spolupracovalo se žáky a studenty především v regionu Náchodska. Za úspěch je považováno především vytvoření poměrně stabilní skupiny talentovaných, která společně sdílí radosti i těžkosti života s nadáním. Postupně se svými aktivitami zapojuje do činnosti Střediska volného času Děčko a do mezinárodních projektů financovaných z programu Erasmus+. Toto přineslo účastníkům zcela nové možnosti a zvýšilo výrazně jejich šance na budoucí studium na zahraničních univerzitách. V rámci projektu se např. uskutečnily tyto aktivity – Metodická návštěva jiných SVČ, která se zabývají podporou nadaných dětí, příprava a podání projektu Technické a přírodovědné stanice v Náchodě, Exkurze na veletrh vědy, Presentace CPTN, ukázka a piQnik na Bambifestu, Let's Save the CyberSpace – Mezinárodní výměna v řecké Soluni, Mezinárodní projekt CAR, Expedice Talent do Javoříč hor, prezentace CPTN, ukázka a piQnik na Kurónských slavnostech, Výprava na Noc Vědců, Podzimní výprava za poznáním, Má dáti – přednáška o životě s nadáním a souvislostech s ním, Radosti a starosti rodičů (příliš) zvědavých dětí, seminář a konzultace pro rodiče, Gamifikace – seminář pro pedagogy a zájemce pracující s mládeží, Kurz rychločtení, dále individuální konzultace a spolupráce při SOČ, při práci na projektech, spolupráce a konzultace s firmami. Z dvouleté zkušenosti s projektem Centra podpory talentů Náchod však vyplynul závěr, že je třeba talentované žáky podporovat v jejich činnosti mnohem dříve než ve věku 13 let. CPTN o finanční podporu MŠMT v roce 2018 žádat nebude, protože věkové omezení uvedené v podmínkách projektu pro práci s talentem je nepřijatelné.

Královéhradecký kraj bude nadále podporovat aktivity, které mají své důležité místo v identifikaci a podpoře nadání a dávají prostor vyniknout těm nejnadanějším. Příležitosti vedoucí k setkávání dětí, žáků a studentů s dalšími vrstevníky se stejnými zájmy a schopnostmi patří mezi priority podpory v této oblasti.

1.7 Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání

1.7.1 Základní umělecké vzdělávání

V základních uměleckých školách (dále ZUŠ) jsou poskytovány základy vzdělání v oboru hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém. ZUŠ umožňují vzdělávat mimořádně nadané jedince a odborně je připravují na neprofesionální uměleckou činnost, případně na studium na středních a vysokých školách uměleckého a pedagogického zaměření a na studium na konzervatořích.

Tabulka 50: Počty žáků ZUŠ dle oborů

		Školní rok 2015/2016						Školní rok 2016/2017					
	Okres	Počet žáků	V oboru					Počet žáků	V oboru				
			tanečním	výtvarném	literárně dramatickém	hudebním s výukou			tanečním	výtvarném	literárně dramatickém	hudebním s výukou	
						individuální	kolektivní					individuální	kolektivní
Obec	HK	4 343	646	990	385	2 268	54	4 470	680	1004	377	2 366	43
	JC	1 558	202	302	73	957	24	1 515	110	321	65	1005	14
	NA	3 595	490	653	114	2 228	110	3 610	514	596	114	2 288	98
	RK	2 486	425	436	157	1 242	226	2 465	400	431	166	1 261	207
	TU	2 697	459	677	79	1 444	38	2 719	440	680	74	1 471	54
	Celkem	14 679	2 222	3 058	808	8 139	452	14 779	2 144	3 032	796	8 391	416
Jiná právnická/fyzická osoba	942	159	46	0	709	28	957	164	61	0	732	0	
Celkem		15 621	2 381	3 104	808	8 848	480	15 736	2 308	3 093	796	9 123	416

Poznámka: údaje k 30. 9. 2015 a 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Tabulka 51: Počet ZUŠ ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017

	Okres	Školní rok 2015/2016			Školní rok 2016/2017		
		Počet škol	z toho		Počet škol	z toho	
			samo- statné	součástí právního subjektu spolu se ZŠ		samo- statné	součástí právního subjektu spolu se ZŠ
Obec	HK	6	6	0	6	6	0
	JC	3	3	0	3	3	0
	NA	7	7	0	7	7	0
	RK	5	5	0	5	5	0
	TU	7	6	1	7	6	1
	Celkem	28	27	1	28	27	1
Jiná právnická/fyzická osoba	3	3	0	3	3	0	
Celkem	31	30	1	31	30	1	

Poznámka: údaje k 31. 8. 2015 a 31. 8. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulek 50 a 51, které shrnují údaje o počtu žáků ZUŠ dle oborů a počtu ZUŠ v KHK ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017, vyplývá:

- z celkového počtu 31 ZUŠ je 28 škol zřizovaných obcemi a 3 školy jsou soukromé,
- počet všech žáků ZUŠ bez ohledu na zřizovatele vzrostl meziročně o 115,
- nejnavštěvovanějším oborem ZUŠ bez ohledu na zřizovatele byl ve sledovaném školním roce obor hudební s výukou individuální.

1.7.2 Jazykové vzdělávání

Jazykové vzdělávání probíhalo v KHK ve školním roce 2016/2017 v rámci výuky v základních, středních a nepovinně v některých mateřských školách. Dle odevzdaných výkazů o jazykové škole S 18-1 podle stavu k 30. 9. 2016 se vzdělávání dále uskutečňovalo ve třech zařízeních. Jedna jazyková škola je součástí právnické osoby vykonávající činnosti střední školy a vyšší odborné školy. V Obchodní akademii, Střední pedagogické škole, Vyšší odborné škole cestovního ruchu a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o. (zřizovatel privátní sektor) probíhal jeden přípravný jazykový kurz ke státní jazykové zkoušce z anglického jazyka.

Jednoleté pomaturitní kurzy probíhaly ve dvou soukromých zařízeních v KHK, v obou těchto zařízeních probíhaly pomaturitní kurzy anglického jazyka. V jednom z nich probíhaly kurzy základní, střední a ostatní a ve druhém pouze kurz střední.

Jazykové vzdělávání probíhalo v rámci vzdělávání dospělých i v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jazykové vzdělávání pro pedagogické pracovníky je zaměřeno nejen na samotné získávání jazykových kompetencí, ale i na osvojení nových metod práce a seznamování s netradičními didaktickými pomůckami.

V souladu s DZ KHK 2016 se nadále zvyšovala kvalifikovanost učitelů cizích jazyků a jejich účast na zahraničních jazykových kurzech. Dařilo se motivovat žáky k využívání jazykových znalostí a dovedností v osobním i profesním životě zejména díky spolupráci se zahraničními školami, ta se uskutečňuje především díky projektům jednotlivých škol. Na některých školách se úspěšně daří vyučovat vybrané předměty v cizím jazyce. Zapojení zahraničních lektorů do výuky v předmětu konverzace v cizím jazyce na všech typech škol se postupně stává běžnou součástí výuky, která je ze strany žáků velmi oblíbená, neboť přináší do výuky nejen praktickou možnost využití znalostí konkrétního cizího jazyka, ale také stále nové oblasti konverzačních témat.

1.7.3 Zájmové vzdělávání

Soutěže a přehlídky vyhlášené MŠMT, organizované a spolufinancované KHK

Královéhradecký kraj byl příjemce dotace z rozvojového programu MŠMT Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání pro rok 2017. Na zajištění organizace okresních a krajských kol soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT bylo KHK přiděleno z MŠMT celkem 1 373 000 Kč.

Zadání a řešení školních kol soutěží zabezpečuje OŠ KÚ KHK. Hlavním organizátorem okresních a krajských kol soutěží a přehlídek je příspěvková organizace zřizovaná KHK – Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje. Organizačně zajišťuje aktivity prostřednictvím pracovišť, která sídlí v jednotlivých okresních městech Královéhradeckého kraje – Hradci Králové, Jičíně, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou a v Trutnově. Soutěže a přehlídky jsou rozděleny do oblastí:

1. Předmětové soutěže
2. Umělecké soutěže
3. Sportovní soutěže

1. Předmětové soutěže

Ve školním roce 2016/2017 byly školám v celém kraji nabídnuty soutěže vyhlášené MŠMT na úrovni okresních a krajských kol.

13 typů předmětových soutěží v okresních kolech se účastnilo 2 768 soutěžících. Krajská kola předmětových soutěží proběhla ve 12 typech soutěží a zúčastnilo se jich 803 soutěžících. Ze škol Královéhradeckého kraje postoupilo do ústředních kol 76 žáků, z tohoto počtu se 3 žáci stali vítězi ústředních kol. V okresních kolech zasedlo 380 a v krajských kolech 198 porotců. Odbornými guaranty jednotlivých soutěží byli zkušení pedagogové základních a středních škol.

Tradičně pořádané soutěže Přírodovědný klokan a Atletický čtyřboj pro žáky speciálních škol nebyly v roce 2017 MŠMT vyhlášeny. KHK tyto soutěže přesto uspořádal a jejich organizaci hradil ze svých finančních prostředků.

V roce 2017 se korespondenční soutěže „Matematický klokan“ vyhlášené v 6 kategoriích zúčastnilo v rámci celého kraje 18 062 soutěžících.

Každoročním vyvrcholením soutěží vyhlášených MŠMT, organizovaných a spolufinancovaných KHK, je setkání a ocenění nejúspěšnějších řešitelů krajských kol předmětových soutěží a organizátorů soutěží s představiteli Královéhradeckého kraje. 20. září 2017 proběhlo setkání v zasedacím sále Zastupitelstva Královéhradeckého kraje. Náměstkyně hejtmána a gestor pro oblast školství Mgr. Martina Berdychová předala 84 oceněným žákům dárkové poukazy v hodnotě 2 000 Kč firmy Decathlon. Věcný dar jako poděkování za práci obdrželo i 27 organizátorů soutěží.

2. Umělecké soutěže

V roce 2017 se uměleckých soutěží zúčastnilo 514 žáků v okresních a 671 žáků v krajských kolech. V Královéhradeckém kraji proběhly 3 typy soutěží na úrovni okresních kol a 6 typů soutěží na úrovni krajských kol. V odborných porotách uměleckých soutěží výkony soutěžících hodnotilo na obou úrovních 128 porotců. Na organizačním zajištění se podílely základní umělecké školy.

3. Sportovní soutěže

V oblasti sportovních soutěží proběhlo celkem 5 typů soutěží na úrovni okresních kol a 5 typů soutěží na úrovni krajských kol jarní a podzimní části. Soutěží se celkem zúčastnilo 2 919 soutěžících v okresních kolech a 643 soutěžících v krajských kolech. Výkony na obou úrovních hodnotilo celkem 238 rozhodčích. Sportovní soutěže zajišťovali vedle Školského zařízení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje také pověřeni organizátoři Asociace školních sportovních klubů v jednotlivých okresech.

Celkově se ve všech soutěžích vyhlášených MŠMT v Královéhradeckém kraji účastnilo 26 380 žáků. Stejně jako v uplynulých letech byly odbornými guaranty jednotlivých soutěží zkušení pedagogové základních, středních a vysokých škol a odborníci z praxe. V odborných porotách zasedlo v roce 2017 celkem 944 porotců a rozhodčích. Finanční částka přidělená v rámci rozvojového programu MŠMT byla vyčerpána v plné výši a přispěla tak k naplnění záměru tohoto programu zapojit do soutěží a přehlídek co nejvíce dětí, žáků a studentů.

Tabulka 52: Přehled využití finančních prostředků poskytnutých MŠMT na soutěže

Soutěže	Celkem Kč	OON	ONIV	Podíl v %
předmětové	922 958	465 000	457 958	67,22
sportovní	208 864	105 000	103 864	15,21
umělecké	241 178	116 000	125 178	17,57
Celkem	1 373 000	686 000	687 000	100,00

V roce 2017 se KHK podílel na zabezpečení soutěží vyhlášených MŠMT, organizovaných a spolufinancovaných KHK, částkou 2 150 000 Kč. V této částce je též zahrnuto zabezpečení seminářů k Matematické olympiádě, zabezpečení soutěží Kopidlenský kvítek, Karlovarský skřivánek, Atletický čtyřboj a Přírodovědný klokan.

Podpora Regionálních soutěží

Královéhradecký kraj v roce 2017 vyhlásil program podpory regionálních soutěží. Podílel se tak na financování soutěží, které mají v Královéhradeckém kraji dlouholetou tradici, částkou ve výši 392 341 Kč. Z této částky se podpořilo celkem 41 soutěží. Jedná se o soutěže sportovní, umělecké, předmětové i dovednostní, které volně navazují na soutěže vyhlašované MŠMT. Patří mezi ně např. Mladý zdravotník, Poznávání přírodnin, Psaní na klávesnici, Literární cena Antonína Lauterbacha, z oblasti sportu Přespolní běh, Hradecká smeč, Florbal, Malá kopaná, Lehkoatletické závody, Orientační běh, Silniční cyklistika, umělecké soutěže např. Novopacký slaviček, Praskačský zpěváček, výtvarná přehlídka Školka plná dětí a další.

1.7.4 Tělovýchova a sport

Naplňování úkolů a cílů Královéhradeckého kraje v oblasti sportu bylo v roce 2017 zaměřeno na několik stěžejních aktivit. Pozornost byla věnována přípravě výprav Královéhradeckého kraje na Olympiády dětí a mládeže (dále jen ODM), hodnocení specifických kritérií žádostí podaných v krajských dotačních programech vyhlášených na rok 2017, realizaci III. ročníku Oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží v Královéhradeckém kraji a slavnostnímu setkání představitelů Královéhradeckého kraje s úspěšnými reprezentanty, trenéry a zástupci krajských sportovních svazů k Hráč VIII. letní olympiády dětí a mládeže České republiky 2017, přípravě změn v oblasti trvalých záštit Rady KHK a dalším aktivitám. V průběhu roku byla na základě usnesení Rady a Zastupitelstva KHK realizována finanční podpora 33 významným projektům a subjektům z oblasti sportu a VČA v celkové výši 2 719 680 Kč (např. podpora pořádání Mistrovství Evropy SKIEF 2017, Mezinárodního mistrovství ČR handicapovaných 2017, 21. ročníku Světového žebříčkového turnaje a Evropského poháru v paralympijské lukostřelbě 2017, výcvikového tábora krajského výběru plavání před ODM 2017, činnost krajských sportovních asociací, oprava skokanských můstků v Machově, nové osvětlení sportovní haly TJ Slavia Hradec Králové a dalších projektů). V průběhu celého roku zajistil OŠ KÚ KHK činnost Výboru pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva Královéhradeckého kraje (dále jen Výbor STV) a spolupracoval s krajskými sportovními svazy a Všesportovním kolegiem Královéhradeckého kraje i sportovními kluby a tělovýchovnými jednotami.

Olympiády dětí a mládeže České republiky

V prvním pololetí roku 2017 vyvrcholila příprava krajské výpravy na Hry VIII. letní olympiády dětí a mládeže České republiky 2017. OŠ KÚ KHK kompletně zajistil přípravu krajské výpravy. Bylo zajištěno ubytování a stravování členů krajské výpravy, společné reprezentační oblečení, doprava, dresy a další vybavení. Jubilejní 15. ročník projektu ODM proběhl od 24. do 29. června 2017 v Jihomoravském kraji. Brněnská metropole přivítala téměř 4 500 členů výprav všech čtrnácti krajů České republiky. 300členná výprava Královéhradeckého kraje byla velice úspěšná. 53 medailí a celkově 6. místo byl historicky nejlepší výsledek krajské výpravy na letních Olympiádách dětí a mládeže. Výběr nejlepších 247 krajských sportovců přivezl 14 zlatých, 19 stříbrných a 20 bronzových medailí. Nejúspěšnějšími sporty naší výpravy bylo plavání vč. handicapovaných (28 medailí), atletika (7 medailí), stolní tenis (5 medailí), karate (4 medaile), orientační běh (2 medaile) a cyklistika (2 medaile). Velikým úspěchem byl také získání zlaté olympijské medaile fotbalového výběru Královéhradeckého kraje a 3. místo basketbalu dívek. Do medailové kolekce Královéhradeckého kraje po jedné medaili přispěli také reprezentanti v in-line, sportovní střelbě a tenise. KHK podpořil krajskou výpravu na ODM 2017 částkou 2 517 491 Kč.

24. 4. 2017 schválilo Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje účast výpravy Královéhradeckého kraje na Hráč VIII. zimní olympiády dětí a mládeže České republiky 2018 a v září 2017 byla zahájena příprava krajské výpravy. Po jednání s krajskými sportovními svazy Královéhradecký kraj přihlásil na tento ročník Olympiád dětí a mládeže 125člennou výpravu.

Spolupráce se Všesportovním kolegiem KHK a krajskými sportovními svazy

OŠ KÚ KHK spolupracoval také s významnými krajskými subjekty působícími v oblasti sportu. Jedním z hlavních krajských partnerů je Všesportovní kolegium Královéhradeckého kraje (dále jen VŠK KHK) a v něm sdružené krajské sportovní asociace. Spolupráce s těmito subjekty pokračovala v roce 2017 obdobně jako v předešlých letech. Činnost Všesportovního kolegia KHK a jednotlivých krajských článků sportovních asociací byla také finančně podpořena z rozpočtu KHK prostřednictvím individuálních dotací, které byly schváleny usneseními orgánů KHK. Výše této podpory z rozpočtu kraje dosáhla částky 749 000 Kč. Z krajského rozpočtu byla podpořena také tradiční anketa Nejúspěšnější sportovec Královéhradeckého kraje, kterou VŠK KHK spoluorganizuje. OŠ KÚ KHK v roce 2017 spolupracoval také s krajskými sportovními svazy, se kterými probíhala úzká spolupráce na přípravě účasti výpravy kraje na Hry VIII. letní olympiády dětí a mládeže České republiky 2017 a na přípravě krajské výpravy na Hry VIII. zimní olympiády dětí a mládeže České republiky 2018. Vzájemná spolupráce probíhala také v dalších oblastech. Pracovníci krajského úřadu se účastnili jednání krajských orgánů, kde informovali o činnosti a aktivitách kraje v oblasti sportu a finanční podpoře prostřednictvím dotačních programů a individuálních dotací. V rámci činnosti OŠ KÚ KHK probíhala také propagace a informování o významných krajských projektech sportovních svazů a dalších subjektů – např. o projektech Českého atletického svazu – Štafetový pohár 2017 a Pohár rozhlasu 2017 či o Juniorském maratonu 2017.

Výbor pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva KHK

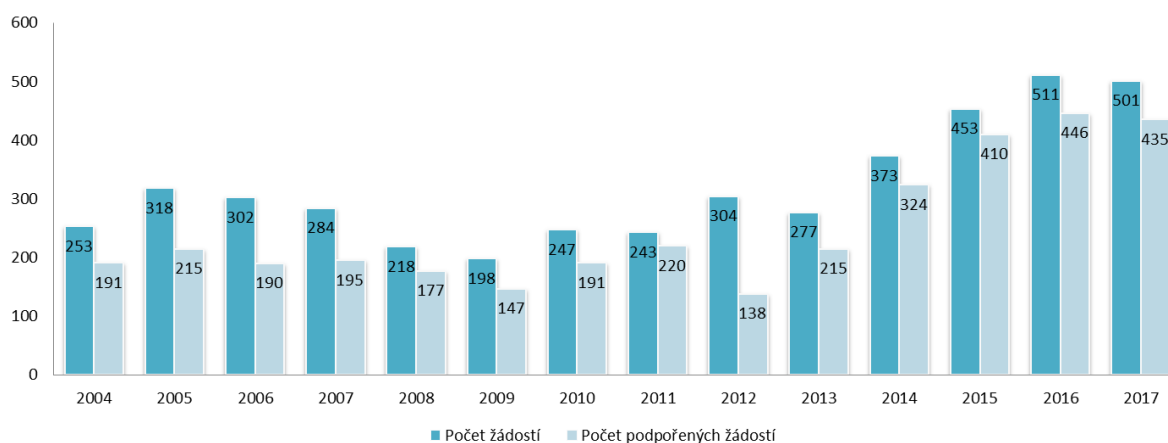
V roce 2017 pokračovala činnost Výboru pro sport, tělovýchovu a volnočasové aktivity Zastupitelstva KHK, který byl zřízen také pro nové volební období 2016 – 2020. Výbor STV projednával otázky týkající se problematiky práce s dětmi a mládeží, tělovýchovy a sportu. Výčet projednávaných bodů a usnesení je obsažen v zápisech z jednání Výboru STV, které jsou od roku 2009 zveřejňovány na webových stránkách KHK (<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/vybory-komise/zapisy-2016-2020/-vybor-pro-sport--telovychovu-a-volnocasove-aktivity-96331/>). V roce 2017 se uskutečnilo celkem 10 jednání výboru a bylo přijato 102 usnesení.

Dotace KHK v oblasti tělovýchovy a sportu

Podpora oblasti tělovýchovy a sportu formou krajských dotačních programů činila v roce 2017 9 620 000 Kč. Proti roku 2016 byla podpora z krajského rozpočtu téměř shodná jako v roce 2016. Celková podpora sportovních organizací z dotačních programů však byla nižší o částku 3 318 869 Kč, která byla v roce 2016 poskytnuta z finančních prostředků získaných od loteriijních společností obdržených od Českého olympijského výboru (těmito finančními prostředky již v roce 2017 ČOV nedisponuje). Celkově bylo v oblasti tělovýchovy a sportu v roce 2017 vyhodnoceno 501 předložených žádostí. Orgány Královéhradeckého kraje schválily podpoření 435 projektů v 8 vyhlášených programech:

1. Pohybová gramotnost,
2. Pořádání významných sportovních akcí mládeže,
3. Pořádání významných masových tělovýchovných a sportovních soutěží typu "sport pro všechny",
4. Činnost sportovních středisek a sportovních center mládeže,
5. Podpora krajských reprezentačních výběrů mládeže a reprezentace na republikových, evropských a celosvětových soutěžích,
6. Celoroční pravidelná sportovní činnost mládeže a osob se zdravotním postižením.
7. Vzdělávání trenérů, rozhodčích a cvičitelů,
8. Podpora vrcholového a výkonnostního sportu.

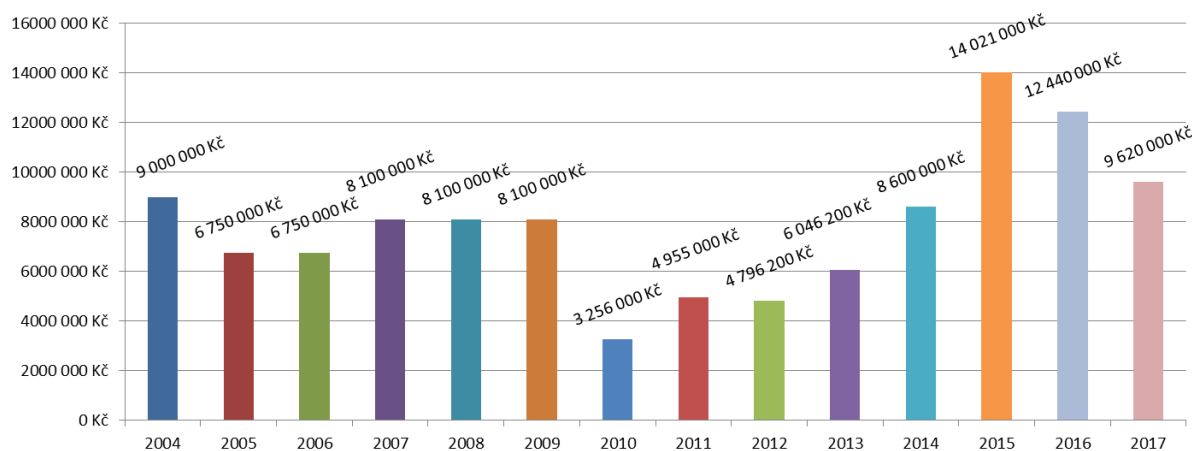
Graf 3: Počty žádostí v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2017 v oblasti tělovýchovy a sportu.

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Ve srovnání s rokem 2016 byl počet žádostí v roce 2017 přibližně stejný. Od roku 2013 dochází k postupnému navýšení počtu žádostí a ve srovnání s tímto rokem je počet žádostí podaných v roce 2017 o 80,9 % vyšší.

Graf 4: Výše podpory v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2017 v oblasti tělovýchovy a sportu

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Celkový rozpočet podaných projektů dosáhl v roce 2017 částky 77 721 508 Kč – proti roku 2016 došlo k výraznému snížení – o 23,3 mil. Kč. Důvodem bylo z velké části nevyhlášení druhého kola programu Celoroční pravidelná sportovní činnost mládeže a osob se zdravotním postižením. I přes to, že celkový rozpočet podaných projektů se výrazně snížil, představovala dotace Královéhradeckého kraje 37 % z celkové požadované dotace a 12 % z celkového rozpočtu podaných projektů.

Tabulka 53: Základní údaje o dotačních programech KHK v oblasti tělovýchovy a sportu vyhlášených na rok 2017

Program č.	Název programu	Počet podaných projektů	Počet podpořených projektů	Přidělená dotace v Kč
17SPT01	Pohybová gramotnost	79	55	978 000
17SPT02	Pořádání významných sportovních akcí mládeže	78	71	1 194 000
17SPT03	Pořádání významných masových tělovýchovných a sportovních soutěží typu "sport pro všechny"	52	40	712 000
17SPT04	Činnost sportovních středisek a sportovních center mládeže	42	40	927 000
17SPT05	Podpora krajských reprezentačních výběrů mládeže a reprezentace na republikových, evropských a celosvětových soutěžích	41	40	684 000
17SPT06	Celoroční pravidelná činnost mládeže a osob se zdravotním postižením	131	40	2 490 000
17SPT07	Vzdělávání trenérů, rozhodčích a cvičitelů	10	6	133 000
17SPT08	Podpora vrcholového a výkonnostního sportu	68	60	2 502 000
Celkem		501	352	9 620 000

Zdroj: ORRGD KÚ

V průběhu dubna – září 2017 byla připravena nová podoba Zásad pro poskytování dotací a darů z rozpočtu Královéhradeckého kraje a vyhlášení nových dotačních programů KHK na rok 2018. Při připomínkování těchto zásad a přípravě dotačních programů spolupracoval OŠ s ORRGD KÚ a Výborem STV. Pro rok 2018 došlo k výrazné změně v koncepci krajských dotačních programů. Změna spočívá zejména ve sloučení programu č. 17SPT01 – 17SPT07 do jednoho dotačního programu (při zachování stávajících účelů). Nové programy na podporu oblasti tělovýchovy a sportu byly schváleny Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje 30. 10. 2017.

V souladu s novelou zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů poskytoval KHK v průběhu roku 2017 individuální dotace na podporu aktivit v oblasti sportu a volnočasových aktivit (kap. 9). Z této kapitoly bylo podpořeno celkem 33 žádostí například na pořádání sportovních akcí, reprezentaci kraje, nákup sportovního vybavení, opravy vybavení sportovišť, činnost krajských článků apod. Celková podpora těchto žádostí v roce 2017 dosáhla 2 719 680 Kč. Žádosti o individuální dotaci z oblasti sportu byly podpořeny také z dalších kapitol rozpočtu Královéhradeckého kraje (kap. 18 a kap. 48).

Formou individuálních dotací byly podpořeny také významné tradiční sportovní akce, které měly v minulých letech tzv. trvalou záštitu Rady KHK. Na základě návrhu Výboru STV byla těmto akcím poskytnuta záštita Rady KHK pouze na rok 2017. Těchto 7 zařazených akcí bylo podpořeno celkovou částkou 1 000 000 Kč. Na základě pokynu vedení kraje a doporučení Výboru STV byl v listopadu 2017 vypracován návrh Pravidel pro udělování trvalých záštit Rady KHK významným tradičním sportovním akcím, který byl 20. 11. 2017 Radou KHK schválen. Následně byla vyhlášena výzva k předkládání návrhů na udělení trvalé záštity Rady KHK. Do termínu pro předložení návrhů bylo zasláno 16 nominací na akce pro zařazení do trvalých záštit. Jejich vyhodnocení proběhne v lednu 2018.

Mimořádné účelové příspěvky v oblasti sportu

V roce 2017 OŠ KÚ KHK administroval mimořádné účelové příspěvky příspěvkovým organizacím zřízeným Královéhradeckým krajem (dále jen MUP). Tato forma podpory příspěvkových organizací kraje nahradila dřívější podporu těchto organizací realizovanou v rámci krajských dotačních programů. Krajské příspěvkové organizace podaly 37 žádostí do oblasti sportu a tělovýchovy s celkovým požadavkem ve výši 1 109 819 Kč. Prostřednictvím dvou kol podpory bylo podpořeno formou MUP 24 projektů celkovou částkou 259 000 Kč.

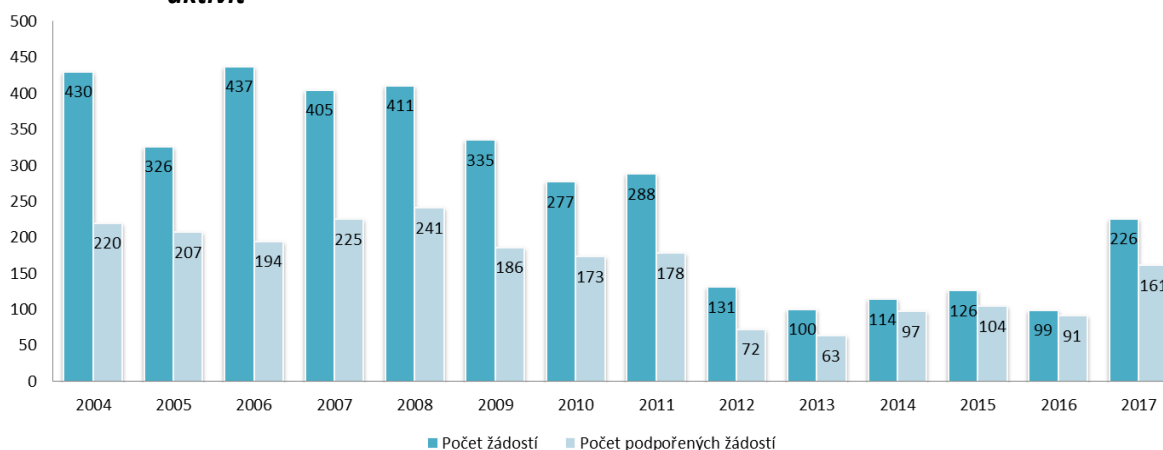
1.7.5 Děti a mládež – volný čas

Oblast práce s dětmi a mládeží i rozvoj volnočasových aktivit patří k dlouhodobým prioritám Královéhradeckého kraje. Tyto aktivity jsou v kraji realizovány převážně neziskovými organizacemi a KHK jejich aktivity podporuje zejména každoročně vyhlašovanými dotačními programy. V roce 2017 KHK vyčlenil na podporu veřejně prospěšných projektů v oblasti práce s dětmi a mládeží prostřednictvím programových dotací ze svého rozpočtu částku 3 519 000 Kč. U části dotačních programů na rok 2017 došlo k významným změnám – bylo zrušeno podávání žádostí prostřednictvím krajských střešních organizací a portfolio programů bylo rozšířeno na 8 programů:

1. Podpora činnosti organizací dětí a mládeže,
2. Podpora činnosti organizací pracujících s dětmi a mládeží,
3. Akce pro děti a mládež ve volném čase,
4. Táborová činnost,
5. Mezinárodní spolupráce dětí a mládeže,
6. Vzdělávání vedoucích a dalších dobrovolných pracovníků,
7. Obnova a údržba materiálně technického vybavení,
8. Rekonstrukce a modernizace objektů a zařízení využívaných pro volný čas dětí a mládeže.

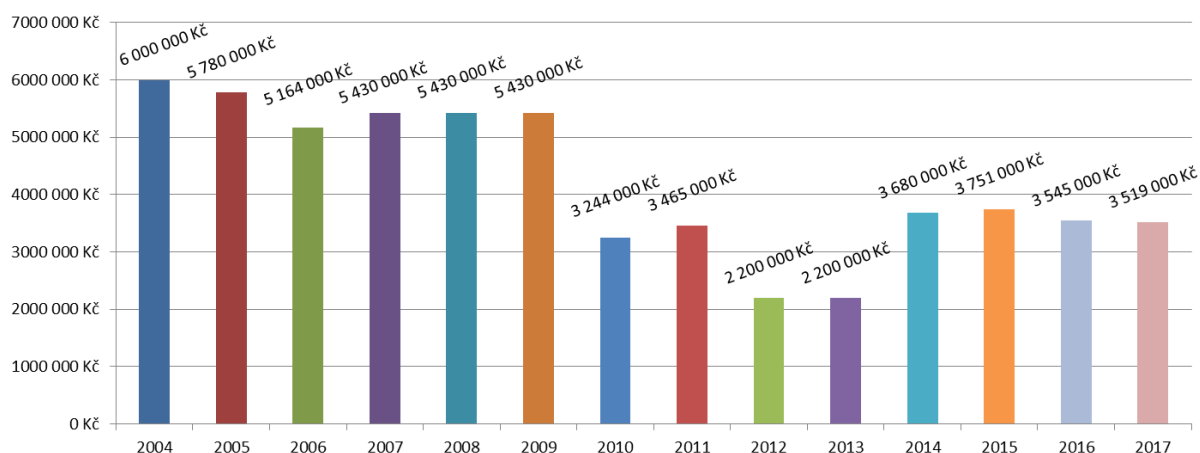
Celkově bylo v oblasti volnočasových aktivit v roce 2017 podáno 226 žádostí. Zastupitelstvo KHK schválilo podpoření 161 projektů. V roce 2017 došlo ve srovnání s rokem 2016 k výraznému zvýšení počtu podaných žádostí (o 127 žádostí) a k navýšení celkové požadované dotace (o 2 143 824 Kč). Celkový rozpočet podaných žádostí narostl jen mírně (o necelých 900 000 Kč na 26 375 428 Kč). Nárůst počtu žádostí byl způsoben zejména změnou systému podávání žádostí za jednotlivé základní články. Vzhledem k zachování téměř shodné alokace uvolněné z rozpočtu KHK na tyto dotační programy a zvýšení požadované dotace došlo ke snížení podílu kraje na jednotlivých projektech. Poskytnutá dotace představovala 44 % z celkové požadované dotace a 13 % z celkového rozpočtu podaných projektů.

Graf 5: Počty žádostí v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2017 v oblasti volnočasových aktivit

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Graf 6: Výše podpory v programech KHK vyhlášených v letech 2004 – 2016 v oblasti volnočasových aktivit.

Zdroj: OŠ KÚ KHK

Tabulka 54: Základní údaje o dotačních programech KHK v oblasti v oblasti volnočasových aktivit vyhlášených na rok 2017.

Program č.	Název programu	Počet projektů	Počet podpořených projektů	Přidělená dotace v Kč
17SMR01	Podpora činnosti organizací dětí a mládeže	45	33	945 000
17SMR02	Podpora činnosti organizací pracujících s dětmi a mládeží	32	28	430 000
17SMR03	Akce pro děti a mládež ve volném čase	39	19	320 000
17SMR04	Táborová činnost	36	29	355 000
17SMR05	Mezinárodní spolupráce dětí a mládeže	14	11	241 000
17SMR06	Vzdělávání vedoucích a dalších dobrovolných pracovníků	7	7	128 000
17SMR07	Obnova a údržba materiálně technického vybavení	41	26	500 000
17SMR08	Rekonstrukce a modernizace objektů a zařízení využívaných pro volný čas dětí a mládeže	12	8	600 000
Celkem		226	161	3 519 000

Zdroj: ORRGD KÚ

Společně s dotačními programy na oblast sportu a tělovýchovy bylo v průběhu dubna - září 2017 připraveno vyhlášení nových dotačních programů na oblast volnočasových aktivit KHK pro rok 2018 a úprava Zásad pro poskytování dotací a darů z rozpočtu Královéhradeckého kraje. Při přípravě těchto programů spolupracoval OŠ s ORRGD KÚ a dotací a Výborem STV. Pro rok 2018 došlo k výrazné změně v koncepci krajských dotačních programů. Změna spočívá zejména ve sloučení programu č. 17SMR01 – 17SMR04 a č. 17SMR06 – 17SMR07 do jednoho dotačního programu (při zachování stávajících účelů). Programy č. 17SMR05 a č. 17SMR08 zůstaly zachovány samostatně. Nová podoba programů na podporu oblasti práce s dětmi a mládeží a jejich vyhlášení bylo schváleno Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje 30. 10. 2017.

Obdobně jako v oblasti sportu poskytoval KHK v průběhu roku 2017 individuální dotace na podporu volnočasových aktivit. Z kapitoly 9 byla podpořena žádost na pořádání 3. ročníku krajského kola projektu Zlatý oříšek Královéhradeckého kraje. Žádosti o individuální dotaci z oblasti VČA byly podpořeny také z dalších kapitol rozpočtu Královéhradeckého kraje (kap. 18 a kap. 48).

Mimořádné účelové příspěvky v oblasti volnočasových aktivit

Společně s oblastí sportu byly v roce 2017 OŠ KÚ KHK administrovány také mimořádné účelové příspěvky příspěvkovým organizacím zřízeným Královéhradeckým krajem (dále jen MUP). V oblasti podpory volnočasových aktivit bylo krajskými příspěvkovými organizacemi podáno 26 projektů s celkovým požadavkem ve výši 1 192 795 Kč. Prostřednictvím dvou kol podpory bylo podpořeno formou MUP 18 žádostí celkovou částkou 255 000 Kč.

1.7.6 Spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi

Nestátní neziskové organizace (dále jen NNO) jsou významným a nezastupitelným prvkem v systému práce s dětmi a mládeží. Královéhradecký kraj jejich činnost dlouhodobě podporuje zejména pravidelně vyhlášenými dotačními programy, individuálními dotacemi, ale i dalšími aktivitami (např. oceňováním dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží). Finanční podpora Královéhradeckého kraje v roce 2017 směřovala, prostřednictvím dotačních programů, např. na činnost krajských organizací, podporu pořádání dětských táborů i dalších akcí pro děti a mládež, celoroční činnost a materiální vybavení NNO, mezinárodní výměny dětí a mládeže a další aktivity. Podpora směřovala také do oblasti investic – na rekonstrukce a modernizace objektů a zařízení využívaných pro volný čas dětí a mládeže. V roce 2017 pokračovala také pravidelná spolupráce s odborem pro mládež Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy České republiky. V březnu – dubnu 2017 realizoval KHK vyhlášení krajské výzvy naplňující další ročník dotačního programu MŠMT ČR „Naplnění Koncepce podpory mládeže na krajské úrovni“. 29. 5. 2017 Rada KHK schválila podporu 24 projektů naplňujících státní koncepci v celkové výši 520 000 Kč. V prosinci 2017 podal KHK žádost do třetího ročníku tohoto dotačního programu MŠMT ČR. V lednu – květnu 2017 byl realizován III. ročník Oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží v Královéhradeckém kraji „Zlatá koruna Královéhradeckého kraje“. Navrhovatelé nominovali 46 pracovníků s mládeží a Rada KHK 10. 4. 2017 schválila ocenění 15 vybraných dobrovolníků. Ti byli oceněni za jejich dlouhodobou péči o děti a mládež při slavnostním oceňování dobrovolníků, které proběhlo v prostorách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje 10. 5. 2017. V listopadu 2017 byla, ve spolupráci s dalšími partnery, organizačně podpořena tradiční významná konference – Celostátní konference pracovníků domovů mládeže.

1.8 Poradenské služby

Poradenské služby se řídí vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění.

Do systému poradenských služeb v KHK patří podle platných předpisů

- školská poradenská zařízení (dále také jen „ŠPZ“), mezi která patří pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum,
- školní poradenská pracoviště, která poskytují poradenské služby výchovných poradců, školních metodiků prevence, a pokud je to možné, i služby školního psychologa a školního speciálního pedagoga.

Příspěvková organizace Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje měla pracoviště **pedagogicko-psychologické poradny** (dále také jen „PPP“) v každém okresním městě a dále odloučená pracoviště v Chlumci nad Cidlinou a v Novém Bydžově.

Poradenské služby PPP jsou zaměřené na prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů, na vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce s žáky nadanými a mimořádně nadanými, na zmírňování důsledků zdravotního postižení žáků ve speciálních školách, na integraci žáků se zdravotním postižením a se specifickými poruchami učení a chování a na kariérové poradenství. Úkolem poradenských služeb byla i integrace žáků-cizinců ve školách, prevence projevů rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou kulturní a etnické odlišnosti. Dalším úkolem bylo rozvíjení psychologických a speciálně pedagogických znalostí a profesních dovedností pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

Na území KHK působilo ve sledovaném období sedm **speciálně pedagogických center** (dále také jen „SPC“).

5 SPC je součástí příspěvkových organizací zřizovaných KHK. Jsou to:

- SPC pro mentálně postižené, Hradec Králové, Hradecká 1231,
- SPC pro děti s vadami sluchu a řeči, Hradec Králové, Štefánikova 549 a SPC pro zrakově postižené, Hradec Králové, Šimkova 879,
- SPC pro mentálně postižené a pro vady řeči, Náchod, Smiřických 1237,
- SPC pro mentálně postižené, poruchy autistického spektra a pro vady řeči, Trutnov, Lesnická 8,
- SPC pro poruchy řeči v Jičíně a Rychnově nad Kněžnou.

2 SPC jsou součástí organizací jiných zřizovatelů.

- SPC pro tělesně postižené, Janské Lázně, Obchodní 282 (MŠMT),
- SPC pro tělesně postižené a kombinované vady, Hradec Králové, Hrubínova 1458 (soukromé).

Tabulka 55: Počty klientů školských poradenských zařízení v KHK za školní rok

	2015/2016		2016/2017	
	PPP	SPC	PPP	SPC
z mateřské školy	1 380	1752	1 288	2 125
ze základní školy	9 999	2243	9 322	2 150
ze střední školy	1 597	616	1 896	535
z konzervatoře	0	0	0	1
z vyšší odborné školy	31	0	5	0
z rodin a školsky nezařazení	145	326	131	183
Celkem	13 152	4 937	12 642	4 994

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2016, popř. k 30. 9. 2017

Zdroj: MŠMT

Poradenské služby ve školách poskytovali výchovní poradci a školní preventisté rizikového chování ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky škol, případně i školní psychologové a školní speciální pedagogové. Ve sledovaném školním roce pokračoval rozvojový program MŠMT, který umožnil zřídit pracovní místa školního psychologa a školního speciálního pedagoga na školách. Nově od 1. 9. 2016 může být školní psycholog a školní speciální pedagog poskytován ve školách hlavního vzdělávacího proudu jako podpůrné opatření.

Výchovní poradci ve školách jsou v kontaktu s jednotlivými kontaktními pracovišti krajské pobočky Úřadu práce České republiky a pracovišti PPP, se kterými pravidelně spolupracují především v problematice kariérového poradenství.

1.9 Školská zařízení

1.9.1 Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Ve školním roce 2016/2017 se pedagogičtí i někteří nepedagogičtí pracovníci všech typů škol a školských zařízení zúčastnili značného množství vzdělávacích akcí, které nabízel především příspěvková organizace zřizovaná KHK – Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje a Národní institut pro další vzdělávání zřizovaný MŠMT. Obě tyto instituce se snažily poskytovat školám a školským zařízením co nejkvalitnější servis a širokou škálu vzdělávacích aktivit. Vedle těchto dvou organizací nabízely další vzdělávání komerční vzdělávací instituce a vysoké školy, kde si pracovníci škol a školských zařízení doplňovali nebo zvyšovali potřebnou kvalifikaci.

1.9.2 Školská poradenská zařízení

V souvislosti s novou legislativní úpravou vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP a z toho vyplývající nutností rediagnostiky, jsou školská poradenská zařízení v KHK od školního roku 2016/2017 velmi kapacitně přetížena. Vzniklou situaci částečně zlepšil rozvojový program MŠMT na podporu navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních. Vše dále ještě znesnadnily odchody odborných pracovníků ŠPZ a složité hledání jejich náhrady i dalších pracovníků na trhu práce.

Další informace o ŠPZ jsou uvedeny v kapitole 1.8 Poradenské služby.

1.9.3 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání vytvářela podmínky pro aktivní trávení volného času, pro rozvoj vzdělávání a zájmů, pro činnost relaxační a rekreační. Jejich nejpočetnější cílovou skupinou jsou děti a mládež. Ve své činnosti pravidelně i příležitostně pracovala tato zařízení s dětmi a žáky různého věku, s dětmi a žáky nadanými i s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedle výše uvedených činností se tato školská zařízení rovněž zabývala prevencí rizikového chování a spolu s rodinou a školou se podílela na výchově a rozvoji dětí a mládeže.

Střediska volného času

Střediska volného času (dále též SVČ) Královéhradecký kraj nezřizuje. Ve školním roce 2016/2017 v kraji vykonávalo činnost 24 středisek zřizovaných obcemi, 1 církví a 1 jinou fyzickou či právnickou osobou (tzv. soukromý zřizovatel). Střediska se zabývala nejen činností zájmovou, ale též poskytovala metodickou a odbornou pomoc účastníkům, školám a školským zařízením. Akcí pořádaných SVČ se mohou účastnit nejen děti, žáci a studenti, ale také zákonní zástupci nezletilých účastníků, pracovníci škol a školských zařízení, případně další osoby.

Množství akcí, které SVČ úspěšně nabízejí, lze nalézt na webových stránkách níže uvedených organizací v kraji:

- Dům dětí a mládeže, Chlumeck nad Cidlinou
- Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

- Dům dětí a mládeže, Smiřice
- Dům dětí a mládeže, Třebechovice pod Orebem
- Dům dětí a mládeže, Nový Bydžov
- Dům dětí a mládeže Hořice
- Dům dětí a mládeže STONOŽKA Nová Paka
- K-klub - středisko volného času, Jičín, Valdštejnovo nám. 99
- Dům dětí a mládeže Klíč Jaroměř
- Dům dětí a mládeže Ulita Broumov, okres Náchod
- Dům dětí a mládeže Domino Hronov
- Středisko volného času Bájo Česká Skalice
- Dům dětí a mládeže Stonožka, Nové Město nad Metují, Malecí 588
- Středisko volného času Děčko, Náchod, Zámecká 243
- Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou
- Dům dětí a mládeže Dobruška, Domašínská 363
- Dům dětí a mládeže Kostelec nad Orlicí, Žižkova 367
- Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88
- Dům dětí a mládeže, Týniště nad Orlicí, Mírové náměstí 271
- Základní škola, Vrchlabí, nám. Míru 283
- Základní umělecká škola, Hostinné
- Dům dětí a mládeže Pelíšek, Vrchlabí
- Středisko volného času, Trutnov
- Dům dětí a mládeže JEDNIČKA, Dvůr Králové nad Labem, Spojených národů 1620
- PROINTEPO - Střední škola, Základní škola a Mateřská škola s.r.o.
- Dům dětí a mládeže Nová generace, Hradec Králové

Tabulka 56: Střediska volného času (domy dětí a mládeže, stanice zájmové činnosti) podle zřizovatelů ve školním roce 2015/2016

	Počet zařízení**	Pravidelná činnost		Příležitostná činnost		Táborová činnost	
		Počet útvarů	Počet účastníků	Počet akcí	Počet účastníků	Počet táborů	Počet účastníků
Obec	24	1 657	18 089	3 845	209 721	91	2 928
Církev	1	68	764	2	500	2	96
Jiná právnická/fyzická osoba*	1	7	25	0	0	0	0
Celkem	26	1 732	18 878	3 847	210 221	93	3 024

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2015

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

** včetně právních subjektů vykonávajících zároveň činnost základní školy

Tabulka 57: Střediska volného času (domy dětí a mládeže, stanice zájmové činnosti) podle zřizovatelů ve školním roce 2016/2017

	Počet zařízení**	Pravidelná činnost		Příležitostná činnost		Táborová činnost	
		Počet útvarů	Počet účastníků	Počet akcí	Počet účastníků	Počet táborů	Počet účastníků
Obec	24	1 677	17 951	3 909	186 234	98	3 212
Církev	1	65	659	2	84	4	77
Jiná právnická/fyzická osoba*	1	8	25	1	12	0	0
Celkem	26	1 750	18 635	3 912	186 330	102	3 289

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2016

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

** včetně právních subjektů vykonávajících zároveň činnost základní školy

Z výše uvedených tabulek za školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- ve sledovaném období došlo při nezměněném počtu zařízení k rozšíření nabídky akcí, v nichž SVČ působí, tedy pravidelné, příležitostné i táborevé činnosti, při současném snížení počtu zájemců o ně (s výjimkou táborů):
 - počet útvarů pravidelných činností vzrostl o 1 %, počet účastníků se nicméně o 1,3 % snížil,
 - počet akcí v příležitostné činnosti vzrostl o 1,7 %, počet účastníků těchto akcí klesl o 11,4 %,
 - počet táborů se zvýšil o 9,7 %, počet jejich účastníků se zvýšil o 8,8 %.

Školní družiny a školní kluby

Školní družiny jsou přednostně určeny žákům 1. stupně základní školy a lze do nich přijímat rovněž děti z přípravných tříd základních škol a tříd přípravného stupně základních škol speciálních. Školní kluby jsou přednostně určeny žákům 2. stupně a nižšího stupně víceletých gymnázií či konzervatoří. Platí přitom, že k pravidelné docházce do školního klubu mohou být přijati pouze ti účastníci, kteří nejsou přijati do školní družiny a naopak. Zájmové vzdělávání poskytují tato školská zařízení většinou ve dnech školního vyučování, ale připravují i akce víkendové a prázdninové. Konkrétní aktivity vycházejí z jejich ŠVP a jsou zveřejňovány např. na webových stránkách právních subjektů.

Tabulka 58: Školní družiny ve školním roce 2015/2016

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	229	15 755	440	6 034	1 980	72 781	35	1 400	2	85
Církev	5	268	8	28	11	530	0	0	0	0
Kraj	19	426	47	343	171	2517	2	23	0	0
Jiná právnická/fyzická osoba*	9	360	41	195	44	853	0	0	0	0
Celkem	262	16 809	536	6 600	2 206	76 681	37	1 423	2	85

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2015

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

Tabulka 59: Školní družiny ve školním roce 2016/2017

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	229	16 083	414	5 395	1 843	71 937	34	1 342	1	39
Církev	5	281	8	47	23	660	0	0	0	0
Kraj	18	447	28	201	170	2447	0	0	0	0
Jiná právnická/fyzická osoba*	11	405	42	243	42	835	0	0	0	0
Celkem	263	17 216	492	5 886	2 078	75 879	34	1 342	1	39

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2016

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

Tabulka 60: Školní kluby ve školním roce 2015/2016

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	18	1 310	98	1 260	136	3 807	9	143	39	227
Církev	2	415	42	288	41	520	0	0	0	0
Kraj	2	28	2	22	57	408	0	0	0	0
Jiná právnická/fyzická osoba*	4	146	24	79	11	153	2	131	0	0
Celkem	26	1 899	166	1 649	245	4 888	11	274	39	227

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2015

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

Tabulka 61: Školní kluby ve školním roce 2016/2017

	Počet zařízení	Pravidelná činnost			Příležitostná činnost		Pobytové akce 2-5 dnů		Pobytové akce nad 5 dnů	
		zapsaní účastníci	záj. útvary	účastníci ZÚ	akcí	účastníků	akcí	účastníků	akcí	účastníků
Obec	20	973	78	869	172	4 995	18	278	4	185
Církev	2	404	33	266	16	321	2	80	1	22
Kraj	2	28	1	6	63	681	0	0	0	0
Jiná právnická/fyzická osoba*	4	139	19	51	16	48	1	144	0	0
Celkem	28	1 544	131	1 192	267	6 045	21	502	5	207

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2016

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

Z výše uvedených tabulek za školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- meziroční změna počtu školních družin je důsledkem toho, že oproti roku předchozímu nově zahájily činnost soukromé Základní škola Hučák a Základní škola Mraveniště a došlo ke sloučení dvou základních škol zřizovaných KHK s jinými (Základní škola, Jaroměř, Komenského 392, Základní škola, Kostelec nad Orlicí, Komenského 515),
- zájem o služby poskytované školními družinami se v letech 2015/2016 a 2016/2017 vyvíjel následovně:
 - v rámci pravidelné činnosti vzrostl počet zapsaných k pravidelné docházce o 2,4 % a počet účastníků zájmových útvarů klesl o 10,8 %,
 - o 5,8 % klesl počet příležitostných akcí při současném snížení počtu účastníků o 1 %,
 - počty pobytových akcí klesly o 3 u pobytových akcí do 5 dnů a 1 v případě pobytových akcí nad 5 dnů.
- meziroční změnu počtu školních klubů zapříčinil zápis nových školních klubů při dvou základních školách zřizovaných obcemi (Základní škola a Mateřská škola, Bílá Třemešná, okres Trutnov, Základní škola, Trutnov 3, Náchodská 18),
- zájem o služby poskytované školními kluby se v letech 2015/2016 a 2016/2017 vyvíjel takto:
 - v pravidelné činnosti klesl o 18,7 % počet zapsaných účastníků k pravidelné docházce a počet účastníků zájmových útvarů o 27,7 %,
 - počet účastníků příležitostných akcí vzrostl o 23,7 %,
 - počet účastníků pobytových akcí do 5 dnů vzrostl o 83,2 %, pobytových akcí nad 5 dnů se zúčastnilo o 8,8 % účastníků méně,
 - popsané změny byly pravděpodobně projevem skutečnosti, že od 1. 6. 2016 bylo znovu zavedeno stanovení nejvyššího počtu zapsaných k pravidelné docházce ve školním klubu a došlo k úpravě kapacit školních klubů v rejstříku škol a školských zařízení.

1.9.4 Školská účelová zařízení

Ze všech školských účelových zařízení uvedených v § 11 vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, v platném znění, působila v Královéhradeckém kraji ve školním roce 2016/2017 školní hospodářství, školní knihovna a plavecká škola.

1.9.4.1 Školní hospodářství a polesí

Školní hospodářství, Hořice, Jižní 2118 je součástí příspěvkové organizace Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice.

Zařízení je edukačním a výcvikovým střediskem pro společnou i individuální praxi žáků oboru Agropodnikání výše uvedené školy a praktického vyučování žáků oboru Zemědělské práce Střední školy řemesel a Základní školy Hořice, Havlíčkova 54.

Zařízení hospodařilo v roce 2016/17 na ploše 284,6 ha, z této výměry je 251,9 ha půda orná.

Provoz školního statku je existenčně závislý na dotacích ze Státního zemědělského intervenčního fondu, na příspěvku zřizovatele a na utržených finančních prostředcích za prodej komodit (mléko, zemědělské plodiny).

V rámci realizace projektu IROP - Modernizace cvičné stáje pro skot GYM, SOŠ, SOU a VOŠ Hořice, který byl schválen ve výši 98 865 474 Kč, bude školní statek rekonstruován a zakoupeno potřebné strojové vybavení (např. manipulátor, rozdružovač balíků, krmný a fekální vůz, smykový a kolový traktor).

Školní polesí

Činnost školního polesí vykonává Česká lesnická akademie Trutnov - střední škola a vyšší odborná škola.

Školní polesí bylo zřízeno v roce 1958. Později při vzniku Krkonošského národního parku byly jeho hranice upraveny do současné podoby. Celková výměra je 1 240 ha. Hospodaří se podle vlastního lesního hospodářského plánu. Platnost plánu je od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2021. Školní polesí má vlastní režijní honitbu o výměře 888 ha, zařazenou do vyhlášené oblasti pro chov jelení zvěře Krkonoše. Vlastní lesní školka zajišťuje výsadbový materiál. Převážná část rozlohy - 93 % polesí leží v jedlobukovém stupni, pouze 7 % leží v bukovém stupni. Geologické podloží tvoří podkrkonošský permokarbon. Půdy jsou převážně minerálně chudé oligotrofní hnědozemě.

1.9.4.2 Školní knihovna

Jedinou školní knihovnou v KHK zařazenou do školských účelových zařízení byla v roce 2016/2017 školní knihovna, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola, Předměřice nad Labem, okres Hradec Králové, kterou zřizuje obec Předměřice nad Labem. Ve výše uvedeném školním roce bylo ve školní knihovně evidováno 383 uživatelů a 7 522 výpůjček.

1.9.4.3 Plavecká škola

Hlavní činností Plavecké školy Zéva, Hradec Králové, Elišcino nábř. 842 je organizace a realizace plavecké výuky pro žáky 1. stupně základních škol v rámci povinné tělesné výchovy a předplavecké výuky dětí z mateřských škol. V rámci doplňkové činnosti nabízí plavecká škola ve sledovaném období tak jako každoročně pestrou řadu plaveckých aktivit pro klienty různých věkových kategorií.

Tabulka 62: Počty účastníků plaveckých kurzů

Počet účastníků plavecké výuky v plavecké škole	2015/2016	2016/2017
v hlavní činnosti	5 817 dětí a žáků	6 245 dětí a žáků
v doplňkové činnosti	640 absolventů kurzů	567 absolventů kurzů

Zdroj: výroční zprávy školy

Plavecká škola nedostala od zřizovatele žádný finanční příspěvek na činnost, hospodařila s finančními prostředky získanými vlastní činností, přijatými od subjektů na základě uzavřených hospodářských smluv o provedení plavecké výuky a s prostředky získanými v doplňkové činnosti.

Plavecká škola Zéva, Hradec Králové, Elišcino nábř. 842 byla usnesením Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ZK/5/253/2017 dnem 31. 8. 2017 zrušena.

1.9.5 Školská výchovná a ubytovací zařízení

Celková ubytovací kapacita školských ubytovacích zařízení v KHK byla, podobně jako v předcházejícím období, dostačující. Všechny žádosti byly vyřízeny kladně. Využitelnost kapacity těchto zařízení je srovnatelná se školním rokem 2015/2016. Ve sledovaném období školního roku 2016/2017 pracovalo v zařízeních 10 asistentů pedagoga.

K 31. 10. 2016 bylo v provozu 42 zařízení, z nichž pouze 1 je samostatným subjektem (Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5), zbývající jsou vždy zřizovány při školách.

Tabulka 63: Počty školských výchovných a ubytovacích zařízení bez ohledu na zřizovatele ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017

	2015/2016	2016/2017	Rozdíl	%
Počet zařízení	41	42	+1	+2,4
Počet ubytovaných	2 988	2 984	-4	-0,1
Počet lůžek	4 587	4 655	+68	+1,4
Počet vychovatelů/ přepočtený počet	168/149,1	167/145,2	-1/-3,9	-0,5/-2,6

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2015, popř. k 31. 10. 2016

Zdroj: MŠMT a OŠ KÚ KHK

Z tabulky 63 porovnávající počty zařízení, ubytovaných a pracovníků ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- počet ubytovacích zařízení se snížil o 1 (+2,4 %),
- počet ubytovaných žáků a studentů poklesl o 4 (-0,1 %),
- počet vychovatelů (fyzických osob) se snížil o 1 (0,5 %),
- přepočtený úvazek vychovatelů se snížil o 3,9 (-2,6 %).

V souvislosti s demografickým vývojem došlo ve sledovaném období k velmi mírnému snížení počtu ubytovaných žáků a studentů ve školských výchovných a ubytovacích zařízeních. S tímto jevem souvisí také stále mírně klesající počet vychovatelů a přepočtený počet vychovatelů v těchto zařízeních.

1.9.6 Zařízení školního stravování

Školní stravování je nedílnou součástí hmotného zabezpečení dětí, žáků a studentů v době jejich pobytu ve škole a ve školském zařízení, které zajišťuje celodenní výchovu, ubytování a stravování, zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání a ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči. Je nástrojem výživové a potravinové politiky státu.

Propracovaný systém školního stravování v České republice má význam nejen sytící, ale také preventivní a výchovný. Snahou je formovat stravovací návyky dětí a žáků, vést je směrem ke správné výživě a zdravému životnímu stylu od útlého dětství a tím předcházet nesprávnému vztahu k jídlu, rozvoji nevhodných stravovacích návyků a především pozdějším zdravotním problémům souvisejících s nadváhou a obezitou a vedoucích k případům onemocnění cukrovkou, rakovinou, mozkových příhod a dalších civilizačních nemocí.

Zdravý životní styl lze definovat jako kombinaci vyvážené stravy, která zahrnuje nejen dostatek vitamínů, kvalitních bílkovin, vlákniny a dalších důležitých složek výživy v optimálním poměru a množství, ale i fyzickou aktivitu, vše odpovídající věku daného člověka. Životní styl je ovlivňován řadou faktorů. Základním faktorem je jednoznačně rodina, kde dítě vyrůstá a učí se prvním návykům, které právě v oblasti stravování často nejsou na dobré úrovni. Dalším neméně důležitým faktorem je společnost a její výchovné působení. Do této oblasti zahrnujeme i vzdělávání a další služby s ním související.

Nadváha a obezita školních dětí má ve světě i u nás stoupající tendenci, a proto je nutné, aby škola, která předává dětem a žákům teoretické i praktické informace, úzce spolupracovala se školní jídelnou, která může a měla by být místem, kde bude docházet k realizaci, edukaci a úpravě stravovacích návyků.

Většina školních jídelen se řídí „Nutričním doporučením Ministerstva zdravotnictví ČR ke spotřebnímu koši“, které zajišťuje co nejoptimálnější sestavení jídelního lístku s optimálně vyváženou stravou. Snahou zaměstnanců školních jídelen je připravovat stravu chutnou, pestrou, vyváženou a esteticky upravenou, aby se strávnicki nejen nasýtí, ale byli motivováni ke zdravému stravování s dostatkem ovoce, zeleniny, ryb, luštěnin, na straně druhé se snížením množství tuků, cukru a soli. Důraz je kladen na přípravu pokrmů z čerstvých potravin bez polotovarů, konvenienčí a dochucovadel, využívání zelených natí a bylinek místo soli, omezují se slazené nápoje.

K pestrosti stravy přispívá i projekt cizí kuchyně v českých školních jídelnách, v roce 2016 to byla thajská jídla, v roce 2017 jídla norské kuchyně. Ukázkové dny proběhly v Základní škole Milady Horákové v Hradci Králové za přítomnosti hejtmána KHK a velvyslanců Thajska a Norska.

OŠ KÚ KHK je pořadatelem nebo spolupořadatelem školení a seminářů pro pracovníky všech školních jídelen v kraji. V roce 2017 proběhly školení Hygienického minima pro pracovníky školních jídelen, seminář Zdraví a vitalita na talíři, pravidelné porady vedoucích školních jídelen, pořádané v pěti okresních městech Královéhradeckého kraje, Hradci Králové, Náchodě, Jičíně, Rychnově nad Kněžnou a Trutnově.

V roce 2017 se Královéhradecký kraj zapojil do projektu „**Obědy do škol**“, který spadá pod operační program Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Cílem programu je zmírňovat extrémní formy chudoby, jejichž dopad na sociální vyloučení je největší. Jedním z cílů je přispívat nejchudším dětem na stravování ve školních jídelnách. Projekt je určen pro děti ve věku 3 – 15 let a musí se jednat o dítě, jehož zákonní zástupci se dlouhodobě nacházejí ve stavu hmotné nouze. V roce 2017 dle úřadu práce splnilo podmínky zapojení do projektu 2 915 dětí. Příspěvek skutečně čerpalo 880 dětí z 36 mateřských a 33 základních škol.

Dalším projektem je projekt „**Obědy pro děti**“, který je určen pro žáky základních škol. Do tohoto projektu se hlásí jednotlivé školy a školní jídelny přes nadační fond Drab Foundation nebo přes Women for women, o.p.s. Finanční prostředky na obědy ve školních jídelnách pro vytipované žáky jsou poskytovány školám formou daru, který na konci školního roku vyúčtovávají a zbylé prostředky se vrací na účet poskytující organizace. Do tohoto projektu bylo v roce 2017 zapojeno kolem 500 dětí ze 78 základních škol Královéhradeckého kraje.

Ve školním roce 2016/2017 zajišťovalo stravovací služby pro necelých 96 000 stravovaných, z toho přes 74 000 dětí, žáků a studentů, v Královéhradeckém kraji téměř 500 zařízení školního stravování zařazených v rejstříku škol a školských zařízení jako samostatné organizace nebo součásti škol a školských zařízení se 1 436,5 úvazky.

Tabulka 64: Počty stravovaných ve školních jídelnách

Zřizuje	Okres	Školní rok 2015/2016				Školní rok 2016/2017			
		Stravovaných celkem	z toho		Přepočtení pracovníci	Stravovaných celkem	z toho		Přepočtení pracovníci
			pracovníků	děti, žáků			pracovníků	děti, žáků	
Obec	HK	21 211	2 079	17 664	300,0	21 679	2 159	18 030	307,0
	JC	11 122	1 074	8 803	175,5	11 263	1 077	8 876	178,1
	NA	13 996	1 464	10 883	240,7	14 183	1 513	11 070	242,6
	RK	10 267	1 141	7 742	173,4	10 426	1 181	7 817	177,6
	TU	15 976	1 668	12 314	240,8	16 224	1 713	12 444	246,5
	Celkem	72 572	7 426	57 406	1 130,4	73 775	7 643	58 237	1 151,8
Církev		664	82	581	10,2	655	82	571	10,1
Kraj		19 394	2 711	13 577	240,3	18 720	2 601	13 198	237,2
Jiná právnická/fyzická osoba		2 480	208	2 084	33,3	2 616	247	2 178	37,4
Celkem		95 110	10 427	73 648	1 414,2	95 766	10 573	74 184	1 436,5

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2015 a 31. 10. 2016

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

Tabulka 65: Počty zařízení školního stravování

Zřizuje	Okres	Školní rok 2015/2016		Školní rok 2016/2017	
		Počet		Počet	
		zařízení	pracovišť	zařízení	pracovišť
Obec	HK	104	119	104	119
	JC	72	73	72	73
	NA	90	110	90	109
	RK	68	72	68	72
	TU	83	109	82	109
	Celkem	417	483	416	482
Církev		5	6	5	6
Kraj		54	58	53	57
Jiná právnická/fyzická osoba		20	22	22	25
Celkem		496	569	496	570

Poznámka: údaje o výkonech a aktivních zařízeních platné k 31. 10. 2015 a 31. 10. 2016

Zdroj: MŠMT

* tzv. soukromá zařízení

Tabulka 66: Porovnání údajů z tabulek 64 a 65

	2015/2016	2016/2017	Rozdíl	%
Počet zařízení	496	496	0	0
Počet pracovišť	569	570	1	0,2
Stravovaných celkem	95 110	95 766	656	0,7
- z toho pracovníků	10 427	10 573	146	1,4
- z toho dětí, žáků	73 648	74 184	536	0,7
Přepočtení pracovníci	1 414,2	1 436,5	22	1,6

Z tabulek č. 64, 65 a 66 za školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- počet stravovaných v roce 2016 mírně vzrostl – o 656, tj. nárůst o 1,4 %, z toho počet dětí, žáků a studentů vzrostl o 536, tj. nárůst o 0,7 %,
- počet pracovníků zařízení školních jídelen se zvýšil o 146, tj. o 1,4 %,
- počet zařízení školního stravování zůstal stejný, o 1 se zvýšil počet pracovišť,
- v roce 2016 byla zrušena školní jídelna – výdejna Mateřské školy, Trutnov a úplná školní jídelna Střední školy a Základní školy Sluneční, Hostinné,
- nově byly aktivní v roce 2016 školní jídelny Soukromé základní školy a mateřské školy, Úlibice, okres Jičín a Základní školy Mraveniště.

1.9.7 Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči

Činnost školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivní výchovnou péči se řídila zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dle výše uvedeného právního předpisu se za zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy považují diagnostický ústav, dětský domov, dětský domov se školou a výchovný ústav.

V Královéhradeckém kraji ve sledovaném období vykonávalo činnost těchto zařízení celkem 13 organizací, zřizovaných KHK, a MŠMT. Z nich bylo 7 dětských domovů, 3 dětské domovy se školou, 2 výchovné ústavy a 1 diagnostický ústav.

Činnost školských zařízení pro preventivně výchovnou péči, kterými jsou střediska výchovné péče (dále také jen „StřVP“), vykonávaly dvě organizace zřizované MŠMT v Hradci Králové a nově od ledna 2016 také v Hostinném. Hradecké StřVP je organizačně součástí Dětského diagnostického ústavu, střediska výchovné péče, základní školy a školní jídelny, Hradec Králové, Říčařova 277. Jde o zařízení pro děti a mládež s projevy problémového chování. Na území KHK se nachází čtyři jeho pracoviště, dvě v Hradci Králové, jedno v Náchodě a jedno v Trutnově. Jednotlivá pracoviště StřVP poskytují služby ambulantní, v Hradci Králové i služby pobytové.

Obě organizace vykonávající činnost StřVP nabízela všestrannou preventivně výchovnou péči dětem a mládeži s negativními jevy chování, u nichž ještě nejsou důvody pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy ve speciálních výchovných zařízeních. Jsou koncipována buď jako internátní pobytová výchovná zařízení nebo zařízení, která poskytují ambulantní péči i poradenské služby. Koncepce činnosti těchto pracovišť vychází z terapeutické pomoci postavené na respektování charakteristických rysů osobnosti problémových jedinců. Ve většině případů se úzce spolupracuje s rodiči a také s kmenovou školou dítěte.

Královéhradecký kraj ve školní roce 2016/2017 zřizoval celkem 7 organizací, vykonávajících činnost dětského domova.

Organizace, které vykonávají činnost dětského domova a zároveň mateřské nebo základní školy pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Dětský domov, základní škola a školní jídelna, Dolní Lánov 240
- Dětský domov, mateřská škola a školní jídelna, Broumov, třída Masarykova 246
- Dětský domov, Základní škola speciální a Praktická škola, Jaroměř

Dětské domovy, které nejsou organizačně spojené se školou:

- Dětský domov a školní jídelna, Nechanice, Hrádecká 267
- Dětský domov a školní jídelna, Vrchlabí, Žižkova 497
- Dětský domov a školní jídelna, Sedloňov 153
- Dětský domov, Potštejn, Českých bratří 141

Tabulka 67: Počty dětí v DD zřizovaných KHK ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017

Údaje o dětech celkem	Školní rok		2015/2016	2016/2017
	Počet dětí celkem			214
Umístění na základě	soudního rozhodnutí s výchovou	ústavní	160	171
		ochrannou	0	0
	předběžného opatření		8	16
	žádosti rodičů		12	0
	dobrovolně prodlouženého pobytu		34	30
Děti plnící povinnou školní docházku	Celkem		122	128
Děti před zahájením školní docházky	Celkem		22	13
	z toho ve věku do 3 let		1	1
Děti po ukončení školní docházky	Celkem		70	76
	z toho	od 15 do 18 let	31	41
		18 let a starší	39	35
		ve střední škole v zařízení	5	4
		ve střední škole mimo zařízení	58	67
		v pracovním poměru	0	1
		nezařazení	1	0
	na vysoké škole, VOŠ	6	4	

Poznámka: údaje platné k 31. 10. 2016, popř. k 31. 10. 2017

Zdroj: MŠMT

V meziročním srovnání se počty dětí v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy v KHK téměř nezměnily. Výrazně vzrostl počet dětí umístěných na základě předběžného opatření soudu.

1.10 Pracovníci ve školství

Údaje o pracovnících ve školství jsou uvedeny v kapitole 2 Ekonomika a péče o majetek a dále v Přílohách 3, 4 a 5 této zprávy.

1.11 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

V oblasti dalšího vzdělávání zastávalo ve školním roce 2016/2017 významnou roli ŠZ DVPP KHK. Svou programovou nabídkou se snaží pomáhat pracovníkům škol a školských zařízení v jejich práci především na základě přímých podnětů ze škol a školských zařízení. ŠZ DVPP KHK poskytuje vzdělávací služby pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost, včetně programů na objednávku. Hlavními oblastmi vzdělávání jsou management, pedagogika, psychologie, cizí jazyky, společenské vědy, přírodní vědy, kultura a estetika, volný čas a sport. Při tvorbě programové nabídky spolupracuje s institucemi zabývajícími se tvorbou kurikul a dalších školských dokumentů, profesními organizacemi a organizacemi zabývajícími se moderními výukovými formami a metodami i s jednotlivými odbornými lektory – specialisty na konkrétní problematiku. Na pracovištích v Hradci Králové, Jičíně, Náchodě, Rychnově nad Kněžnou a Trutnově připravili pracovníci ŠZ DVPP KHK do vydané Nabídky programů ve školním roce 2016/2017 celkem 502 vzdělávacích programů a akcí v oborech školský management, pedagogika, psychologie, zdravý životní styl, předškolní a primární pedagogika, český jazyk a literatura,

cizí jazyky, společenskovední předměty, matematika a fyzika, biologie, chemie, environmentální výchova a zeměpis, tělesná výchova, estetická výchova, odborné předměty, odborné školství, informatika, pedagogika volného času a další.

Tabulka 68: Počty akcí ŠZ DVPP KHK v letech 2015/2016 a 2016/2017

Období	Počet plán. akcí	Počet uskut. akcí	Prům. měsíční počet akcí	Celk. počet účastníků	Prům. měsíční počet účastníků	Prům. počet účastníků na akci	Přepočtený počet pracovníků zařízení
2015/2016	610	411	41	6 413	641	15,6	11,5
2016/2017	502	445	44	6 963	696	15,6	11,5

Z tabulky 68 porovnávací počty akcí v letech 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- poměr nabízených a uskutečněných akcí se oproti roku 2015/2016, kdy bylo uskutečněno 67 % z nabízených akcí, v roce 2016/2017 zvýšil na 88 %,
- celkový počet účastníků se oproti předchozímu roku zvýšil o 8,6 %.

ŠZ DVPP KHK uskutečnilo celkem 445 vzdělávacích programů. Celkový počet zahrnuje realizaci 11 kvalifikačních studií, 15 celoročních jazykových kurzů a 28 cyklických vzdělávacích programů. 35 vzdělávacích programů bylo uskutečněno na objednávku přímo ve školách a školských zařízeních, 6 vzdělávacích programů bylo realizováno v rámci krajského projektu z oblasti rizikového chování a 1 z grantu US Embassy (jednalo se o program vedený americkým rodilým mluvčím, zaměřeným na možnosti využití ICT ve výuce anglického jazyka). Do nabídky byly zařazovány i programy na podporu pedagogů v oblasti realizace společného vzdělávání.

K významnějším akcím patřily 3 programy realizované na celostátní úrovni – Celostátní konference pracovníků domovů mládeže a internátů, která se uskutečnila 4. – 5. listopadu 2016 v Hradci Králové, Celostátní konference vychovatelů školních družin, která se uskutečnila 11. – 12. listopadu 2016 v Hradci Králové, a celostátní seminář pro vychovatele DMI realizovaný 26. května 2017 v Hradci Králové. K dalším významným akcím patřily mezinárodní výjezdní setkání ředitelů škol a školských zařízení v Polsku, které proběhlo 21. – 23. září 2016 v Krakově, a celokrajské setkání pedagogů při příležitosti oslav Dne učitelů, které bylo připraveno ve spolupráci se zřizovatelem a proběhlo dne 28. března 2017 v Rychnově nad Kněžnou.

K nejvíce obsazeným akcím v roce 2016/2017 patřily následující akce:

Den učitelů (282 účastníků); Celostátní konference pracovníků DMI (172 účastníků); Vybrané kapitoly pro vychovatele DMI (136 účastníků); Řešení aktuálních problémů řízení školy (70 + 2x 37 účastníků); Komunikace se žáky aneb Proč s nimi neumíme mluvit (69 účastníků); Celostátní konference vychovatelů ŠD (64 účastníků); Asistent pedagoga (64 + 40 + 33+ 31 účastníků); Jak efektivně pracovat s datovou schránkou (56 účastníků); Řešení aktuálních problémů řízení MŠ (50 + 39 + 35 účastníků); Práce s žákem s podpurným opatřením 1. stupně (42 + 2x 39 + 35 účastníků); Agresivní, hyperaktivní, hypoaktivní a nespolupracující dítě v MŠ (38 účastníků); Práce v týmu (37 účastníků); Workshop aktivit pro pozitivní třídní klima (36 účastníků); Rodič a učitel spolu, nebo proti sobě? (36 účastníků); Neukázněné dítě v předškolním věku (36 účastníků); Nový registr smluv ve školské praxi (35 účastníků); BOZP v podmínkách DMI (35 účastníků); Pracovní setkání ředitelů a vedoucích učitelů MŠ (34 účastníků); Přijímací řízení (34 účastníků); Výjezdní setkání ředitelů škol v Polsku (32 účastníků);

Nudí se, anebo jsou přetížení? (32 účastníků); Sociometrie – prostředek pedagogického pozorování a prevence rizikového chování (32 účastníků); Změny v právních předpisech a jejich vliv na řízení a dokumentaci školy (32 účastníků).

Druhou nejdůležitější institucí zajišťující další vzdělávání pedagogických pracovníků v Královéhradeckém kraji je Národní institut pro další vzdělávání, organizace zřizovaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Zajišťuje celoplošně realizaci úkolů vyplývajících ze státních priorit i rezortních projektů ministerstva (vzdělávací programy, konzultační služby, metodickou a odbornou podporu v oblastech předškolního, základního a středního vzdělávání, plnění kvalifikačních předpokladů, jazykového vzdělávání, realizace projektů, strategického řízení a plánování ve školách).

Ve školním roce 2016/2017 bylo Národním institutem pro další vzdělávání zrealizováno 145 vzdělávacích programů s účastí 2 274 pedagogických pracovníků. Mezi prioritní témata patřila podpora pedagogů v zavádění inkluzivního vzdělávání, kvalifikační studia, metodika jazykové výuky s využitím digitálních technologií a tzv. šablony zjednodušených projektů.

1.12 Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení

Aktivity dalšího vzdělávání dospělých nadále probíhaly v KHK v centrech odborného vzdělávání zřízených při šesti středních školách zřizovaných KHK, ale i na dalších středních školách v KHK, které jsou často partnerskými organizacemi zmiňovaných COV. COV jsou v rámci finančních možností vybavována nejmodernější technikou a technologiemi potřebnými k výuce, pro jejichž financování byly využívány i finanční prostředky získané pomocí projektů z ESF. Jednotlivá COV průběžně sledovala situaci na trhu vzdělávání i na trhu práce a pružně reagovala na měnící se podmínky tak, aby byla v co nejvyšší možné míře zabezpečena dostupnost a kvalita dalšího vzdělávání.

Téměř všechny střední školy v Královéhradeckém kraji realizují nějaké formy dalšího vzdělávání. Formy, rozsah i obsah dalšího vzdělávání se však liší.

COV jsou zřízena na následujících školách:

- Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové - **Centrum odborného vzdělávání ve strojírenství a obnovitelných zdrojích energie,**
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové, Vocelova 1338 - **Centrum odborného vzdělávání pro automobilový průmysl a dopravu,**
- Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod, Pražská 931 - **Centrum odborného vzdělávání ve stavebnictví,**
- Česká lesnická akademie Trutnov - střední škola a vyšší odborná škola - **Centrum odborného vzdělávání v lesnictví,**
- **COV pro nejmodernější technologie obrábění dřeva** při Střední uměleckoprůmyslové škole hudebních nástrojů a nábytku, HK, 17. listopadu 1202,
- **COV pro elektrotechnický a strojírenský průmysl** při Integrované střední škole, Nová Paka, Kumburská 846.

Tabulka 69: Počty autorizací a autorizovaných osob k 31. 8. 2017

	Celkem	SŠ a VOŠ
Celkem autorizací	147	99
Počet autorizovaných osob v Královéhradeckém kraji	36	19
Počet profesních kvalifikací autorizovaných v HKK	108	72

Zdroj: NÚV

Služby v oblasti dalšího profesního vzdělávání v Královéhradeckém kraji nabízí téměř 40 subjektů. Řada větších zaměstnavatelů v kraji si školí své zaměstnance vlastními silami či ve vlastní režii.

Komplexní a ucelené informace o nabídce a poptávce po dalším vzdělávání není možné získat. Jakákoliv statistika či souhrn dat informující o poskytovaném dalším vzdělávání by nebyly zcela objektivní.

Pracovištěm, které je jediným zastřešujícím orgánem v oblasti rekvalifikací, je Úřad práce České republiky, respektive pro Královéhradecký kraj krajská pobočka v Hradci Králové. Ani zde však není možné bezproblémově získat informace o jednotlivých poskytnutých rekvalifikacích a jejich oborové struktuře. Informace je možné získávat v čase pouze ručním přepočítáváním.

V souladu s DZ zůstává rozvoj dalšího vzdělávání i nadále jednou z priorit Královéhradeckého kraje. Jsou proto využívány všechny možnosti k motivačnímu a stimulačnímu působení na občany kraje.

1.13 Prevence sociálně patologických jevů, environmentální a multikulturní výchova, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin, výchova k udržitelnému rozvoji

1.13.1 Prevence sociálně patologických jevů

Prevence rizikového chování (sociálně patologických jevů) je plněna v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018, s Konceptí školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018, se Strategií prevence sociálně nežádoucích jevů v Královéhradeckém kraji 2017-2021, s DZ KHK 2016, vychází z Akčních plánů pro implementaci Národní strategie Zdraví 2020.

Preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi v KHK v roce 2017 účelově dotované z finančních prostředků MŠMT

MŠMT pro rok 2017 vyhlásilo **dotační „Program na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování“**. V tomto programu bylo podáno **10 individuálních projektů** z KHK. Podpořeno bylo celkem 6 žádostí: 4 projekty nestátních neziskových organizací, 1 projekt ZŠ Habrmanova, Hradec Králové, 1 projekt Soukromé střední školy podnikatelské - ALTMAN, s.r.o. Školy byly celkově podpořeny částkou 195 961 Kč. Nestátní neziskové organizace obdržely celkem částku 534 401 Kč (4x Semiramis z. ú., 1x Laxus z. ú.). Úspěšní žadatelé z KHK obdrželi v tomto dotačním titulu státní dotace v celkové výši 730 362 Kč. V roce 2017 byly oprávněnými žadateli i kraje nebo jejich příspěvkové organizace. KHK prostřednictvím Školského zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje podal projekt „Podpora pedagogů Královéhradeckého kraje v oblasti rozvoje příznivého školského klimatu“ a obdržel dotaci ve výši 215 470 Kč. Finanční spoluúčast Královéhradeckého kraje na projektu byla ve výši 210 000 Kč. Celkově se v roce 2017 podařilo žadatelům z našeho kraje získat

od MŠMT na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování neinvestiční dotace ve výši 945 832 Kč.

Pro rok 2017 byl poprvé vyhlášen dotační program MŠMT „**Bezpečné klima v českých školách**“. Žádosti podalo a bylo podpořeno 14 subjektů (školy a školská zařízení) z Královéhradeckého kraje celkovou částkou 1 014 800 Kč.

Dotační programy, Mimořádné účelové příspěvky vyhlášené Královéhradeckým krajem v oblasti primární prevence na rok 2017

V souladu s Dotační strategií Královéhradeckého kraje 2014 – 2018 vyhlásil KHK pro rok 2017 dva dotační programy zaměřené na oblast primární prevence, na které vyčlenil finanční prostředky v celkové výši 1 000 000 Kč, rozděleno bylo 900 000 Kč.

V oblasti byly vyhlášeny tyto programy:

- 17SMP01 Programy zaměřené na prevenci rizikového chování a zdravý životní styl dětí a mládeže,
- 17SMP03 Etická výchova ve školách.

Do programu 17SMP01 podalo žádost 34 subjektů, z nichž bylo podpořeno 29 v celkové výši 770 000 Kč. Z toho bylo 7 žádostí od nestátních neziskových organizací, podpořeno jich bylo 5 v celkové výši 214 000 Kč. 24 úspěšných žadatelů z řad škol obdrželo v tomto titulu celkem 556 000 Kč.

Do programu 17SMP03 podalo žádost 7 subjektů, z nichž bylo podpořeno 6 v celkové výši 130 000 Kč. Oprávněnými žadateli byly pouze školy.

V roce 2017 byly OŠ KÚ KHK administrovány také výzvy na mimořádné účelové prostředky (MUP) příspěvkovým organizacím zřízených Královéhradeckým krajem i v oblastech „Prevence rizikového chování“ a „Etická výchova ve školách“. V obou oblastech bylo rozděleno 419 000 Kč.

- V oblasti Prevence rizikového chování a zdravého životního stylu dětí a mládeže bylo podáno 38 žádostí, 28 jich bylo podpořeno v celkové výši 360 000 Kč.
- V oblasti Etické výchovy ve školách bylo podáno 7 žádostí, 5 žádostí obdrželo celkem 59 000 Kč.

Vzdělávací akce v oblasti rizikového chování

Pro žáky, ale především pro školní metodiky prevence i další pedagogické pracovníky (včetně ředitelů škol) či zájemce z řad odborné veřejnosti v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování pořádal OŠ KÚ KHK v roce 2017 v oblasti primární prevence několik aktivit.

Divadelní představení 3. 4. 2017 „**#JSI_USER**“ v podání herců pražského divadla Ypsilon bylo o tragickém osudu youtubera. Zúčastnilo se jej 80 žáků víceletého Gymnázia Boženy Němcové, Hradec Králové se 4 pedagogy, 2 pedagogové z DMIŠJ Hradec Králové, 2 metodici prevence při PPP a SPC KHK.

Seminář 17. 5. 2017 **“Prevence úrazů u dětí v mateřských školách”** pořádal KÚ KHK ve spolupráci se SZÚ a KHS. Akreditovaného semináře se zúčastnilo 40 pedagogických pracovníků z MŠ. Zvány byly nejen MŠ ze sítě Školy podporující zdraví.

Seminář 2. 6. 2017 **„Prevence úrazů a otrav u dětí a dospívajících“** pořádal též KÚ KHK v spolupráci se SZÚ a KHS. Na akreditovaný seminář se přišlo vzdělávat 27 pedagogů. Přednostní právo měli pedagogové ze škol podporujících zdraví.

Seminář 31. 10. 2017 „**Jakub – workshop pro pedagogy**“ - problematika domácího násilí. Semináře za účasti odborníků se zúčastnilo 13 ze 30 přihlášených pedagogů.

Seminář 7. - 8. 11. 2017 „**Vedení rozhovoru s dětmi a dospívajícími**“ – akreditovaného výcviku ve spolupráci s lektorkami ze společnosti MANSIO, v.o.s., Brno, se zúčastnilo 26 osob z řad pedagogů a pracovníků PPP a SPC KHK či StřVP.

Seminář k metodice „**Unplugged**“ proběhl 9. 11. a 20. 11. 2017. Akreditovaný seminář vedla PhDr. Lenka Skácelová. Metodika programu primární prevence pro žáky 6. tříd ZŠ byla předána 11 pedagogům a 4 metodikům prevence při PPP a SPC KHK.

Akreditovaný Program „**Zdravé koule**“ 22. 11. 2017 proběhl pro 78 žáků 1. ročníků Obchodní akademie, SOŠ a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové jako odměna za jejich zapojení do programu Školy podporující zdraví. Program je zaměřen na prevenci rakoviny varlat a prsu. Lektori byli ze Státního zdravotního ústavu, Praha. Akce byla zorganizována i ve spolupráci s KHS KHK.

Kurz „**Sociokulturní specifika romských žáků**“ ve dnech 24. 11. a 29. 11. 2017 nabídly R-Mosty, z. s., Praha pro vhodné zájemce. Akreditovaného semináře se zúčastnilo celkem 9 osob, z toho 2 z PPP a SPC KHK.

Seminář 14. 12. 2017 „**Prevence užívání tabáku, marihuany a alkoholu s e-learningem**“ nabídl Jules a Jim, z. s., ve spolupráci s Českou koalicí proti tabáku, z. s. Akreditovaného semináře se zúčastnilo 19 pedagogů.

Na výše uvedené vzdělávací aktivity vynaložil OŠ KÚ KHK z kap. 14 v r. 2017 celkem 99 398 Kč. Některé akce pořádané ke konci roku 2017 nestátními neziskovými organizacemi a SZÚ byly hrazeny z dotací MŠMT, MPSV, MZ ČR. Celkem bylo uspořádáno 9 akcí, z toho 4 dvoudenní pro 157 pedagogických pracovníků a 158 žáků.

Další aktivity podpořené z rozpočtu KHK v oblasti primární prevence

Za částku 9 650 Kč bylo zakoupeno 5 sad preventivních filmů Davida Vignera, které byly darovány metodikům prevence při PPP a SPC KHK k jejich využití v rámci přednášek ve školách na různá preventivní témata (šikana, manipulace, domácí násilí, poruchy příjmu potravy, HIV/AIDS).

Kraje pro bezpečný internet (KPBI)

Od roku 2014 se Královéhradecký kraj zapojuje do projektu Kraje pro bezpečný internet, který získal záštitu Asociace krajů ČR. V rámci projektu proběhla i roce 2017 žakovská soutěž. V rámci ČR se zaregistrovalo 30 925 žáků, z nichž úspěšně absolvovalo kvíz 16 670 žáků. Statistiky KHK vyčíslují 2 924 registrovaných, z toho 1 733 úspěšných řešitelů e-kvízu (v roce 2015 bylo řešitelů 500, v roce 2016 pak 1596). V nadstavbové soutěži Kvíz PLUS bylo 49 našich žáků úspěšných. Finanční prostředky ve výši 50 000 Kč byly zaslány Kraji Vysočina formou dotace na realizaci, publicitu projektu a vzdělávání v oblasti elektronické bezpečnosti. Ceny do soutěže dodala společnost Microsoft s.r.o., NIC.cz a Královéhradecký kraj. Slavnostní vyhlášení soutěže v rámci Královéhradeckého kraje proběhlo 13. 12. 2017 za účasti vedení kraje - PhDr. Jiřího Štěpána, Ph.D. a Mgr. Martiny Berdychové. Na slavnostní vyhlášení zakoupil KHK 5 ks pevných disků, cen na vyhlášení soutěže. Odměnění byli v každé ze dvou věkových kategorií 3 žáci. I v roce 2017 Královéhradecký kraj obdařil finančním darem ve výši 10 – 11 500 Kč celkem 4 školy s nejvyšším počtem úspěšných řešitelů (ZŠ a MŠ, Dolní Branná,

okres Trutnov; ZŠ Trutnov, Náchodská 18; VOŠZ a SZŠ, Hradec Králové, Komenského 234; ZŠ Dukelských bojovníků a MŠ, Dubenec). **Do projektu KPBI v roce 2017 bylo celkově vynaloženo KHK 99 946 Kč.**

Specializační studium pro školní metodiky prevence

Podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a § 9 písm. c) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění, je předpokladem odborné kvalifikace metodiků prevence specializační studium. V lednu 2017 bylo otevřeno akreditované Studium k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů v rozsahu 250 hodin Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků KHK (ŠZ DVPP KHK). Kurzu se účastní 28 současných či budoucích školních metodiků prevence. V září 2016 bylo otevřeno obdobné studium nabízené organizací Semiramis z. ú. v rozsahu 300 hodin (účast 1 metodičky prevence při PPP a SPC KHK a 1 ŠMP z KHK, ostatní z Libereckého kraje).

Semináře pořádané ŠZ DVPP KHK

Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků KHK v roce 2017 uspořádalo ve všech svých pracovištích celkem 21 vzdělávacích akcí zaměřených na oblast prevence rizikového chování, kterých se zúčastnilo 685 osob.

Škola podporující zdraví (ŠPZ)

ŠPZ je projektem Světové zdravotnické organizace (WHO), do kterého se zapojila i Česká republika. Vychází z aktualizovaného usnesení vlády ČR ze dne 8. 1. 2014 č. 23 ke Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí. Jsou vyhlášeny Akční plány pro implementaci Národní strategie Zdraví 2020. Do výše uvedeného projektu je přihlášeno 24 škol z KHK (4 mateřské, 13 základních, 5 středních a 2 vyšší odborné). Školy mohou využít možnosti dané dotačním titulem KHK „Programy zaměřené na prevenci rizikového chování a zdravý životní styl dětí a mládeže v oblasti prevence“.

Tabulka 70: Finanční podpora v oblasti primární prevence

Shrnutí finanční podpory vynaložené do oblasti primární prevence v roce 2017 v KHK	
MŠMT – Programy na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování (6 podpořených individuálních žádostí a 1 krajská)	945 832 Kč
MŠMT – Bezpečné klima v českých školách (12 projektů ZŠ; 1 projekt SŠ; 1 projekt SVČ Děčko, Náchod)	1 014 800 Kč
KHK - Programy zaměřené na prevenci rizikového chování a zdravý životní styl dětí (ZŽS) a mládeže v oblasti prevence (29 podpořených projektů)	770 000 Kč
KHK – Etická výchova ve školách (6 podpořených projektů)	130 000 Kč
KHK – MUP – Prevence rizikového chování a ZŽS (28 podpořených projektů)	360 000 Kč
KHK – MUP – Etická výchova ve školách (5 podpořených projektů)	59 000 Kč
KHK (vzdělávání pedagogů, žáků – semináře, edukativní materiál)	109 048 Kč
KÚ KHK – naplňování koncepce KHK – spoluúčast na krajském projektu	210 000 Kč
KÚ KHK - KPBI (spoluúčast na projektu, odměny, finanční dary)	99 946 Kč
Celkem	3 698 626 Kč

1.13.2 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta a výchova k udržitelnému rozvoji

Význam a obsah **environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty** (EVVO) jsou vymezeny několika dokumenty – vedle zákonného zakotvení jde zejména o rámcové vzdělávací programy (RVP) a Státní program EVVO a EP¹. Environmentální výchova je vymezena jako jeden ze sedmi základních cílů vzdělávání ve školském zákoně² a jako jedno z průřezových témat ve všech RVP je nedílnou součástí školních vzdělávacích programů.

EVVO je součástí celoživotního vzdělávání a zahrnuje jak formální vzdělávání (např. ve školách a v akreditovaných vzdělávacích zařízeních), tak neformální vzdělávání (např. v rámci volnočasových aktivit) i informální učení zaměřené na oblast životního prostředí. EVVO zároveň představuje jeden z klíčových preventivních nástrojů ochrany životního prostředí a je jedním z prostředků k naplnění udržitelného rozvoje.

EVVO úzce souvisí se **vzděláváním pro udržitelný rozvoj** (VUR)³. VUR patří k hlavním cílům vzdělávání dle Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 a opatření k jeho rozvoji stanoví Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020.

Školy a školská zařízení vycházely při realizaci EVVO a VUR nejen z DZ KHK 2016, ale také z Koncepce EVVO v Královéhradeckém kraji a Akčního plánu EVVO v Královéhradeckém kraji na léta 2016–2018.

V Královéhradeckém kraji absolvovalo do roku 2016 specializační studium pro koordinátory EVVO v rozsahu 250 vyučovacích hodin více jak 90 učitelů (z toho 74 bylo proškoleny v 8 bězích studia pořádaných SEVERem). V září 2016 byl ukončen běh specializačního studia pro 27 učitelů (z toho 9 z KHK), pořádaný poprvé ve spolupráci Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického kraje.

V kraji funguje poradní sbor EVVO složený ze zástupců vzdělávacích středisek, škol i veřejné správy. Klíčovou roli v EVVO a VUR plnil krajský koordinátor EVVO, tuto funkci zastávalo z pověření kraje v letech 2016 a 2017 Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s. (dále jen „SEVER“). V rámci krajské koordinace SEVER poskytoval školám i dalším institucím činným v EVVO metodickou pomoc, poradenství, pravidelné poštovní i emailové rozesílky, semináře a další služby. Pokračovalo vydávání krajského bulletinu pro EVVO „Ekoton“. Nadále pokračovala také síť M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy), do které bylo ve školním roce zapojeno 63 základních a středních škol, a pro mateřské školy obdobná síť MRKVIČKA, do které bylo zapojeno 74 mateřských škol (počet je v obou případech stabilizovaný, meziročně se nezměnil). Zejména pro učitele ZŠ a SŠ uspořádal krajský koordinátor EVVO 17. krajskou konferenci KAPRADÍ. Konference s tématem „Příroda pod okny“ (školní zahrady a výuka v terénu) se konala 7. až 8. října 2016 v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury DOTEK v Horním Maršově. Zúčastnilo se jí cca 80 učitelů a dalších vzdělavatelů z různých organizací. Pro mateřské školy připravil krajský koordinátor EVVO 8. regionální setkání

¹ Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025, schválený usnesením vlády č. 652 ze dne 20. července 2016, http://www.mzp.cz/cz/statni_program_evvo_ep_2016_2025

² § 2 Zásady a cíle vzdělávání, odst. 2): „Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména (...) g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.“

³ Strategie VUR přijatá Evropskou hospodářskou komisí (2005): „VUR rozšiřuje pojem environmentálního vzdělávání, které stále více řeší širokou škálu témat v oblasti rozvoje. Environmentální vzdělávání by se mělo rozvíjet a doplňovat o jiné oblasti vzdělávání, a to integrujícím způsobem směřujícím ke vzdělávání pro udržitelný rozvoj.“

mateřských škol KAPRADÍČKO (9. 11. 2016), kterého se zúčastnilo 45 učitelů a lektorů výukových programů pro MŠ.

Sít středisek ekologické výchovy v Královéhradeckém kraji poskytuje školám širokou škálu ekologických výukových programů a to jak krátkodobých, tak pobytových. Největší objem ekologických výukových programů poskytuje SEVER na pracovištích v Hradci Králové a v Horním Maršově. Ve školním roce 2016/2017 uskutečnil přes 200 ekologických výukových programů, kterých se zúčastnilo přes 4 000 žáků všech typů škol, z toho 46 programů pobytových pro více než 1 060 žáků. Školy dále využívají programy dalších středisek ekologické výchovy v Královéhradeckém kraji: Vzdělávací a kulturní centrum Klášter Broumov, Centrum rozvoje Česká Skalice, Muzeum přírody Český ráj, Ekocentrum Orlice, A Rocha – Křesťané v ochraně přírody, Modrý dům – INEX-SDA Kostecké Horky, Dům pod jasanem Trutnov, NaturaServis, oddělení komunikace ZOO Dvůr Králové a pracoviště environmentální výchovy Správy KRNAP. Nabízené programy byly zaměřeny např. na poznávání a pochopení přírody a přírodních vztahů a vazeb, na mezilidské vztahy a fungování lidské společnosti, na stav životního prostředí, na postavení člověka v přírodě a jeho historický vývoj apod. Pro školní rok 2016/2017 vznikl v rámci krajské koordinace EVVO mj. i společný nabídkový katalog těchto programů. Mimo jiných témat byla část výukových programů v rámci tematické krajské kampaně „Čistá obec, čisté město, čistý kraj“ zaměřena na nakládání s odpady.

Školám, které mají zájem o dlouhodobou práci svých žáků zaměřenou na řešení různých problémů a témat, nabízel SEVER školní vzdělávací projekty. Největší tradici z nich v kraji má dlouhodobý celostátní program Škola pro udržitelný život⁴, zaměřený na propojení místně zakotveného učení s cíli udržitelného rozvoje, druhým významným celostátním programem rozvíjeným v kraji je program Ekoškola⁵. Další projekty pro školy byly ve školním roce 2016/2017 zaměřeny například na šetrný cestovní ruch („Školy pro šetrnou turistiku“) a využití školních zahrad („Hurá ven do přírodní zahrady“). Pracovalo se při nich mimo jiné metodou místně zakotveného učení, metodou dějové linie a metodou badatelského učení.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO byly realizovány odborné semináře pro pedagogy, vzdělávání a podpora pedagogických týmů, konference, specializační studium pro školní koordinátory EVVO a další. Ve spolupráci s dalšími organizacemi v ČR krajský koordinátor EVVO zahájil a realizoval významné projekty zaměřené na kolegiální podporu pedagogů financované z OP VVV, do nichž se zapojily ZŠ a MŠ v kraji i Univerzita Hradec Králové – „CIVIS – Zaostřeno na občanské kompetence“, „Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti“ a „Kolegiální podpora v síti Mrkvička“. V rámci projektu CIVIS proběhla 27. března 2017 na Univerzitě Hradec Králové konference k přípravě učitelů v oblasti VUR a EVVO.

Význam popsanych aktivit pro školy podtrhují výsledky tematického šetření ČŠI zaměřeného na oblast VUR, EVVO a globálního rozvojového vzdělávání⁶, provedeného v roce 2016 na vybraném vzorku škol i v Královéhradeckém kraji. Šetření mj. prokázalo význam ustavení a vzdělávání školních koordinátorů EVVO a význam spolupráce škol s organizacemi zaměřenými na EVVO a VUR pro kvalitu a rozvoji EVVO a VUR ve školách.

Vedle činností vykonávaných v rámci vlastního rozpočtu škol a dalších vzdělávacích institucí Královéhradecký kraj podporoval environmentální vzdělávání finančně příspěvky a granty na úseku

⁴ <http://www.skolaprozivot.cz/>

⁵ <http://www.ekoskola.cz/>

⁶ Tematická zpráva ČŠI Vzdělávání v globálních a rozvojových tématech v základních a středních školách, http://www.csicr.cz/html/TZ_globalni_rozvoj_temata/flipviewerexpress.html

životního prostředí. Pro rozvoj EVVO a VUR v kraji se podařilo krajskému koordinátorovi EVVO v sledovaném období získat také významnou podporu ze zdrojů mimo rozpočet kraje – vedle Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání i z programu Erasmus, SFŽP – Národního programu Životní prostředí, MŽP a České rozvojové agentury. EVVO podpořilo ve svých grantových programech také město Hradec Králové.

Významnou celostátní akcí bylo setkání zástupců krajských úřadů k problematice vzdělávání k udržitelnému rozvoji uspořádané Královéhradeckým krajem ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR ve dnech 23. – 24. března 2017 v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury DOTEK, Horní Maršov s tématem „Šetrný turismus a interpretace místního dědictví“.

Ve sledovaném období se v oblasti EVVO a VUR dařilo naplňovat naprostou většinu z 9 navrhovaných opatření DZ KHK 2016 v oblasti EVVO a VUR. Rezervy, na které je potřebné se soustředit v následujícím období, zůstávaly v těchto třech oblastech opatření Dlouhodobého záměru:

- intenzivnější podpora výuky v bezprostředním kontaktu s přírodou a reálným světem,
- podpora kvalitních programů a rozvoje kapacit VUR, EVVO a GRV i formou víceletých grantů a investiční podpory,
- naplánování využití prostředků OP VVV a Integrovaného regionálního operačního programu pro opatření ve VUR a EVVO v celoživotním vzdělávání (formálním i neformálním) prostřednictvím Regionálního akčního plánu, Krajského akčního plánu vzdělávání a Místních akčních plánů vzdělávání, začlenění opatření z oblasti VUR a EVVO do Regionálního akčního plánu a Krajského akčního plánu vzdělávání.

1.13.3 Multikulturní výchova a vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Jednou ze zásad, na nichž je založeno vzdělávání, je rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu nebo jiného postavení občana. Vzdělávání přitom pomáhá vyrovnávat se se vzrůstající národnostní a etnickou rozdílností doprovázenou někdy výrazně jinými kulturními zvyky.

Nehledě na účinnost reformy vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a systému podpůrných opatření od 1. 9. 2016 byl vzhledem k přechodnému období i nadále, např. v souvislosti s rozvojovými programy MŠMT, využíván termín „sociální znevýhodnění“.

V zájmu naplnění výše zmíněné zásady nediskriminace mohou na základních školách být pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých existuje předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj, zřizovány přípravné třídy. Pro školní rok 2016/2017 došlo k zásadní změně v právní úpravě těchto tříd. Zatímco v předchozím období byly přípravné třídy určeny minimálně pro 7 dětí se sociálním znevýhodněním, od 1. 9. 2016 šlo minimálně o 10 dětí, a to přednostně těch, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky, tedy nezralých pro zahájení povinné školní docházky, a nikoliv již jen sociálně znevýhodněných. Ve školách všech druhů byla zároveň vytvářena pracovní místa asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním.

Tabulka 71: Počty dětí v přípravných třídách

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet dětí
2015/2016	6	6	71
2016/2017	3	3	35

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015 a 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z tabulky 71 porovnávající školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- ve školním roce 2016/2017 klesl ve srovnání s rokem předchozím počet přípravných tříd na polovinu – otevření podléhá udělení souhlasu krajským úřadem, a tak se každoročně mění nejen celkový počet tříd, ale také školy, jimž byl souhlas udělen (Základní škola, Nový Bydžov, F. Palackého 1240, Základní škola, Jaroměř, Komenského 392 – v červenci 2017 sloučena s jinou školou zřizovanou KHK, Základní škola a Mateřská škola, Nechanice, okres Hradec Králové).

Ve sledovaném období MŠMT vyhlásilo rozvojový program umožňující školám, v nichž se vzdělávají žáci se sociálním znevýhodněním, žádat o dotaci na asistenty pedagoga pro tyto děti, žáky a studenty, a to v případě asistentů doporučených před 1. 9. 2016, tedy nefinancovaných v rámci systému podpůrných opatření.

Tabulka 72: Asistenti pedagoga pro děti a žáky se sociálním znevýhodněním

Období	Počet škol	Počet asistentů pedagoga	Výše přidělené dotace	Průměrná výše dotace na 1 úvazek a měsíc
2016 leden – srpen	35	103 (79,14)	9 511 398 Kč	11 100 Kč
2016 září – prosinec	37	102 (78,13)	4 698 750 Kč	11 099 Kč
2017 leden – srpen	30	87 (64,30)	7 650 168 Kč	11 108 Kč

Zdroj: MŠMT, OŠ KÚ KHK

Z výše uvedené tabulky porovnávající rok 2016 a část roku 2017 vyplývá:

- od září 2016 se začaly postupně snižovat počty podpořených škol a podpořených asistentů pedagoga, a to v důsledku postupné rediagnostiky dětí a žáků a změny financování asistentů pedagoga na systém podpůrných opatření,
- výše dotace připadající na jednoho asistenta při 100% úvazku na měsíc zůstávala stabilní.

Tabulka 73: Vzdělávání dětí, žáků a studentů podle státního občanství v roce 2015/2016

Druh školy	Počty dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím			
	celkem	ukrajinské	vietnamské	slovenské
Mateřské školy	212	73	65	24
Základní školy	526	176	87	125
Střední školy	272	97	33	57
Vyšší odborné školy	4	1	0	3
Celkem	1 014	347	185	209

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2015

Zdroj: MŠMT

Tabulka 74: Vzdelávání dětí, žáků a studentů podle státního občanství v roce 2016/2017

Druh školy	Počty dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím			
	celkem	ukrajinské	vietnamské	slovenské
Mateřské školy	237	77	77	22
Základní školy	594	201	113	134
Střední školy	285	117	31	54
Vyšší odborné školy	6	2	1	2
Celkem	1 122	397	222	212

Poznámka: údaje platné k 30. 9. 2016

Zdroj: MŠMT

Z výše uvedených tabulek za školní roky 2015/2016 a 2016/2017 vyplývá:

- ve školním roce 2016/2017 bylo na školách v Královéhradeckém kraji vzděláváno 1 112 dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím, přičemž tři nejčastěji zastoupená občanství – ukrajinské, vietnamské a slovenské – tvořila 74,1 % z celkového počtu vzdělávaných cizinců,
- oproti školnímu roku 2015/2016 vzrostl počet dětí, žáků a studentů s cizím státním občanstvím o 10,7 %, podíl tří nejčastěji zastoupených občanství o procento posílil.

Za účelem zajištění bezplatné jazykové přípravy k začlenění žáků, kteří jsou dětmi osoby s cizí státní příslušností, do základního vzdělávání OŠ KÚ KHK na základě předložené ekonomické rozvahy potřeby finančních prostředků zvýhodňoval a podporoval v kraji celkem 8 základních škol, jejichž seznam je zpřístupněn na webových stránkách kraje:

- Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Jiráskovo nám. 1166
- Základní škola, Jičín, 17. listopadu 109, příspěvková organizace
- Základní škola T. G. Masaryka Náchod, Bartoňova 1005
- Základní škola Rychnov nad Kněžnou, Javornická 1596
- Základní škola Gutha-Jarkovského Kostelec nad Orlicí
- Základní škola, Trutnov, Komenského 399
- Základní škola, Trutnov 2, Mládežnická 536
- Základní škola, Vrchlabí, Školní 1336

V individuálních případech např. základních škol se zhoršenou dopravní obsluhností OŠ KÚ KHK podporoval i jiné základní školy.

1.14 Účast škol v rozvojových a mezinárodních programech

Jak vyplývá z výročních zpráv jednotlivých organizací v KHK a sledování jejich činnosti zřizovateli, většina středních a vyšších odborných škol byla zapojena do jednoho nebo více národních a/nebo mezinárodních projektů. Díky mezinárodním projektům školy mohly své žáky, studenty a pedagogy posílat na smysluplné a dobře programově naplněné zahraniční stáže či vzájemné výměnné pobyty. Za tímto účelem vznikla mnohá partnerství škol nejen v rámci kraje, ale i v rámci celé Evropy či sousedních zemí. Jednalo se např. o projekty v rámci programu Erasmus+. Ty umožnily navázat gymnáziím a středním odborným školám mezinárodní spolupráci a významně tak zkvalitnit jazykovou

i profesní/odbornou přípravu žáků a studentů. Některým středním školám bylo umožněno věnovat se také tématice udržitelného rozvoje či fiktivního obchodování.

Na zlepšování podmínek vzdělávání nadaných a talentovaných žáků byl zaměřen rozvojový program Excellence středních škol, v němž byla nejméně zastoupena a finančně podpořena gymnázia. Finanční prostředky z tohoto projektu byly určeny na odměny pedagogů, kteří se na odborné přípravě těchto nadaných a talentovaných žáků podíleli.

Řada středních škol byla ve sledovaném období partnerem projektu Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Královéhradeckém kraji realizovaného v rámci OP VK. Cílem tohoto projektu bylo zkvalitnění a modernizace výuky přírodovědných a technických oborů na školách v Královéhradeckém kraji a zvýšení motivace žáků nejen středních, ale i základních škol ke studiu těchto oborů. V rámci tohoto projektu školy vybudovaly či zrekonstruovaly odborné učebny fyziky, chemie a biologie, nakoupily pomůcky pro výuku, nabízely žákům činnost v přírodovědně a technicky zaměřených kroužcích či realizovaly odborné exkurze apod.

V oblasti odborného vzdělávání byl rok 2015 i 2016 zaměřen na podporu průmyslu, technického vzdělávání a rozvoje řemesel s cílem zvýšit zájem zejména dětí, žáků a studentů o technické obory a řemesla. Podpora se zaměřovala na spolupráci škol se strategickými partnery, tj. oborovými organizacemi a potenciálními zaměstnavateli. Z rozpočtu jednotlivých projektů školy zkvalitňovaly a modernizovaly materiálně technické vybavení, pořizovaly výukové pomůcky, vybavení a zařízení (strojová, IT apod.). Využívaly moderní aktivizační prostředky pro výuku odborných předmětů a zaváděly a rozvíjely nové vyučovací metody. V oblasti celoživotního vzdělávání školy realizovaly velké množství vzdělávacích programů, z nichž převážná část byla financována z prostředků ESF.

Přehled rozvojových programů MŠMT, do kterých se zapojily školy v Královéhradeckém kraji, a využití finanční prostředky podle zřizovatelů jsou uvedeny v příloze výroční zprávy č. 1, tabulka 1.b až 1.d.

1.15 Realizace projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji

Cílem projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji (dále jen „KAP“) je zlepšení řízení škol, rozvoj hodnocení kvality vzdělávání a plánování strategických kroků vedoucích ke zvýšení kvality vzdělávací soustavy kraje i jednotlivých škol. KAP mimo jiné umožní plánovat, koordinovat a sledovat tematické intervence v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a v Integrovaném regionálním operačním programu ve shodě s dlouhodobými potřebami a prioritami kraje a škol v území.

Projekt je realizován v období od 1. 2. 2016 do 31. 1. 2022 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, prioritní osa 3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání.

Ve školním roce 2016/2017 probíhalo setkávání členů realizačního týmu za účelem tvorby dokumentu KAP, zejména návrhové části a prioritizace. Všechny části dokumentu KAP byly představeny na společném setkání odborných platforem. 12. 12. 2016 byl dokument KAP projednán na Pracovní skupině Vzdělávání a doporučen ke schválení Regionální stálou konferencí KHK. 16. 1. 2017 proběhlo jednání RSK, kde byl dokument KAP schválen a následně odeslán na MŠMT. Pracovní skupina pro schvalování KAP jej schválila dne 24. 2. 2017 bez připomínek. Dokument KAP KHK včetně všech příloh je dostupný na <http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=1876>.

V návaznosti na vyhlášení výzev IROP č. 56 a 57 Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání v listopadu 2016 byla provedena aktualizace Rámce pro podporu investic do infrastruktury. Aktualizace Souhrnného Rámce pro investice do infrastruktury za všechny zřizovatele byla schválena 14. 2. 2017 Regionální stálou konferencí.

V dubnu 2017 byly zahájeny aktivity projektu zaměřené na zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků působících především na středních a vyšších odborných školách v Královéhradeckém kraji. 27. 4. 2017 proběhlo setkání na téma Matematická gramotnost a Polytechnické vzdělávání. Ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové byly představeny moderní pokusy ve fyzice, praktické ukázky v chemii, ukázky práce s ICT v matematice nebo ukázky aktivizujících prvků a metod v hodinách biologie. 19. 6. 2017 se uskutečnila první část workshopu Elektronický podpis a šifrování dat. Účastníci workshopu byli seznámeni se základními pojmy a operacemi. Dále probíhaly přípravy k dalším akcím: workshop z cyklu Digitální technologie ve stavebnictví a ve spolupráci s MAP Jaroměř, Broumov a Náchod probíhala příprava konference Učení pro život.

Příprava projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji I (dále jen „I-KAP“)

V listopadu 2016 byla zahájena příprava implementačního projektu, kterým budou naplněny cíle jednotlivých tematických intervencí KAP. Zahájení projektu bylo naplánováno na 1. 1. 2018, maximální celková doba realizace je 3 roky. Alokace určená pro Královéhradecký kraj je 96 969 100,00 Kč. Výzva pro kraje byla vyhlášena 12. 6. 2017.

Příjemcem bude Královéhradecký kraj, partnery projektu budou Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje, Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje, Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, dalšími partnery budou střední školy v Královéhradeckém kraji.

Aktivitami projektu budou Podpora kariérového poradenství, Podpora společného vzdělávání, Podpora polytechnického a odborného vzdělávání, Podpora čtenářské a matematické gramotnosti.

2. Ekonomika a péče o majetek

V přenesené působnosti kraje v roce 2017 OŠ KÚ KHK rozepisoval a přiděloval finanční prostředky právníkům osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které jsou zřízeny KHK, obcemi v působnosti KHK nebo soukromou osobou. Tato kompetence je ve většině případů vymezena v ustanoveních §§ 160-163 školského zákona. V oblasti financování školství nedošlo k legislativním změnám, které by ovlivnily základní principy financování v tomto roce (přijaté změny školského zákona se uplatní až od r. 2019). V průběhu celého roku nabíhalo finanční zabezpečení podpůrných opatření ve výuce žáků se specifickými vzdělávacími potřebami dle vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Převážná část dotací byla určena na tzv. přímé výdaje na vzdělávání - na mzdové prostředky, na náklady, na odvody do sociálních a zdravotních fondů a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí zdravotně postižených, na výdaje na učební pomůcky a dále na výdaje na učebnice a školní potřeby, pokud se žákům poskytují bezplatně, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a činnosti, které souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání. Výše této neinvestiční dotace byla 5 112 476,289 tis. Kč, z toho 3 694 860,417 tis. Kč na mzdy.

Přímé výdaje na vzdělávání pro krajské a obecní školství byly kraji přiděleny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy normativně podle počtu dětí a žáků prostřednictvím republikových normativů. V průběhu roku byl rozpočet kraje každý měsíc upravován s ohledem na financovaná podpůrná opatření ve vzdělávání v obecním a krajském školství. Těmto školám a školským zařízením jsou prostředky OŠ KÚ KHK rozepisovány prostřednictvím krajských finančních normativů. V průběhu roku byly prováděny individuální úpravy, zejména rozpisy prostředků uvolňovaných na zabezpečení podpůrných opatření ve vzdělávání ve školách a školských zařízeních.

Finanční zabezpečení krajských a obecních škol a školských zařízení v roce 2017 bylo komplikované zejména v oblasti středního a speciálního školství. Důvodem byl pokračující pokles počtu žáků, dále pak skutečnost, že MŠMT od 1. 9. 2017 přestalo finančně zohledňovat nová realizovaná podpůrná opatření ve speciálních školách. Zvýšení tarifů pracovníků školství od 1. 7. 2017 a 1. 11. 2017 bylo pokryto finančními prostředky z k tomu určených rozvojových programů MŠMT.

Celkový počet zaměstnanců financovaných ze státních dotací byl ze strany MŠMT stanoven prostřednictvím dílčích ukazatelů. Výsledný limit pro rok 2017 činil 11 886,47 průměrných přepočtených zaměstnanců z dotace na přímé NIV, k tomu byly navíc další úvazky zaměstnanců kryty z dotací rozvojových programů MŠMT. Skutečný počet zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu vč. ESF byl 12023,308, z toho 108,065 bylo hrazeno z ESF. Limit zaměstnanců byl díky navýšování počtu zaměstnanců prostřednictvím rozvojových programů s malou rezervou dodržen. Limit pro rok 2016 byl nižší: 11 692,59 zaměstnanců (v r. 2017 normativní limit 11 710,7 zaměstnanců byl postupně navýšován s ohledem na financovaná podpůrná opatření ve výuce).

Rozvojovými programy MŠMT byly řešeny specifické tituly. Mezi finančně nejvýznamnější v roce 2017 patřily tyto rozvojové programy:

- zvýšení platů pedagogických pracovníků a nepedagogických zaměstnanců regionálního školství (dopad úpravy platné od 1. 11. 2017) 103 664,258 tis. Kč
- zvýšení platů nepedagogických zaměstnanců regionálního školství (dopad úpravy platné od 1. 7. 2017) 31 534,037 tis. Kč
- rozvojové programy na podporu odborného vzdělávání ve středních školách pro rok 2017: 11 813,48 tis. Kč

- asistenti pedagogů pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním: 8 923,387 tis. Kč (modul B - krajské, obecní i soukromé školy)
- financování asistentů pedagogů pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením v soukromých školách (modul A): 7 372,529 tis. Kč
- podpora navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních 7 152,571 tis. Kč

Vyčíslené údaje představují celkový přidělený objem dotací, po odpočtu realizovaných vratek nečerpaných dotací zaslaných zpět MŠMT v r. 2017.

Přehled oblastí podpořených rozvojovými programy a příslušných finančních objemů v r. 2017 je uveden v tabulkách Přílohy 1. (tabulka č. 1.a, 1.b).

V samostatné působnosti kraje odvětví školství KHK (kap. 14) zajišťovalo zejména financování provozních výdajů školských subjektů zřízených KHK. Financování reprodukce majetku kraje svěřeného těmto organizacím je v kompetenci investičního odboru (kap. 21 - investice a evropské projekty a kap. 50 – Fond rozvoje a reprodukce).

Běžné výdaje z rozpočtu kraje na podporu práce s dětmi a mládeží, tělovýchovy, soutěží byly v průběhu roku 2017 hrazeny ze samostatné rozpočtové kapitoly 09 – volnočasové aktivity. Jejich finanční objem z rozpočtu kraje představoval částku 9 715,35 tis. Kč v ostatních běžných výdajích, 90,0 tis. Kč v ostatních kapitálových výdajích a 60,0 tis. Kč na neinvestiční transfery obcí. K tomu 1 373,0 tis. Kč činila dotace ze státního rozpočtu na soutěže.

Rekapitulace celkového rozpočtu odvětví školství k 31. 12. 2017, včetně krajských prostředků a dotací obdržaných v r. 2017 pro školy a školská zařízení od státu, je obsažena v Příloze 1 (tabulka č. 1.a). Údaje označené zkratkou SR představují dotace ze státního rozpočtu. Pro srovnání jsou v tabulce č. 1.a přílohy ekonomické části vyčísleny i objemy roku 2016 a 2015. V tabulkách s rekapitulací rozpočtu školství jsou odečteny vratky nečerpaných dotací, vrácených v průběhu roku na účet MŠMT.

V tabulkách č. 1.b, 1.c a 1.d jsou blíže zachyceny prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu v členění dle zřizovatele škol a školských zařízení.

V příloze 2 přikládáme celkový přehled rozpočtovaných přímých výdajů na vzdělávání v členění dle jednotlivých typů škol a školských zařízení. Výdaje jsou rozlišeny dle zřizovatele na krajské a obecní subjekty (soukromé školy jsou financovány odlišně).

Přílohy 3 – 5 jsou zaměřeny na skutečné čerpání mzdových prostředků, počty zaměstnanců a úroveň jejich odměňování. Mzdy a související zákonné odvody tvoří převážnou část výdajů odvětví školství. Ke zpracování jednotlivých přehledů byly použity sumáře z výkazů P1-04 jednotlivých organizací za 1. - 4. čtvrtletí příslušného kalendářního roku (oddíl V. výkazu). Do tabulek jsou zahrnuty pouze údaje o školách a školských zařízeních zřizovaných krajem a obcemi.

Tabulkové přehledy obsažené v přílohách ekonomické části výroční zprávy jsou společné pro jednotlivé následující oddíly textu, obsahující komentář ke školám a školským zařízením v členění dle jednotlivých zřizovatelů.

2.1 Výdaje na školy a školská zařízení zřízené krajem

Přímé výdaje hrazené prostřednictvím krajských normativů

V krajském školství bylo financování nadále velmi negativně ovlivněno pokračujícím poklesem počtu žáků středních a speciálních škol, došlo k útlumu činnosti VOŠ. Změny výkonů rozhodných pro rozpočet dotace r. 2017 z MŠMT: pokles výkonů středních škol o 1,41 % a výkonů VOŠ o 11,5 % oproti výkonům pro rozpis rozpočtu r. 2016. Pro oba roky byli do výkonů v rozpisu rozpočtu republikovými normativy

z MŠMT započtení žáci denního nástavbového studia. Pokles žáků v září 2017 nadále pokračoval a byl zohledněn v aktualizovaném rozpočtu jednotlivých škol.

Výše dotací na přímé výdaje na vzdělávání krajských subjektů v roce 2017 činila 1 601 096,053 tis. Kč, tj. o 87,668 mil. Kč více než v r. 2016. Z toho 22,873 mil. Kč bylo rozepsáno na podpůrná opatření ve výuce.

Struktura závazných ukazatelů je uvedena v Příloze 1 (tabulka 1.b) – ÚZ 33 353.

Členění rozpočtovaných přímých výdajů na vzdělávání dle jednotlivých typů škol a školských zařízení je obsaženo v Příloze 2.

Vývoj počtu zaměstnanců hrazených ze státní dotace (zejména na přímé NIV)

Z údajů o počtu zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu vč. ESF ve výkazech Škol P1-04 vyplynulo, že oproti roku 2016 došlo ke snížení pouze o 12,34 celoročně přepočtených zaměstnanců (tj. pokles o 0,34 %). Důvodem je nárůst úvazků spojený s poskytovanými podpůrnými opatřeními ve výuce.

Tabulka 75: Počty zaměstnanců ve školách a školských zařízeních zřizovaných KHK v letech 2015-2017

	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2017	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2016	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2015	Meziroč. snížení počtu zaměst. 2017-2016
Celkem	3660,97	3679,708	3761,278	-18,738
- ze stát. rozp.	3572,071	3584,411	3678,368	-12,34

Zdroj: sumáře výkazů Škol P1-04 oddíl I (organizace odměňující formou platu)

Změny úvazků od září 2017 se promítly v přepočtu na celý rok z jedné třetiny své velikosti.

Bližší údaje o odměňování a počtech zaměstnanců jednotlivých druhů škol a školských zařízení v roce 2017 jsou uvedeny v Přílohách 3 - 5.

Provozní výdaje a další ukazatele z rozpočtu kraje

Celkové neinvestiční příspěvky, poskytnuté z rozpočtu KHK subjektům vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, jejichž zřizovatelem je KHK, činily v roce 2017 částku 377 999,77 (na provoz, mimořádné účelové příspěvky), z toho příspěvky na provozní výdaje a odpisy z kapitoly školství 375 622,77 tis. Kč (v r. 2016 celkem z kap. školství 364 766,61 tis. Kč).

K tomuto byly navíc poskytnuty finanční prostředky z Fondu rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje na opravy a údržbu (dále FRR, viz níže).

V roce 2017 byl celkový objem neinvestičních prostředků pro příspěvkové organizace školství z rozpočtu kraje ve srovnání s rokem 2016 vyšší o 9 091,62 tis. Kč (v r. 2016 objem včetně prostředků na grantové projekty bez FRR činil 368 908,15 tis. Kč). Samotné příspěvky na provoz kryté z rozpočtu odvětví školství byly v r. 2017 vyšší o 10 856,16 tis. Kč než v r. 2016. Zásadní podíl na tom měly prostředky poskytované na řešení specifických požadavků škol.

V průběhu roku 2017 byly řadě organizací z rozpočtu kraje poskytnuty finanční prostředky určené k řešení specifických požadavků. Za nejvýznamnější považujeme následující aktivity:

- podpora polytechnického vzdělávání ve středních školách zřízených krajem (příspěvek neinvestiční, popř. i investiční) – uvolněny 2 000 tis. Kč,
- obnova vybavení ubytovacích kapacit a doplnění nastavitelného nábytku ve školách ve výši 9 000 tis. Kč,

- obnova výpočetní techniky v učebnách středních škol ve výši 7 500 tis. Kč a ve školských poradenských zařízeních 600 tis. Kč. Tato velmi potřebná aktivita byla podpořena v roce 2017 nově.
- posílení odměňování učitelů odborných předmětů v oborech skupin oborů 23 strojírenství a 26 elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika u středních škol KHK. V roce 2017 bylo finančně pokryto z výsledku hospodaření částkou 13 400 tis. Kč (v r. 2016 částkou 10 000 tis. Kč).

Ostatní rozpočtované běžné výdaje školství představovaly objem 2 056,52 tis. Kč, z toho částka 387,79 tis. Kč byla zaplácena krajem na nájemné.

Organizacím byl stanoven odvod z fondu investic v celkové výši 43 763,0 tis. Kč (standardně při rozpisu rozpočtu pro rok 2016 byly odvody napočteny ve výši 90 % odpisů).

Kapitálové příjmy z prodeje nemovitého majetku kraje ve školství, zapojené v r. 2017 do rozpočtu školství, činily 430,0 tis. Kč. Tyto prostředky navýšily rozpočet Fondu rozvoje a reprodukce KHK pro školství.

Investiční a neinvestiční výdaje v oblasti péče o majetek kraje

Akce v oblasti péče o nemovitý majetek kraje, svěřený školám a školským zařízením, byly finančně řešeny zejména z Fondu rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje.

Celkový finanční objem, rozpočtovaný pro odvětví školství ve Fondu rozvoje a reprodukce KHK v závěru roku 2017, představoval částku 136 051,44 tis. Kč – ve srovnání s předchozími roky je to více (v roce 2016 114 148,93 tis. Kč, v roce 2015 84 377,07 tis. Kč, v roce 2014 celkem 69 242,7 tis. Kč, v roce 2013 celkem 63 203,4 tis. Kč, v roce 2012 celkem 84 357,0 tis. Kč). Z tohoto objemu bylo schváleno 55 878,10 tis. Kč na investiční transfery příspěvkovým organizacím, 59 543,35 tis. Kč na neinvestiční transfery PO. Částka 867,5 tis. Kč byla ve FRR vyčleněna na běžné výdaje, 19 681,5 tis. Kč na kapitálové výdaje kraje pro školství (objem akcí, kdy kraj byl investorem). Rok 2017 lze tak z pohledu výše prostředků ve FRR hodnotit za příznivější než předchozí roky. V důsledku vysokých odvodů z fondů investic příspěvkových organizací nadále přetrvávala jejich omezená schopnost řešit drobnou údržbu ze svých vlastních prostředků.

Vedle FRR pak ve značné míře byly vynakládány prostředky na akce spolufinancované z evropských fondů, zejm. z OP Životní prostředí. K tomuto bylo v rozpočtu kap. 21 - investice a evropské projekty po 5. změně rozpočtu kraje na kofinancování a předfinancování vyčleněno 70 565,79 tis. Kč na investice a 346,73 tis. Kč na neinvestice (v roce 2016 21 367,05 tis. Kč na investice a 821,86 tis. Kč na neinvestice, v roce 2015 109 211,9 tis. Kč na investice a 1 725,67 tis. Kč na neinvestice, v roce 2014 celkem 91 312,6 tis. Kč na investice a 10 900,5 tis. Kč na neinvestice, v roce 2013 v rozpočtu 149 862,8 tis. Kč na investice a na neinvestice 2 070,2 tis. Kč). Větší část těchto prostředků, která byla vynaložena na předfinancování projektů, se postupně vrací do rozpočtu kraje po obdržení dotací z fondů.

Částka 1 634,3 tis. Kč byla na investice vynaložena přímo z rozpočtu školství. Do kap. 14 byly v závěru roku přiděleny i investiční prostředky na kofinancování a předfinancování připravovaného projektu I-KAP ve výši 16 980,0 tis. Kč.

V rámci investic do rozšíření strategické průmyslové zóny Solnice – Kvasiny bylo v roce 2017 vynaloženo 65 437 tis. Kč (z toho 60 916 tis. Kč státní dotace) na akci Modernizace Vyšší odborné školy a Střední průmyslové školy, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166 – I. etapa a na aktualizaci projektové dokumentace pro navazující II. etapu.

I přes vynaložené prostředky potřeba péče o majetek kraje a z toho vyplývající požadavky školských subjektů výrazně převyšují možnosti rozpočtu kraje.

Výdaje na rozvojové a dotační programy u krajských subjektů

Krajské školy a školská zařízení se v roce 2017 zapojily do řady rozvojových programů vyhlášených MŠMT. Oblasti podpory a přidělené finanční objemy jsou uvedeny v Příloze 1 (tabulka 1.b). Z rozvojových programů MŠMT byly financovány všechny zde vyčíslené dotační tituly mimo ÚZ 33353. Na mimořádné účelové příspěvky na drobné projekty krajských škol pro vzdělávání a prevenci bylo z rozpočtu kraje poskytnuto 969,0 tis. Kč, pro oblast volnočasových aktivit a sportu 514,0 tis. Kč.

Na financování podpory středního vzdělání s výučním listem v oborech strojírenských, elektrotechnických a stavebních bylo v r. 2017 z prostředků kraje dle vyúčtování krajských škol vynaloženo 5 803,95 tis. Kč (5 664,25 tis. Kč v roce 2016, 5 548,0 tis. Kč v roce 2015, 5 300,2 tis. Kč v roce 2014). Podporu školy obdržely formou účelového příspěvku na provoz pro období leden – červen 2017 a září – prosinec 2017.

2.2 Výdaje na školy a školská zařízení zřizované obcemi

Přímé výdaje hrazené prostřednictvím krajských normativů

Pro financování škol a školských zařízení, zřízených obcemi, byly i pro rok 2017 v oblasti mzdových prostředků klíčové změny výkonů rozhodných pro rozpočet: celkový pokles výkonů v mateřských školách o 2,77 % a nárůst výkonů základních škol o 2,38 % oproti výkonům pro rozpis rozpočtu r. 2016. V září 2017 došlo k dalšímu poklesu počtu dětí v MŠ a nárůstu počtu žáků ZŠ.

Úroveň finančního zabezpečení mezd v obecním školství byla vzhledem k nárůstu výkonů lepší než ve školství krajském. V oblasti ostatních neinvestičních výdajů byla situace též stabilní.

Z rezerv v rámci dotace na přímé NIV bylo nutno dofinancovat závazné zvýšení překryvů úvazků pedagogických pracovníků v MŠ od 1. 9. 2017 (MŠMT v rozpis dotace nezohlednilo).

Výše dotací na přímé výdaje na vzdělávání obecních subjektů v roce 2015 činila 3 511 380,236 tis. Kč (o 374,860 mil. Kč více než v r. 2016). Z toho 93,00 mil. Kč bylo rozepsáno na podpůrná opatření ve výuce. Struktura závazných ukazatelů je uvedena v Příloze 1 (tabulka 1.b) – ÚZ 33 353.

Členění rozpočtovaných přímých výdajů na vzdělávání dle jednotlivých typů škol a školských zařízení je obsaženo v Příloze 2.

Vývoj počtu zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu (včetně dotace na přímé NIV)

Z údajů o počtu zaměstnanců hrazených ze státního rozpočtu vč. ESF ve výkazech Škol P1-04 vyplynulo, že proti r. 2016 došlo ke zvýšení o 342,125 celoročně přepočtených zaměstnanců (tj. nárůst o 4,22 %).

Tabulka 76: Počty zaměstnanců ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi v letech 2015-2017

	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2017	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2016	Prům. přep. počet zaměstnanců v r. 2015	Meziroč. změna počtu zaměst. 2017-2016
celkem	8688,79	8353,679	8214,572	+335,111
- ze stát. rozp.	8451,237	8109,112	7977,730	+342,125

Zdroj: sumáře výkazů Škol P1-04 oddíl I (organizace odměňující formou platu)

Změny souvisí zejména s pokračujícím nárůstem počtu žáků v základních školách a školních družinách a množstvím realizovaných podpůrných opatření ve vzdělávání, spojených s nárůstem úvazků zaměstnanců.

Bližší údaje o odměňování a počtech zaměstnanců jednotlivých druhů škol a školských zařízení jsou uvedeny v Přílohách 3 - 5.

Výdaje na rozvojové programy a granty u subjektů zřízených obcemi

Tituly a prostředky přidělené ze státní dotace od MŠMT v roce 2017 školám a školským zařízením, zřízeným obcemi, jsou uvedeny v Příloze 1 (tabulka 1.b). Z rozvojových programů MŠMT byly financovány všechny zde uvedené dotační tituly mimo ÚZ 33353. Prostředky na projekty z OP VK, dotace na preventivní programy a dotace na podporu informačních center pro mládež jsou průtokovou dotací, z tohoto důvodu se u obecních škol do rozpočtu kraje nezahrnují (bilance v tab. 1.a zachycuje údaje rozpočtované krajem).

Objem dotace převedený v roce 2017 na realizaci projektů z OP VVV obecních škol činí 152 131,248 tis. Kč. Vzhledem k charakteru dotace však není zahrnut v rozpočtu kraje.

Z grantových programů pro školství a prevenci z rozpočtu KHK bylo školám zřízeným obcemi přiděleno 1323,0 tis. Kč, z prostředků pro volnočasové aktivity a sport 499,0 tis. Kč.

2.3 Výdaje na soukromé školy a školská zařízení

Převážnou část prostředků, poskytovaných ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu kraje soukromým školám a školským zařízením, tvoří dotace dle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších právních předpisů (ÚZ 33155). Z dotace MŠMT byla soukromým školám krajem poskytnuta částka 255 651,218 tis. Kč (v roce 2016 dotace 209 934,9 tis. Kč, v roce 2015 to bylo 193 073 tis. Kč). Objem rozpočtu dotace soukromých škol se zvýšil i z důvodu nárůstu počtu financovaných subjektů a velkého množství financovaných podpůrných opatření ve vzdělávání.

Soukromé školy a školská zařízení se v roce 2017 též zapojily do řady rozvojových programů vyhlášených MŠMT. Oblasti podpory a přidělené finanční objemy z dotací ze státního rozpočtu od MŠMT jsou uvedeny v Příloze 1 (tabulka 1.b).

Z programu podpory středního vzdělání s výučním listem v oborech strojírenských, elektrotechnických a stavebních bylo v roce 2017 z prostředků kraje čerpáno jednou školou 276,6 tis. Kč (v r. 2016 celkem 244,3 tis. Kč v r. 2015 celkem 247,5 tis. Kč).

Z grantových programů pro školství a prevenci z rozpočtu kraje bylo přiděleno 69,0 tis. Kč, z prostředků na volnočasové aktivity v tomto roce prostředky nebyly čerpány.

2.4 Struktura rozpočtu dotace na přímé výdaje na vzdělávání dle jednotlivých druhů škol a školských zařízení

Rozdělení dotace na přímé výdaje na vzdělávání mezi školy a školská zařízení v členění dle jednotlivých typů a zřizovatelů v letech 2015-2017 je uvedeno v Příloze 2.

Tabulka zachycuje podíl jednotlivých typů škol a školských zařízení na celkovém objemu NIV celkem i meziroční vývoj.

Rekapitulace tabulkových příloh ekonomické části

Příloha č. 1

Rozpočet odvětví školství a navazujících kapitol rozpočtu Královéhradeckého kraje pro roky 2015-2017 (tab. č. 1.a)

Rozdělení dotací poskytnutých kraji z MŠMT v roce 2017, 2016, 2015 dle zřizovatelů škol a školských zařízení (tab. č. 1.b – 1.d)

Příloha č. 2

Rozdělení objemu neinvestiční dotace na přímé výdaje na vzdělávání dle jednotlivých druhů škol a školských zařízení v roce 2015, 2016, 2017 (tabulka č. 2)

Příloha č. 3:

„Počty zaměstnanců a mzdové prostředky za školy a školská zařízení zřizované krajem, obcemi, krajem a obcemi celkem v roce 2017“ (tab. č. 3. a – 3. c)

V tabulkách jsou uvedeny příslušné počty zaměstnanců a vyplacené mzdové prostředky v členění dle typu školy nebo školského zařízení. Jde o údaje o celkovém počtu zaměstnanců a vyplacených mzdách, bez ohledu na způsob odměňování a zdroje financování.

Průměrné platy zaměstnanců škol a školských zařízení zřizovaných krajem a obcemi v roce 2017 (tab. 3.d).

Jde o celkové platy propočtené bez ohledu na způsob odměňování a zdroj financování. Opět je zachováno členění na jednotlivé typy škol a zařízení.

Příloha č. 4 a 5:

V těchto přílohách jsou uvedeny srovnatelné údaje za roky 2016 a 2015.

3. Závěry Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji za školní rok 2016/2017

V oblasti předškolního vzdělávání pokračuje trend úbytku dětí. I přes pokles počtu dětí předškolního věku byla udržena stávající síť mateřských škol v kraji, nižší počet dětí měl vliv na snížení průměrného počtu dětí ve třídách mateřských škol a snížení přepočtených úvazků učitelek mateřských škol.

Celkem nebylo vyhověno 675 žádostem o přijetí k předškolnímu vzdělávání, což je o 382 méně než v předcházejícím školním roce. Výsledný počet nepřijatých dětí je ve skutečnosti ještě o něco nižší, protože rodiče své děti přihlašují do více mateřských škol. Počet odvolání proti rozhodnutí ředitele o nepřijetí k předškolnímu vzdělávání se oproti předcházejícímu školnímu roku opět snížil.

V oblasti základního vzdělávání se KHK v souladu s DZ KHK 2016 zaměřoval na podporu společného vzdělávání na základních školách – integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu a poskytoval ekonomickou podporu zřizování pozic asistentů pedagogů mimo systém podpůrných opatření s normovanou finanční náročností pro individuálně integrované žáky, zejména s těžkým zdravotním postižením v základních školách zřizovaných obcemi. Dále KHK spolupracoval s MŠMT při zajištění účelově vázaných finančních prostředků pro činnost těchto asistentů pedagoga v soukromých školách. V případě potřeby poskytoval metodickou pomoc obcím, které uvažovaly o změně organizace školy, sloučení či zrušení školy z důvodů nízkého počtu žáků. Pokračování těchto aktivit v dalších letech bude značně ovlivněno probíhající rediagnostikou žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich vstupem do systému podpůrných opatření.

V oblasti středního vzdělávání se počet středních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení nezměnil. Z celkového počtu 86 středních škol právě 3 střední školy (soukromé) nevykonávaly svoji činnost a nevzdělávaly žádné žáky (Střední škola hotelnictví a podnikání SČMSD, Hronov, s.r.o., CZECH SALES ACADEMY – vyšší odborná škola a střední škola s.r.o., CZECH SALES ACADEMY Trutnov – střední odborná škola s.r.o.). Počet nabízených míst výrazně přesahoval počet uchazečů, kteří mohli do středního školství vstoupit. Celkové počty žáků se ustálily na dlouhodobém minimu.

V oblasti přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou středních škol byla nově zavedena jednotná zkouška, která obsahovala písemný test z českého jazyka a literatury a písemný test z matematiky a jejích aplikací. Jednotná přijímací zkouška se vztahovala pouze na 1. kolo přijímacího řízení. Minimální bodová hranice nutná pro přijetí nebyla centrálně stanovena.

Nadále byla Královéhradeckým krajem vyplácena finanční podpora žákům vzdělávajícím se ve vybraných oborech středního vzdělání s výučním listem. Od 1. 9. 2016 byly do tohoto systému zařazeny další tři obory vzdělání (chemik, krejčí a lesní mechanizátor) a počet vybraných oborů se tak zvýšil na 25. Ve školním roce 2016/2017 mohlo být podpořeno více než 1 500 žáků při splnění podmínek, které má každá škola stanoveny ve směrnici.

Na základě spolupráce Královéhradeckého kraje a Krajské hospodářské komory Královéhradeckého kraje se konal druhý ročník Presentace středních škol a zaměstnavatelů. Akce se konala ve všech okresních městech kraje a setkala se s velkou odezvou ze strany škol, firem a zejména žáků a jejich rodičů. Veřejnost se prostřednictvím prezentací seznámila s nabídkou více než stovky středních škol a také více než šedesátky zaměstnavatelů, kteří působí zejména na území Královéhradeckého kraje. Celkem se podařilo přilákat bezmála 24 500 návštěvníků. Nově proběhla v rámci prezentací i burza pracovních příležitostí. Součástí prezentace v Hradci Králové bylo předání ocenění „Škola firmě a Firma škole 2016“ pro nejlépe spolupracující firmy a střední školy.

V oblasti vyššího odborného vzdělávání vzrostl počet škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení o jednu. Ve školním roce 2016/2017 opět poklesl zájem o studium v denní formě i v ostatních formách vzdělávání. Na rozdíl od předchozích let se výrazně se snížil procentní podíl studentů, kteří předčasně opouští školu po absolvování 1. ročníku.

V oblasti vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami došlo ve sledovaném období k zásadním legislativním změnám. Ve speciálních třídách došlo opět k úbytku počtu žáků s lehkým mentálním postižením a závažnými vývojovými poruchami učení. V mateřských školách bylo nejvíce dětí se zdravotním postižením zařazeno do speciálních mateřských škol (40 %) a jejich nejčastějším postižením byly vady řeči (59 %). Nejvíce žáků se zdravotním postižením v základních školách bylo vzděláváno formou jejich individuální integrace v běžných třídách (70 %) a nejrozšířenějším postižením byly vývojové poruchy učení. Počty nadaných žáků se držely na loňské úrovni.

V oblasti poradenských služeb došlo v souvislosti se zavedením společného vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP k velkému nárůstu práce a administrativy. Služby v kraji nově zajišťovalo 7 speciálně pedagogických center a jedna pedagogicko-psychologická poradna ve svých pěti pobočkách. Ve dvou okresech (Jičín, Rychnov nad Kněžnou) bylo zřízeno pracoviště SPC, poskytující služby pro klienty s vadami řeči. Počty klientů školských poradenských zařízení se meziročně příliš nezměnily.

V oblasti základního uměleckého vzdělávání byl v rámci KHK dodržen nejvyšší povolený počet žáků. Stabilizace kapacit základních uměleckých škol v kraji byla i nadále prioritou.

V oblasti školských účelových zařízení nedošlo k žádným významným meziročním změnám. U všech organizací i přes ekonomické problémy zůstává zachován jejich rozsah nabízených služeb a poslání.

Hlavní cíle a opatření v **oblasti volnočasových aktivit** byly v roce 2017, v souladu s DZ KHK 2016 a Záměrem rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji, naplňovány zejména prostřednictvím finanční podpory projektů podpořených v rámci krajských dotačních programů, které pokrývají velkou část oblasti činnosti zejména NNO. V roce 2017 byla z krajského rozpočtu podporována celoroční činnost NNO, pořádání akcí pro děti a mládež, táborová činnost, mezinárodní spolupráce, vzdělávání vedoucích a dalších dobrovolných pracovníků, ale i obnova a údržba materiálně technického vybavení, či rekonstrukce a modernizace objektů a zařízení využívaných pro volný čas dětí a mládeže. V rámci regionálních aktivit byly podporovány nejenom soutěže a přehlídky vyhlašované MŠMT ČR a jejich organizování, ale i spolupráce s místními neziskovými organizacemi přímo v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje. V prvním čtvrtletí roku 2017 byl realizován III. ročník Oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží v Královéhradeckém kraji „Zlatá koruna Královéhradeckého kraje“ a předáno ocenění vybraným dobrovolníkům. V závěru roku ve spolupráci s dalšími partnery byla organizačně podpořena Celostátní konference pracovníků domovů mládeže.

V oblasti tělovýchovy a sportu byly cíle a opatření stanovené v DZ KHK 2016 a Záměrem rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji plněny v průběhu celého roku 2017. Prostřednictvím krajských dotačních programů a individuálních dotací bylo finančně podporováno široké spektrum aktivit sportovních organizací i dalších subjektů. Např. byly podpořeny aktivity v oblasti pohybové gramotnosti, pořádání významných a masových tělovýchovných a sportovních akcí, činnost sportovních středisek a sportovních center mládeže, reprezentace na republikových, evropských a celosvětových soutěžích, vzdělávání, celoroční pravidelná sportovní činnost i vrcholový a výkonnostní sport. V roce 2017 KHK znovu realizoval několik významných projektů a aktivit. K nim patřila zejména příprava a účast výpravy KHK na Hrách VIII. letní olympiády dětí a mládeže České

republiky 2017 a příprava výpravy KHK na Hry VIII. zimní olympiády dětí a mládeže České republiky 2018. OŠ KÚ KHK také zorganizoval několik slavnostních setkání, na kterých byly oceněny významné úspěchy účastníků krajských soutěží, reprezentace kraje i práce pedagogů a organizátorů těchto akcí. V prvním čtvrtletí roku 2017 byl vyhodnocen III. ročník Oceňování dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží v Královéhradeckém kraji „Zlatá koruna Královéhradeckého kraje“. KHK se finančně podílel také na každoročním oceňování nejúspěšnějších sportovců Královéhradeckého kraje. Na základě rozhodnutí Rady a Zastupitelstva KHK byly formou individuálních dotací z kapitoly 9. rozpočtu KHK finančně podpořeny významné aktivity a subjekty z oblasti sportu např. podpora pořádání Mistrovství Evropy SKIEF 2017, Mezinárodního mistrovství ČR handicapovaných 2017, 21. ročníku Světového žebříčkového turnaje a Evropského poháru v paralympijské lukostřelbě 2017, výcvikového tábora krajského výběru plavání před ODM 2017, činnost krajských sportovních asociací, oprava skokanských můstků v Machově, nové osvětlení sportovní haly TJ Slavia Hradec Králové a další aktivity. Výše této podpory dosáhla v roce 2017 částky 2 719 680 Kč. Žádosti o individuální dotaci z oblasti sportu byly podpořeny také v dalších kapitolách rozpočtu KHK. OŠ KÚ KHK zajišťoval zveřejňování informací a informování sportovního prostředí a široké veřejnosti o sportovních aktivitách v KHK i informací celorepublikové úrovně. V neposlední řadě probíhala v průběhu celého roku 2017 spolupráce se Všesportovním kolegiem KHK, krajskými, okresními a celorepublikovými sportovními svazy, sportovními asociacemi a dalšími subjekty působícími v oblasti tělovýchovy a sportu. Činnost Všesportovního kolegia KHK a krajských sportovních asociací byla z krajského rozpočtu v roce 2017 podpořena částkou 749 000 Kč.

V oblasti stravování dětí, žáků a studentů ve školním roce 2016/2017 pokračoval a nadále bude pokračovat záměr zvyšovat kvalitu stravy ve školních jídelnách, motivovat strávnický ke zdravému životnímu stylu a zvyšovat zájem o školní stravování. Stále více se také dařilo ve spolupráci s rodiči zajistit dětem v některých mateřských školách a žákům v základních a středních školách stravu odpovídající jejich zdravotnímu stavu. V oblasti školního stravování i ve školním roce 2016/2017 pokračoval trend zapojit se do různých projektů, např. Zdravá školní jídelna, Obědy do škol, Obědy pro děti apod., které nejen zvyšují kvalitu a prestiž školních jídelen, ale také pomáhají zajistit dětem a žákům ze sociálně slabých rodin finanční prostředky na celodenní stravování v mateřských školách a obědy v základních školách.

Při realizaci **dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků** připravilo ŠZ DVPP KHK během školního roku řadu osvědčených vzdělávacích akcí, které se pro velký zájem účastníků každoročně opakují, i vzdělávací akce nové dle požadavků pedagogických pracovníků i ostatních pracovníků škol a školských zařízení Královéhradeckého kraje. Do programové nabídky zařazuje ŠZ DVPP KHK i některé vzdělávací akce na základě podnětů jiných institucí, především ČŠI, zřizovatelů škol a školských zařízení a Krajské hygienické stanice KHK. V neposlední řadě sledují pracovníci ŠZ DVPP KHK legislativní změny, aby školám a školským zařízením zajistili okamžitý servis formou seminářů a školení na nejrůznější téma. Také v budoucím období by měla nabídka vzdělávacích akcí v ŠZ DVPP KHK přispívat zejména ke zvyšování profesionality pedagogických pracovníků.

V oblasti primární prevence jsou průběžně naplňovány cíle stanovené především v Koncepti školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018. V dané oblasti byla školám poskytována jak metodická, tak finanční podpora. MŠMT vydalo v r. 2017 zaktualizovaná metodická doporučení Co dělat, když ... k záškoláctví, kyberšikaně, vandalismu. Realizace dlouhodobých programů ve školách a školských zařízeních zaměřených na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování byla částečně podporována z dotačních programů vyhlášených MŠMT i Královéhradeckým krajem. Tato podpora bohužel není dostačující

ani systematická. V Královéhradeckém kraji působilo 5 certifikovaných poskytovatelů dlouhodobých programů primární prevence. V r. 2017 se školy z Královéhradeckého kraje podruhé zapojily do zatím dobrovolného Systému výkaznictví preventivních aktivit ve školách. V rámci projektu Kraje pro bezpečný internet skončil Královéhradecký kraj na 4. místě v rámci republikové žákovské soutěže, vznikly nové lekce pro žáky týkající se problematiky elektronické bezpečnosti (online gamblerství, apod.), videospoty pro seniory. Ze strany MŠMT získalo ŠZ DVPP KHK státní dotaci na projekt „Podpora pedagogů Královéhradeckého kraje v oblasti rozvoje příznivého školského klimatu v r. 2017“. Zúčastnilo se jej 229 pedagogických pracovníků.

V oblasti multikulturní výchovy, vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin byly krajským úřadem v oprávněných případech udíleny souhlasy se zřízením přípravných tříd při základních školách, jejichž cílem bylo vyrovnávání vývoje dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. V zájmu dětí a žáků se sociálním znevýhodněním krajský úřad spolupracoval s MŠMT při zabezpečování financování asistentů pedagoga pro tyto děti a žáky. K zajištění povinné školní docházky pro žáky s jiným než českým státním občanstvím OŠ KÚ KHK podporoval v kraji celkem 8 základních škol, které poskytují bezplatnou výuku českého jazyka.

V ekonomické oblasti bylo nadále nutné využít disponibilní finanční prostředky především na pokrytí základních provozních výdajů organizací školství, u prostředků z Fondu rozvoje a reprodukce KHK na financování nejnaléhavějších stavebních akcí řešících nevyhovující technický stav objektů ve vlastnictví kraje. Pokračoval pokles počtu žáků v krajských školách, což vedlo ke zhoršení možnosti pokrýt jejich mzdové výdaje normativním rozpisem rozpočtu dotace MŠMT na přímé výdaje na vzdělávání. Zabezpečení mzdových výdajů řady středních škol bylo velmi problematické. U prostředků poskytovaných z rozpočtu kraje došlo ke stabilizaci. Z přidělených prostředků kraje bylo možno podpořit polytechnické vzdělávání ve středních školách, zahájit nutnou obnovu výpočetní techniky ve školách, poskytnout subjektům prostředky na obnovu vybavení ubytovacích kapacit a doplnění nastavitelného nábytku ve třídách. Z vlastních prostředků rozpočtu kraje byly vyčleněny prostředky na posílení odměňování učitelů odborných předmětů vybraných oborů vzdělání.

V důsledku zvýšených odvodů z fondů investic příspěvkových organizací nebyly příspěvkové organizace dostatečně schopny řešit drobnou údržbu ze svých prostředků.

Velký význam přikládáme modernizaci objektů škol a jejich vybavení s využitím zdrojů z ESF. V této oblasti v roce 2017 pokračovala příprava realizace nových projektů do IROP a OP Životní prostředí.

Seznam zkratk použitých v textu

CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
COV	centrum odborného vzdělávání
CPTN	Centrum podpory talentů Náchod
ČR	Česká republika
ČŠI	Česká školní inspekce
ČUS	Česká unie sportu
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DDÚ	dětský diagnostický ústav
DM	domov mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ	dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
G	gymnázium
HK	Hradec Králové
ICT	informační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
IVP	individuální vzdělávací plán
JC	Jičín
JŠ	jazyková škola
KHK	Královéhradecký kraj
KHS	Krajská hospodářská správa
KKOV	kmenová klasifikace oborů vzdělání
KPBI	Kraj pro bezpečný internet
KÚ	Krajský úřad
MAP	Místní akční plán
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	maturitní zkouška
NA	Náchod
NIV	neinvestiční výdaje
NNO	nestátní neziskové organizace
NUV	Národní ústav pro vzdělávání
OA	obchodní akademie
ODM	olympiáda dětí a mládeže

ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
ORRGD	odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací
OŠ	odbor školství
OU	odborné učiliště
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PRK	programy rozvoje kraje
PrŠ	praktická škola
RVP ZUV	rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání
RK	Rychnov nad Kněžnou
RVP	rámcový vzdělávací plán
SIPVZ	státní informační politika ve vzdělávání
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPŠ	střední průmyslová škola
SpecŠ	škola zřízená pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
StřVP	středisko výchovné péče
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družina
ŠJ	školní jídelna
ŠVP	školní vzdělávací plán
ŠPZ	škola podporující zdraví
ŠZ	školské zařízení
SZČ	středisko zájmových činností
SZÚ	Státní zemědělský ústav
ŠZ DVPP	školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
TU	Trutnov
VL	výuční list
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VZ	výroční zpráva
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZÚ	zájmové útvary